

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
URZĘDÓW GÓRNICZYCH
W 2008 ROKU

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
URZĘDÓW GÓRNICZYCH
W 2008 ROKU

KATOWICE 2009

Wyższy Urząd Górniczy

ul. Poniałowskiego 31

40-956 Katowice

tel.: 032 736 17 00

faks: 032 251 48 84

e-mail: wug@wug.gov.pl

www.wug.gov.pl

www.wug.bip.info.pl

Spis treści

Przedmowa Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	7
I. Podstawa prawna działalności i zadania urzędów górniczych	10
II. Zakres podmiotowy nadzoru i kontroli	10
1. Wstęp	12
2. Realizacja priorytetowych celów urzędów górniczych	13
2.1. Doskonalenie przepisów prawa geologicznego i górniczego	13
2.2. Współpraca w tworzeniu i wdrażaniu związanego z górnictwem prawa wspólnotowego	14
2.3. Doskonalenie działalności normalizacyjnej	14
2.4. Wspomaganie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie	15
2.5. Badanie prawidłowości projektowanych rozwiązań technicznych w górnictwie	15
2.6. Doskonalenie systemu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu	16
2.7. Opracowanie nowych i weryfikacja stosowanych metod monitorowania oraz zwalczania zagrożeń występujących w górnictwie	17
2.8. Zmniejszenie liczby zgonów naturalnych w górnictwie	17
2.9. Poprawa higieny pracy w zakładach górniczych	19
2.10. Zapewnienie odpowiedniego poziomu oraz wysokiej jakości szkoleń pracowników zakładów górniczych	19
2.11. Ograniczenie szkodliwych oddziaływań górnictwa na środowisko	20
2.12. Ochrona obiektów budowlanych na terenach górniczych i pogórnicznych	23
2.13. Ochrona zasobów złóż kopalin	24
2.14. Podniesienie rangi służb bhp w zakładach górniczych	25
2.15. Inspirowanie i wspomaganie badań naukowych w dziedzinie bhp w górnictwie	26
2.16. Rozwój służby publicznej i racjonalizacja zatrudnienia	27
2.17. Doskonalenie organizacji, jakości pracy urzędów górniczych oraz przystosowanie WUG do stanu gotowości obronnej	27
2.18. Kompleksowa informatyzacja urzędów górniczych	27
2.19. Współpraca z zagranicą	28
2.20. Popularyzacja wiedzy z zakresu górnictwa	28
3. Działalność administracyjna urzędów górniczych	29
3.1. Zatwierdzanie planów ruchu	29
3.2. Zagrożenia w zakładach górniczych	29
3.2.1. Zaliczanie złóż kopalin lub ich części oraz wyrobisk do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas zagrożeń	29
3.2.2. Udzielanie zezwoleń na zajęcie nieruchomości	30

3.3. Stosowanie wyrobów w zakładach górniczych	30
3.3.1. Dopuszczanie wyrobów do stosowania w zakładach górniczych	30
3.3.2. Udzielanie zezwoleń na odstępstwa	31
3.3.3. Udzielanie zezwoleń na oddanie do ruchu obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego	31
3.3.4. Wydawanie pozwoleń na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych	32
3.4. Wydawanie pozwoleń budowlanych	32
3.5. Gospodarka złożem, zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska	32
3.5.1. Uzgadnianie granic obszaru górniczego i terenu górniczego	32
3.5.2. Uzgadnianie koncesji	33
3.5.3. Opiniowanie projektów zagospodarowania złoża	33
3.5.4. Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	33
3.5.5. Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	34
3.5.6. Uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania na terenach górniczych	34
3.5.7. Opiniowanie projektów zadań proekologicznych	35
3.5.8. Opiniowanie kierunków rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górnictwem	35
3.6. Stwierdzanie kwalifikacji	35
3.6.1. Stwierdzanie kwalifikacji kierownika ruchu w podziemnych zakładach górniczych	35
3.6.2. Stwierdzanie kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego	36
3.6.3. Stwierdzanie kwalifikacji w zakresie ratownictwa górniczego	36
3.6.4. Stwierdzanie kwalifikacji osób kierownictwa i dozoru ruchu oraz osób zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji	37
3.6.5. Uznawanie kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej	37
3.7. Stwierdzanie przygotowania jednostek szkoleniowych	37
3.8. Nadawanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego	38
3.9. Przejmowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej	38
3.10. Rozpatrywanie skarg i wniosków	39
4. Działalność inspekcyjna i kontrolna okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE	40
4.1. Podstawa prawna i zakres działalności inspekcyjnej i kontrolnej urzędów górniczych	40
4.2. Działalność inspekcyjna i kontrolna urzędów górniczych w ujęciu statystycznym	41
4.3. Zatrzymane roboty oraz stwierdzone nieprawidłowości	43
5. Działalność represyjna	45
5.1. Kierowanie do sądów wniosków o ukaranie	45
5.2. Decyzje zakazujące wykonywania określonych czynności	47
5.3. Stosowanie środków oddziaływania wychowawczego	47
5.4. Mandaty karne	50
6. Reprezentowanie Skarbu Państwa w sprawach roszczeń z tytułu szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego	51
7. Współpraca z urzędami administracji państwowej	52

8. Działalność legislacyjna	54	
8.1. Prawo powszechnie obowiązujące	54	
8.1.1. Opracowywanie projektów aktów normatywnych	54	
8.1.2. Opiniowanie projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów rządowych	55	
8.2. Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	56	
8.2.1. Zarządzenia	56	
8.2.2. Decyzje	56	
8.3. Akty prawne dotyczące rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego	56	
8.4. Akty prawne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego	57	
9. Współpraca z zagranicą i integracja europejska	58	
9.1. Wizyty delegacji zagranicznych w Wyższym Urzędzie Górniczym	58	
9.2. Udział przedstawicieli WUG w międzynarodowych konferencjach i spotkaniach	59	
9.3. Udział przedstawicieli WUG w pracach grup roboczych Rady Unii Europejskiej i komitetów Komisji Europejskiej	60	
9.4. Prace nad ustaleniem przyczyn i okoliczności wypadków w kopalni im. Zasiadki na Ukrainie	60	
9.5. Sesja prawna XXI Światowego Kongresu Górniczego	60	
10. Działalność informacyjna i wydawnicza	62	
10.1. BIP oraz serwis internetowy WUG	62	
10.2. Dziennik Urzędowy Wyższego Urzędu Górniczego	62	
10.3. Miesięcznik WUG i inne wydawnictwa	63	
10.4. Konferencje	63	
10.5. Działalność Rzecznika Prasowego Prezesa WUG	64	
11. Zarządzanie, organizacja i kontrola wewnętrzna w urzędach górniczych	65	
11.1. Zatrudnienie w urzędach górniczych	65	
11.2. Rozwój zawodowy	65	
11.3 Realizacja budżetu urzędów górniczych	66	
11.4. System zarządzania jakością	68	
11.5. Sprawozdawczość wewnętrzna	70	
11.6. Kontrola wewnętrzna	70	
11.7. Audyty wewnętrzny i kontrola finansowa	71	
11.7.1. Audyt wewnętrzny	71	
11.7.2. Kontrola finansowa	71	
Załącznik nr 1	Zagrożenia zawodowe i ich skutki	72
Załącznik nr 2	Wypadkowość w górnictwie w 2008 r.	73
Załącznik nr 3	Działalność komisji powołanych przez Prezesa WUG oraz Rady ds. Bezpieczeństwa w Górnictwie Węgla Kamiennego	79
Załącznik nr 4	Akty normatywne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	83
Załącznik nr 5	Akty normatywne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego	91

Przedmowa Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego

„Sprawozdanie z działalności urzędów górniczych w 2008 r.” podsumowuje kolejny rok pracy urzędów górniczych, wypełniony działalnością inspekcyjną i administracyjną, intensywnymi pracami legislacyjnymi oraz działaniami związanymi z propagowaniem bhp w górnictwie, racjonalnej gospodarki złożami kopalin oraz ochrony środowiska na terenach górniczych.

W rocznym bilansie działalności urzędów górniczych centralne miejsce zajmują sprawy bezpieczeństwa pracy. Jest to główny element misji nadzoru górniczego od 86 lat. W oparciu o dane statystyczne Wyższego Urzędu Górniczego należy stwierdzić, że stan bezpieczeństwa pracy w górnictwie, mierzony liczbą niebezpiecznych zdarzeń, pozostawał w roku 2008 na poziomie niezadowolającym w porównaniu do wskaźników z 2007 r. W roku sprawozdawczym doszło do kilku szczególnie poważnych wypadków i innych niebezpiecznych zdarzeń. Miały miejsce wypadki zbiorowe, które zaistniały w wyniku wybuchów metanu w kopalni „Mysłowice-Wesoła” w dniu 13 stycznia 2008 r. oraz w kopalni „Borynia” w dniu 4 czerwca 2008 r. Wystąpiła także poważna awaria wyciągu szypowego w kopalni „Bielszowice” oraz katastrofa budowlana w KWK „Szczygłowice”. Prezes WUG powołał specjalne komisje, których zadaniem jest ustalenie, jakie czynniki mogły doprowadzić

do tych zdarzeń. Na podstawie wniosków komisji zostaną określone niezbędne środki zapobiegawcze na przyszłość.

Od kilkunastu lat mamy do czynienia ze wzrostem koncentracji wydobycia, schodzeniem z nim na coraz niższe poziomy, a w konsekwencji ze wzrostem zagrożeń. Urzędy górnicze stale monitorują i analizują czynniki wpływające na stan bezpieczeństwa pracy w górnictwie. Na tej podstawie określone są podstawowe kierunki działań kontrolnych. Jednym z priorytetów w mijającym roku były kontrole ukierunkowane na zwalczanie zagrożenia wybuchem pyłu węglowego. Po tragicznym zdarzeniu, do którego doszło dwa lata temu w kopalni „Halemba”, zagadnienie to jest traktowane przez organy nadzoru górniczego w sposób bezwzględnie pierwszorzędny. Poprzez działalność kontrolną wywierana jest stała presja na przedsiębiorców w celu zapewnienia rzetelnego monitorowania stanu tego zagrożenia.

Istotnym problemem polskiego górnictwa w 2008 r. był także brak doświadczonych pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami i osób dozoru, a także nie zawsze zadowalająca jakość usług świadczonych przez podmioty zewnętrzne, którym często powierzane są bardzo specjalistyczne prace w ruchu zakładu górniczego.

Właściwe rozpoznanie stanu zagrożeń w zakładach górniczych i zastosowanie odpowiedniej profilaktyki wymaga stałej współpracy organów nadzoru górniczego ze środowiskiem naukowym. Najważniejszą platformą współdziałania w tym zakresie są komisje specjalne do opiniowania stanu rozpoznawania i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych. Na podstawie opinii formułowanych przez komisje dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych oraz Prezes WUG podejmują decyzje w sprawie prowadzenia eksploatacji w szczególnie skomplikowanych warunkach górniczo-geologicznych.

W 2008 r. zbyt często bezpośrednimi przyczynami wypadków w górnictwie były błędy ludzkie, takie jak niewłaściwa profilaktyka zagrożeń, nieprawidłowa organizacja pracy, pośpiech i rutyna, obsługa maszyn i urządzeń przez osoby o niewłaściwych kwalifikacjach, łamanie zasad ustalonych w regulaminach, instrukcjach i technologiach prowadzenia robót. Stąd organy nadzoru górniczego przywiązywały dużą wagę do działań mających na celu podnoszenie świadomości zagrożeń występujących w zakładach górniczych oraz propagowanie bezpiecznych zachowań na stanowiskach pracy. Wśród przejawów aktywności urzędów górniczych w tym zakresie, poza działalnością inspekcyjną, należy wymienić udział w Europejskiej Kampanii „Zdrowe i Bezpieczne Miejsce Pracy”, zorganizowanie konferencji „Problemy Bezpieczeństwa i Ochrony

Zdrowia w Polskim Górnictwie" oraz przygotowanie polskiego wydania „Kodeksu praktyk zachowania bezpieczeństwa i zdrowia w podziemnych zakładach górnictwa węglowego”, opracowanego przez Międzynarodową Organizację Pracy czy wreszcie współuczestnictwo w organizacji XXI Światowego Kongresu Górniczego i zorganizowanie sesji prawnej w Wyższym Urzędzie Górniczym.

Ważnym elementem misji urzędów górniczych jest ograniczanie negatywnych wpływów działalności wydobywczej na środowisko. Organy nadzoru górniczego w ramach sprawowanego nadzoru egzekwują od przedsiębiorstw górniczych prowadzenie eksploatacji w taki sposób, aby jej negatywne wpływy na infrastrukturę znajdującą się na powierzchni były jak najmniej uciążliwe.

Nie zawsze możliwe jest zupełne wyeliminowanie oddziaływania górnictwa na środowisko, stąd istnieje potrzeba prowadzenia stałego dialogu przedsiębiorców górniczych z samorządami lokalnymi w celu lepszego rozeznania potrzeb gmin objętych wpływami działalności górniczej i wypracowania rozwiązań kompromisowych. W tym celu z inicjatywy dyrektorów okręgowych urzędów górniczych prowadzona jest działalność zespołów porozumiewawczych, dzięki której łagodzone są napięcia na styku interesów samorządów terytorialnych i przedsiębiorstw górniczych.

Urzędy górnicze sprawują nadzór nad racjonalnym gospodarowaniem złożami kopalin na etapie prowadzenia działalności wydobywczej. Zagadnienie to ma niezwykle istotne znaczenie z punktu widzenia zapewnienia ochrony interesów Skarbu Państwa, który jest właścicielem złóż kopalin. Realizacja idei racjonalnej eksploatacji pozwala zachować bogactwa naturalne kraju również dla przyszłych pokoleń. Rażącem zaprzeczeniem tej idei jest prowadzona na szeroką skalę rabunkowa, nielegalna eksploatacja kopalin pospolitych. Prowadzi ona do degradacji środowiska, pozbawia budżet państwa należnych dochodów oraz stwarza nieuczciwą konkurencję względem legalnych przedsiębiorstw. Urzędy górnicze podjęły wysiłek zidentyfikowania tego problemu w skali kraju. Sformułowane zostały konkretne wnioski i ustalone, we współdziałaniu z organami koncesyjnymi i organami ścigania, procedury postępowania mające na celu eliminację nieprawidłowości.

Rok 2008 zapisze się w historii urzędów górniczych w sposób szczególny przede wszystkim w związku z pracami nad projektem nowej ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. Specjaliści Wyższego Urzędu Górniczego wzięli czynny udział w koordynowanych przez Ministerstwo

Środowiska pracach nad projektami nowej ustawy oraz kilkunastu rozporządzeń wykonawczych dotyczących działalności górniczej.

Główną ideą przyświecającą pracom nad nowym prawem geologicznym i górniczym było uproszczenie procedur, jakim podlegają przedsiębiorcy. Idea ta wpisuje się w generalną strategię rządu mającą na celu ułatwienie przedsiębiorstwom prowadzenia działalności gospodarczej. Wyrazem tego podejścia jest również nowelizacja ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W trakcie prac nad nowym prawem geologicznym i górniczym idea swobody działalności gospodarczej została skonfrontowana z wartościami takimi jak ochrona życia i zdrowia pracowników, racjonalna gospodarka złożami kopalin oraz ochrona środowiska. Dużego wysiłku wymagało pogodzenie w projekcie tych wartości w taki sposób, aby z jednej strony ułatwić rozwój przedsiębiorczości, a z drugiej strony, aby możliwe było dalsze podnoszenie standardów bezpieczeństwa, gospodarowania złożami kopalin i ochrony środowiska.

Nowa filozofia przepisów wymaga od urzędów górniczych zmiany podejścia do form sprawowania nadzoru i kontroli nad ruchem zakładów górniczych. Obowiązujące aktualnie procedury nakładają odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa w kopalniach na różne podmioty, w tym na organy nadzoru górniczego, które poprzez wydawane decyzje partycypują w ustalaniu rozwiązań technicznych stosowanych w zakładach górniczych. W myśl nowych i projektowanych przepisów akcenty w działalności urzędów górniczych zostają nieco przesunięte. Ograniczeniu ulega częstotliwość inspekcji prowadzonych przez urzędy górnicze na rzecz zwiększenia skuteczności kontroli. Wzmocnieniu ulega rola doradcza nadzoru górniczego względem przedsiębiorców, która nie będzie jednak polegała na wskazywaniu konkretnych rozwiązań, ale raczej na podnoszeniu świadomości obowiązujących przepisów i zasad techniki górniczej.

Gdy mówimy o realizacji misji urzędów górniczych, warto pamiętać, iż wiele zadań realizowanych jest we współpracy z innymi instytucjami. Jedynie wspólne działania organów nadzoru górniczego, przedsiębiorców, załóg zakładów górniczych, gmin górniczych, instytucji naukowo-badawczych oraz innych instytucji mogą przynieść wymierny efekt w postaci poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego na terenach górniczych oraz racjonalnej gospodarki złożami kopalin. Wyższy Urząd Górniczy współpracuje również z wieloma urzędami administracji publicznej. Z Ministrem Środowiska organy nadzoru górniczego współpracują m.in. w za-

kresie tworzenia regulacji dotyczących gospodarki złożem i ochrony terenów górniczych oraz zagrożeń naturalnych w górnictwie, z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji – w obszarze bezpieczeństwa powszechnego, pożarowego i ratownictwa, z Ministrem Gospodarki – w sprawie bhp w zakładach górniczych, z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w sprawach nadzoru rynku. Na mocy specjalnych porozumień prowadzona jest ożywiona współpraca z Państwową Inspekcją Pracy oraz Urzędem Dozoru Technicznego.

Cenne są również kontakty Wyższego Urzędu Górniczego z organami nadzoru górniczego w innych krajach. Korzystanie z najlepszych rozwiązań europejskich i światowych jest jednym ze sposobów podnoszenia efektywności nadzoru górniczego w Polsce. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego uczestniczy w dorocznych spotkaniach szefów urzędów górniczych krajów europejskich. W 2008 r. takie spotkanie odbyło się w Słowenii i było poświęcone organizacji służb ratownictwa górniczego. Ponadto przedstawiciele urzędów górniczych uczestniczą w pracach europejskich grup współpracy administracyjnej oraz w działalności Stałej Grupy Roboczej ds. Przemysłu Wydobywczego przy Komisji Europejskiej.

Pomimo szczególnie trudnych warunków eksploatacji złóż wyniki polskiego górnictwa w zakresie zwalczania zagrożeń stawiają nasz kraj wśród światowych liderów. Dlatego z polskich doświadczeń korzystają inne kraje. Na mocy ustaleń premierów Polski i Ukrainy Prezes Wyższego Urzędu Górniczego został poproszony o pomoc w wyjaśnieniu przyczyn i okoliczności tragicznego wypadku, do którego doszło w listopadzie 2007 r. w kopalni im. Zasiadki w Doniecku. Powołany na początku 2008 r. roku przez Prezesa WUG zespół ekspertów po wizycie w kopalni i analizie dokumentacji prowadzonych tam robót sporządził raport, w którym wskazano na prawdopodobne przyczyny i okoliczności wypadku. Raport zawiera również propozycje działań, które należy podjąć, aby uniknąć podobnych tragedii w przyszłości. Przekazując stronie ukraińskiej to opracowanie, zadeklarowano gotowość dalszej współpracy z organami nadzoru górniczego Ukrainy.

Skuteczne wypełnianie misji urzędów górniczych wymaga współdziałania i profesjonalizmu. Dlatego podejmowane są systematyczne działania mające na celu doskonalenie form współpracy ze wszystkimi partnerami urzędów górniczych oraz podnoszenie jakości pracy urzędów górniczych. Służy temu między innymi wprowadzony w Wyższym Urzędzie Górniczym oraz w trzech okręgowych urzędach górniczych system zarządzania jakością ISO. Wysiłki czynione w kierunku doskonalenia funkcjonowania urzędów górniczych spotykają się z uznaniem. W 2008 r. jednym z wyrazów pozytywnego odbioru działalności organów nadzoru górniczego było uhonorowanie Wyższego Urzędu Górniczego i Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku nagrodą specjalną „Czarny Diament” przyznaną przez Izbę Przemysłowo-Handlową Rybnickiego Okręgu Przemysłowego.

Efektywny nadzór i kontrolę nad działalnością wydobywczą można sprawować jedynie w oparciu o doświadczone i kompetentne kadry inspekcyjno-techniczne. W Wyższym Urzędzie Górniczym od lat prowadzona jest polityka kadrowa, dzięki której w strukturach nadzoru górniczego zatrudniani są znakomici fachowcy z różnych dziedzin, między innymi z zakresu górnictwa, wiertnictwa, miernictwa górniczego, geologii, geofizyki, budownictwa, ochrony środowiska, specjaliści do spraw elektryfikacji i mechanizacji górnictwa. Stawiając na profesjonalizm pracowników, wpisujemy się w realizację polityki rządu zmierzającej do stałego podnoszenia jakości pracy administracji rządowej.

Chcąc zachować najwyższe standardy naszej pracy staramy się wstuchiwać w głosy płynące od osób i podmiotów, których nasza działalność dotyczy. Rozpoznanie, w jaki sposób urzędy górnicze są postrzegane w środowisku górniczym, pomaga określić, w jakim stopniu realizowana jest ich misja. W kolejnych latach będziemy dążyć do doskonalenia dialogu z całą społecznością górniczą oraz ze wszystkimi instytucjami, które współdecydują o losie polskiego górnictwa.

Wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji strategicznych celów Wyższego Urzędu Górniczego w 2008 r., składam serdeczne podziękowania i przekazuję wyrazy szacunku.

Piotr Litwa
Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

I. Podstawa prawna działalności i zadania urzędów górniczych

Wyższy Urząd Górniczy, okręgowe urzędy górnicze i Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych realizują zadania określone przepisami ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz innymi przepisami. Sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe i pospolite, w szczególności w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
- ratownictwa górniczego,
- gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
- ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom,
- budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest organem administracji rządowej nadzorowanym przez ministra właściwego do spraw środowiska.

Prezes WUG w szczególności:

- jest organem właściwym w sprawach indywidualnych, rozpatrywanych w drodze postępowania administracyjnego w zakresie wynikającym z przepisów ustawy,
- pełni funkcję organu wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością,
- pełni funkcję wyspecjalizowanego organu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w zakresie wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych,
- powołuje specjalne komisje do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznawania i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego związanego z ruchem zakładu górniczego,
- gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych oraz udostępnia tę dokumentację na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach.

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych mocą decyzji administracyjnych:

- wydają zezwolenia na oddanie do ruchu w zakładzie górniczym obiektów, maszyn i urządzeń określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy,

- wydają zezwolenia na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego w zakładach górniczych,
- wydają pozwolenia na nabywanie lub przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz na używanie środków strzałowych w zakładach górniczych,
- zatwierdzają plany ruchu zakładów górniczych,
- zaliczają złoża (pokłady), ich części lub wyrobiska do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń naturalnych.

Prezes WUG wydaje decyzje w m.in. sprawie:

- dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych,
- zezwoleń na odstępstwo od obowiązujących przepisów.

Ponadto organy nadzoru górniczego stwierdzają kwalifikacje osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz szczególne kwalifikacje.

II. Zakres podmiotowy nadzoru i kontroli

Według stanu na 31 grudnia 2008 r. nadzorem i kontrolą urzędów górniczych objętych było 226 zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe, w szczególności:

- 42 podziemne zakłady górnicze, w tym:
 - 31 kopalń węgla kamiennego,
 - 1 kopalnia węgla kamiennego w likwidacji,
 - 3 kopalnie rud miedzi,
 - 2 kopalnie rud cynku i ołowiu,
 - 1 kopalnia soli,
 - 2 zakłady górnicze wydobywające gliny ceramiczne,
 - 2 zakłady górnicze wydobywające gips i anhydryt;
- 108 odkrywkowych zakładów górniczych, w tym:
 - 12 kopalń węgla brunatnego,
 - 95 kopalń surowców skalnych, ilastych, piasków formierskich i szklarskich,
 - 1 kopalnia siarki (w likwidacji);
- 66 otworowych zakładów górniczych, w szczególności:
 - 5 zakładów górniczych ropy i gazu,
 - 2 kopalnie soli,
 - 2 kopalnie siarki, w tym jeden zakład w likwidacji,

- 53 zakłady górnicze wydobywające wody lecznicze, termalne i solanki,
- 2 zakłady górnicze eksploatujące metan z pokładów węgla,
- 1 podziemny magazyn gazu,
- 1 podziemne składowisko odpadów;
- 10 zakładów wykonujących roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej, w tym Centralny Zakład Odwadniania Kopalń, w skład którego wchodzi 3 ruchy składające się z 15 rejonów.

Nadzorem i kontrolą obejmowano również:

- 337 zakładów wykonujących prace geologiczne,
- 4 881 zakładów górniczych kopalni pospolitych.

Ponadto nadzorowano 1461 oddziałów podmiotów wykonujących w zakresie swej działalności zawodowej powierzone im czynności w ruchu zakładów górniczych, zatrudniających 30 443 pracowników.

We wszystkich nadzorowanych zakładach i podmiotach gospodarczych zatrudnionych było 201 080 pracowników, z czego 113 319 pracowników w czynnych kopalniach węgla kamiennego i 30 pracowników w likwidowanych kopalniach węgla kamiennego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. organy nadzoru górniczego sprawowały również nadzór i kontrolę nad:

- 4 podmiotami zawodowo trudniącymi się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego, w zakresie przestrzegania przez nie przepisów wydanych na podstawie art. 78 ust. 3 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze,
- 139 jednostkami organizacyjnymi trudniącymi się szkoleniem pracowników zakładu górniczego w zakresie posiadania przez nie odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników.

Zadania nadzoru górniczego w 2008 roku realizowane były przez 10 okręgowych urzędów górniczych i specjalistyczny Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz Wyższy Urząd Górniczy, w których zatrudnionych było wg stanu na 31 grudnia 2008 r. 520 pracowników. W Wyższym Urzędzie Górniczym było zatrudnionych 144 pracowników, w tym 3 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe, 16 osób zajmujących wysokie stanowiska państwowe, 124 członków korpusu służby cywilnej, 1 osoba nieobjęta mnożnikowym systemem wynagradzana, tj. doradca Prezesa. W okręgowych urzędach górniczych i UGBKUE zatrudnionych było 376 pracowników, w tym 34 osoby kierownictwa, 317 członków korpusu służby cywilnej, 25 osób obsługi.

1. Wstęp

„Sprawozdanie z działalności urzędów górniczych w 2008 r.” jest dokumentem opisującym roczne dokonania urzędów górniczych w dwóch zasadniczych perspektywach. Wzorem lat ubiegłych działalność urzędów górniczych została ujęta w aspekcie realizacji priorytetowych celów urzędów górniczych wynikających ze strategii działania na lata 2006–2010. Priorytetowe cele organów nadzoru górniczego są punktem odniesienia dla całego obszernego rozdziału 2. Druga z przyjętych perspektyw odzwierciedla roczną

pracę urzędów górniczych w świetle zadań określonych przepisami prawa. W tej części opisano m.in. działalność administracyjną urzędów górniczych (wydawanie decyzji i postanowień), działalność inspekcyjną, represyjną, legislacyjną, informacyjną i wydawniczą. Odrębne rozdziały poświęcono współpracy urzędów górniczych z organami administracji państwowej i innymi instytucjami, współpracy z zagranicą oraz organizacji i zarządzaniu w urzędach górniczych.

Całość sprawozdania uzupełniają załączniki poświęcone wypadkowości w górnictwie w 2008 r., działalności komisji powołanych przez Prezesa WUG oraz aktom wewnętrznym Prezesa i Dyrektora Generalnego WUG.

2. Realizacja priorytetowych celów urzędów górniczych

Niniejszy rozdział stanowi podsumowanie realizacji priorytetowych celów działalności urzędów górniczych ujętych w „Strategii działania urzędów górniczych na lata 2006–2010” oraz w dokumencie „Cele i zadania na rok 2008”.

2.1. Doskonalenie przepisów prawa geologicznego i górniczego

Realizując m.in. zamierzenia dokumentu „Strategia działania urzędów górniczych na lata 2006–2010. Cele i zadania na rok 2008”, w Wyższym Urzędzie Górniczym analizowano funkcjonowanie w praktyce przepisów prawa geologicznego i górniczego, formułowano propozycje koniecznych zmian i uzupełnień oraz prowadzono prace legislacyjne dotyczące „górniczych” aktów normatywnych.

Najistotniejszym zadaniem był udział w pracach nad projektem ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, zainicjowanych w Ministerstwie Środowiska. Rada Ministrów przyjęła projekt w dniu 18 listopada 2008 r. i skierowała do Sejmu RP wraz z kompletem aktów wykonawczych.

Jak wskazano w uzasadnieniu projektu (druk sejmowy nr 1696): *Okres czternastu lat, jaki upłynął od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, ze zm. [...]), jest dostatecznie długi, by podjąć próbę istotnej reformy niektórych zawartych w niej rozwiązań. Dokonana ocena funkcjonowania ustawy i stosowania jej przepisów potwierdziła potrzebę opracowania nowej ustawy regulującej zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie geologii i górnictwa. Wprawdzie projekt nie wprowadza zasadniczych zmian dotychczasowego modelu regulacji prawnej (przenosząc w części dotyczącej górnictwa szereg istotnych rozwiązań ujętych obecnie w aktach wykonawczych [...]), to jednak liczba powoduje, że wskazane jest opracowanie projektu całkowicie nowej ustawy, a nie dokonywanie nowelizacji obowiązującego prawa geologicznego i górniczego. Celem projektowanej ustawy jest doprecyzowanie zakresu przedmiotowego ustawy, określenie relacji jej przepisów wobec innych ustaw, zapewnienie prawidłowych „relacji” legislacyjnych pomiędzy treścią ustawy oraz aktów wykonawczych, usprawnienie prowadzonych na jej podstawie postępowań administracyjnych, przygotowanie nowoczesnych regulacji, wpro-*

wadzających uproszczenia dla przedsiębiorców, odbiurokratyzowanie postępowań administracyjnych, usprawnienie instrumentów przeciwdziałania nielegalnej eksploatacji kopalni, a także doprecyzowanie przesłanek podejmowanych rozstrzygnięć. Nadrzędnym celem zamierzonych zmian jest zatem usunięcie barier utrudniających podejmowanie i wykonywanie działalności w zakresie geologii i górnictwa, pobudzenie przedsiębiorczości oraz zwiększenie pewności inwestowania, co powinno zapewnić racjonalną gospodarkę złożami kopalni w ramach zrównoważonego rozwoju.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego zaproponował zasadnicze rozwiązania zwłaszcza w zakresie dotyczącym działów IV (kwalifikacje, rzeczoznawcy i odpowiedzialność zawodowa), VI (zakład górniczy, jego ruch oraz ratownictwo górnicze) i IX (administracja, państwowa służba geologiczna i nadzór) projektu. Dążono do tego, aby w jak największym stopniu uniezależnić treść regulacji górniczych od podustawowych rozstrzygnięć normatywnych, kierując się w szczególności orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, dotyczącym m.in. możliwości ustanowienia granic swobody wykonywania zawodu czy zakresu ingerencji w swobodę działalności gospodarczej. Zapewniono większą przejrzystość przesłanek rozstrzygnięć organów nadzoru górniczego (np. w zakresie odmowy przyznania określonych uprawnień). Zrezygnowano z niektórych kompetencji organów nadzoru górniczego, przede wszystkim na rzecz zwiększenia odpowiedzialności przedsiębiorców za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach górniczych (np. w zakresie zaliczenia określonych przestrzeni do poszczególnych stopni, kategorii i klas zagrożeń naturalnych). Dokonano także czytelnego podziału regulowanej materii pomiędzy ustawę a rozporządzenia. W tym zakresie doprowadzono np. do rezygnacji z zamieszczenia w projekcie szeregu upoważnień dla Rady Ministrów albo Ministra Środowiska, poprzestając na wyczerpującej regulacji ustawowej (m.in. w zakresie podmiotów wykonujących w zakresie swej działalności zawodowej czynności powierzone im w ruchu zakładu górniczego), wyodrębnienia regulacji dotyczących ratownictwa górniczego do osobnego bloku przepisów oraz uregulowania zagadnień proceduralnych bezpośrednio w ustawie. Działania te znacząco zwiększyły przejrzystość projektowanych rozwiązań.

Kontynuowano także, zainicjowane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w 2007 r., prace nad projektem drugiej „dużej” nowelizacji rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U.

Nr 139, poz. 1169 oraz z 2006 r. Nr 124, poz. 863). Rozwiązania zamieszczone w projekcie dotyczą m.in. wymagań w zakresie bezpieczeństwa użytkowania oraz oceny stanu technicznego sekcji obudów zmechanizowanych, zagrożenia metanowego w drążonych wyrobiskach korytarzowych, zagrożenia tąpnięciami w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudę miedzi, likwidacji szybów i szybków, a także procedury oddawania do ruchu ścian prowadzonych w warunkach specjalnych oraz oddziałów eksploatujących partie złóż rud miedzi w warunkach specjalnych określonych przepisami dotyczącymi oddawania do ruchu pozostałych obiektów podziemnego zakładu górniczego. Rozwiązania te zostały również wprowadzone do jednego z projektów rozporządzeń przewidzianych do wydania na podstawie projektowanej ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

Podkreślenia wymaga, że szereg działań legislacyjnych Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego było dokonywanych na podstawie upoważnień udzielanych przez Ministra Środowiska do opracowywania i uzgadniania, w tym uzgadniania wewnątrzresortowego i międzyresortowego (łącznie z prowadzeniem konferencji uzgodnieniowych oraz – w przypadku rozporządzeń Ministra Środowiska – kierowaniem do Rządowego Centrum Legislacji w celu rozpatrzenia przez Komisję Prawniczą albo zwolnienia z obowiązku rozpatrzenia przez tę Komisję), projektów aktów wykonawczych przewidzianych do wydania na podstawie upoważnień określonych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz na podstawie upoważnień określonych w projekcie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, a także dotyczących uznawania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych – w zakresie obszaru działania Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

2.2. Współpraca w tworzeniu i wdrażaniu związanego z górnictwem prawa wspólnotowego

W 2008 r. przedstawiciele WUG uczestniczyli, w ramach Komitetu ds. postępu naukowego i technicznego legislacji w zakresie odpadów (Technical Advisory Committee – TAC), w pracach nad projektami decyzji wykonawczych Komisji Europejskiej do dyrektywy 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE (Dz. Urz. WE L Nr 102, z 14.04.2006 r.). Projekty dotyczyły m.in. takich kwestii, jak zakres charakterystyki odpadów wydobywczych, uzupełnienie definicji

odpadów obojętnych, kryteria klasyfikacji obiektów unieszkodliwiania odpadów, gwarancje finansowe. Przygotowywano stanowiska WUG do kolejnych propozycji Komisji Europejskiej dotyczących kwestii związanych z odpadami wydobywczymi, opiniowano opracowane na zlecenie Komisji Europejskiej raporty oraz inne dokumenty na ten temat, przygotowywano odpowiedzi na ankiety Komisji Europejskiej dotyczące krajowej polityki gospodarowania odpadami wydobywczymi.

2.3. Doskonalenie działalności normalizacyjnej

Działalność normalizacyjna prowadzona w WUG w oparciu o art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 169, poz. 1386 z późn. zm.) obejmowała w 2008 r. współpracę z Polskim Komitetem Normalizacyjnym, na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobów współdziałania Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z organami administracji rządowej (Dz. U. Nr 239, poz. 2040).

W tym zakresie:

- 1) prowadzono współpracę z wybranymi zespołami normalizacyjnymi Polskiego Komitetu Normalizacyjnego;
- 2) brano czynny udział w procesie opiniowania projektów Polskich Norm w ramach ankiety adresowanej i powszechnej, w tym projektów norm związanych z ochroną życia, zdrowia, środowiska, mienia oraz bezpieczeństwa pracy i użytkowania;
- 3) brano udział w pracach wybranych komitetów technicznych (zwanych dalej „KT”).

Prowadzone w WUG w 2008 r. prace normalizacyjne obejmowały następujące działania:

- 1) Opiniowanie projektów polskich i europejskich norm w ramach ankiety adresowanej (do Wyższego Urzędu Górniczego skierowano 27 projektów norm), z czego po analizie do zapiniowania wybrano 23 projekty tematycznie związane z górnictwem.
- 2) Analizowanie wykazów norm poddanych ankiecie powszechnej pod kątem norm tematycznie związanych z górnictwem – wybór projektów i szczegółowa analiza treści wybranych projektów pod kątem wymagań mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo i higienę pracy w zakładach górniczych. Przeanalizowano 12 wykazów projektów norm (w ujęciu miesięcznym), dokonano wyboru 23 projektów Polskich Norm i projektów norm europejskich oraz przeanalizowano je pod kątem związku ich postanowień z bezpieczeństwem i higieną pracy w górnictwie.

- 3) Przeanalizowanie Polskich Norm z zakresu wszystkich KT opracowujących normy w dziedzinie górnictwa, podlegające w 2008 r. przeglądowi pod kątem ich aktualności.
- 4) Analizowanie oraz koordynowanie udziału przedstawicieli WUG w pracach KT – po analizie realizowanej tematyki zaproponowano dokonanie zmian oraz zgłoszono nowych przedstawicieli do właściwych tematycznie zespołów normalizacyjnych PKN.
- 5) Analizowanie tematyki realizowanej w wybranych KT europejskich organizacji normalizacyjnych pod kątem ich związku z bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych – CEN/TC 196, CEN/TC 305 i CEN/TC 114.
- 6) Prowadzenie sekretariatu KT nr 164 ds. Bezpieczeństwa w Górnictwie. W ramach prac tego komitetu w 2008 r. opiniowano projekty zmian norm europejskich dotyczących lokomotyw szynowych i przenośników zgrzebłowych oraz prace w zakresie analizy zbioru norm i typowania norm do wycofania ze zbioru z uwagi na dezaktualizację ich wymagań.

2.4. Wspomaganie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie

Systemy zarządzania bezpieczeństwem są wdrażane z inicjatywy przedsiębiorców. Częścią dokumentacji tych systemów, a z zarazem istotnym elementem zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie, jest opracowywanie dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zakładów górniczych. Poprzez kontrolę funkcjonowania dokumentu bezpieczeństwa urzędy górnicze przyczyniają się w znaczący sposób do doskonalenia systemów zarządzania bezpieczeństwem. W trakcie inspekcji prowadzonych w zakładach górniczych w 2008 r. uwzględniano problemy bieżącej aktualizacji dokumentu bezpieczeństwa oraz zapoznawania pracowników z wprowadzonymi zmianami. Szczególną uwagę zwracano na sposób informowania pracowników o ryzyku zawodowym występującym na stanowiskach pracy. Kontrolowano prawidłowość przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego oraz wiedzę pracowników w tym zakresie.

Obecnie 33 zakłady górnicze wydobywające węgiel kamienny i 3 zakłady górnicze wydobywające rudy miedzi posiadają certyfikaty systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy. Certyfikaty te, wydane przez Jednostkę Certyfikującą Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach, potwierdzają wdrożenie systemów spełniających wymagania Polskiej Normy PN-N-18001:2004 „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wymagania”.

W grupie kapitałowej Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy zostały wdrożone głównie przez TÜV Management Service GMBH i DET Norske Veritas Poland.

W grupie kapitałowej Lafarge wdrożony został autorski system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, wspólny dla wszystkich przedsiębiorstw wchodzących w skład grupy na całym świecie, w oparciu o wytyczne Międzynarodowej Organizacji Pracy ILO-OSH 2001 z 2001 r.

W oparciu o wymagania PN-N-18001:2004 są wdrażane lub zostały wdrożone systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w KWB „Bełchatów”, ZG Rigips Polska Sławiany sp. z o.o. w Szarbkowie oraz Nordkalk sp. z o.o. – Kopalnia Wapienia Miedzianka.

2.5. Badanie prawidłowości projektowanych rozwiązań technicznych w górnictwie

Zgodnie z art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze przy wykonywaniu zadań wynikających z nadzoru i kontroli nad ruchem zakładu górniczego właściwy organ nadzoru górniczego może badać prawidłowość stosowanych lub przewidzianych przez przedsiębiorcę do stosowania rozwiązań technicznych.

Prawidłowość projektowanych rozwiązań technicznych w zakładach górniczych sprawdzano każdorazowo w trakcie badań kontrolnych odbiorczych przeprowadzanych przed wydaniem zezwolenia na oddanie do ruchu urządzeń energomechanicznych będących we właściwości dyrektora UGBKUE. W uzasadnionych przypadkach przeprowadzane były badania kontrolne doraźne mające na celu sprawdzenie prawidłowości projektowanych rozwiązań technicznych lub zmian w urządzeniach energomechanicznych. Ponadto ze szczególną uwagą sprawdzano prawidłowość rozwiązań technicznych w przypadkach, gdy po wprowadzeniu zmian w urządzeniach energomechanicznych wymagane było zezwolenie na ich ponowne oddanie do ruchu.

Badania prawidłowości oraz skuteczności zastosowanych w zakładach górniczych rozwiązań były prowadzone również w stosunku do urządzeń i obiektów będących we właściwości dyrektorów okręgowych urzędów górniczych. Z uwagi na istotny wpływ zastosowanych lub przewidzianych do stosowania rozwiązań na poziom bezpieczeństwa przeprowadzono badania między innymi w następujących zakładach górniczych:

- KW S.A. Oddział KWK „Brzeszcze-Silesia”, gdzie zabudowano służbę wentylacyjną, dla której zastosowano nowy automatyczny sposób sterowania tamami wentylacyjnymi;
- PKW S.A. ZG „Janina” i ZG „Sobieski”, gdzie wprowadzono dodatkowe czujniki zabudowane w tunelu dołotowym do kruszarki, które powodują wyłączenie kruszarki i przenośnika na skutek działania sygnału nadanego przez osobistą lampę górniczą;
- KHW S.A. KWK „Wujek”, gdzie zastosowano kontrolny upust metanu ze zrobów eksploatowanej ściany 6 w pokładzie 405, zaliczonym do III kategorii zagrożenia metanowego;
- w KHW S.A. KWK „Mysłowice-Wesoła” w szybach: „Południowy”, „Piotr” i „Bronisław” oraz w KHW S.A. KWK „Staszic” w szybie „V”, gdzie zabudowano bezpieczniejsze w eksploatacji zespoły do bezprzewodowego nadawania sygnałów „Echo”.

Ponadto dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych w kilku przypadkach wydali decyzje na podstawie przepisu art. 115 ust. 2 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, zgodnie z którym na żądanie właściwego organu nadzoru górniczego przedsiębiorca jest zobowiązany sprawdzić prawidłowość rozwiązań technicznych w sposób określony przez ten organ. Z uprawnień określonych tym przepisem skorzystał m.in. dyrektor OUG w Krakowie, który w związku z zamknięciem w Kopalni Soli „Wieliczka” wycieku w poprzeczni Mina decyzją z dnia 9 lipca 2008 r. zobowiązał przedsiębiorcę do sprawdzenia prawidłowości zastosowanych rozwiązań poprzez wykonanie opinii ekspertów zawierających ocenę aktualnej sytuacji geomechanicznej rejonu tamy wodnej w poprzeczni Mina oraz ocenę stanu warunków hydrogeologicznych i stanu zagrożenia wodnego w poprzeczni Mina i na jej północnym przedpolu.

Ponadto w 2008 r. dyrektor OUG w Poznaniu wydał 2 decyzje na podstawie art. 115 ust. 2 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, nakazujące sprawdzenie prawidłowości stosowanych przez przedsiębiorcę rozwiązań technicznych. Pierwsza z decyzji była związana z pożarem urządzenia ADPM, który miał miejsce w Kopalni Ropy Naftowej Kije (PGNiG S.A.) na odwiercie Radoszyn – 2. Decyzja dotyczyła sprawdzenia zastosowanych rozwiązań technicznych systemu podgrzewania ropy naftowej w konstrukcji urządzenia ADPM. W wyniku przeprowadzonej ekspertyzy uszkodzonej wężownicy urządzenia ADPM jako prawdopodobną przyczynę pęknięcia wężownicy wskazano wielokrotne oddziaływanie na nią wysokich temperatur, co mogło doprowadzić do zmniejszenia wytrzymałości stali, z której wykonana została wężownica. Druga decyzja została wydana w związku z zagrożeniem

w Kopalni Soli Kłodawa S.A. spowodowanym zjawiskiem wodnym nr 30/619 w polu nr 2, na poziomie 619. Decyzja dotyczyła określenia granicy przebiegu anhydrytu głównego i wyznaczonego dla niego filara bezpieczeństwa w południowo-wschodniej części pola soli kamiennej nr 2. Do końca roku 2008 r. na zlecenie przedsiębiorcy został wykonany I etap ekspertyzy w tej sprawie.

2.6. Doskonalenie systemu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jako organ wyspecjalizowany prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań na podstawie aktów prawnych wprowadzających postanowienia dyrektyw nowego podejścia do prawa polskiego dla wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych. Działalność Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako wyspecjalizowanego organu nadzoru prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.).

Kluczowym elementem systemu nadzoru rynku jest sprawny przepływ informacji na temat wyrobów wprowadzanych do obrotu. W tym celu urzędy górnicze wykorzystują system informatyczny dla nadzoru rynku – Uni-Vers SNAR oraz dokumenty papierowe w przypadku zakwestionowania wyrobów, co do których istnieje przypuszczenie, że nie spełniają zasadniczych lub innych wymagań. Dokumenty sporządzone w wersji elektronicznej przesyłane są z komputerów zainstalowanych w Urzędzie Górniczym do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz okręgowych urzędach górniczych do Zespołu ds. Kontroli Wyrobów Departamentu Energomechanicznego WUG. Zespół dokonuje analizy powiadomień o wyrobach spełniających bądź niespełniających zasadniczych wymagań, na podstawie której w razie konieczności podejmowane są dalsze działania.

W 2008 r. prowadzone były przygotowania do uruchomienia interfejsu dającego możliwość bezpośredniego przesyłania danych z systemu Uni-Vers SNAR do systemu dla nadzoru rynku HERMES.

W ramach systemu HERMES przesyłane są informacje pomiędzy, reprezentującym Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, Zespołem ds. Kontroli Wyrobów Departamentu Energomechanicznego a Departamentem Nadzoru Rynku Urzędu Ochrony Konkurencji

i Konsumentów. System wspiera realizację zadań wynikających z przepisów wykonawczych do ustawy o systemie oceny zgodności.

W grudniu 2008 roku zostały zakończone testy nowej wersji systemu HERMES 3, który zaktualizowano do wymagań przepisów znowelizowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu przepływu informacji dotyczących systemu kontroli wyrobów.

2.7. Opracowanie nowych i weryfikacja stosowanych metod monitorowania oraz zwalczania zagrożeń występujących w górnictwie

Dzięki współpracy z jednostkami badawczo-rozwojowymi prowadzącymi działalność w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie Wyższy Urząd Górniczy w sposób znaczący wpływa na opracowanie nowych i weryfikację dotychczas stosowanych metod monitorowania zagrożeń występujących w zakładach górniczych. Konieczność podejmowania prac nad metodami monitorowania i zwalczania zagrożeń wynika z jednej strony z ewolucji stanu wiedzy na temat profilaktyki zagrożeń, z drugiej strony jest konsekwencją zmieniających się warunków prowadzenia eksploatacji kopalni.

W 2008 r. trwał proces wdrażania zmodyfikowanych metod oceny zagrożenia tąpnięciami w poszczególnych zakładach górniczych eksploatujących pokłady węgla zagrożone tąpnięciami. Z inicjatywy Prezesa WUG Główny Instytut Górnictwa dokonał modyfikacji metody kompleksowej i wchodzących w jej skład metod szczegółowych oceny stanu zagrożenia tąpnięciami. Jednocześnie Instytut rozpoczął realizację projektu badawczo-rozwojowego pt.: „Metoda oceny stanu zagrożenia tąpnięciami wyrobisk górniczych w zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny”, który ma na celu dostosowanie systemowej nowelizacji metod oceny stanu zagrożenia tąpnięciami do aktualnego stanu wiedzy wynikającego z najnowszych osiągnięć naukowo-technicznych.

W 2008 r. WUG prowadził prace nad ukierunkowaniem i skonsolidowaniem działań różnych podmiotów mających na celu zwiększenie skuteczności zapobiegania wybuchowi metanu i pyłu węglowego. Zainspirowano producentów opylaczy mechanicznych do zorganizowania pokazów dla zainteresowanych osób doзору ruchu kopalń oraz zajmujących się tą problematyką pracowników okręgowych urzędów górniczych. W październiku 2008 r. zorganizowano seminarium poświęcone problematyce zwalczania zagrożenia wybuchem metanu i pyłu węglowego z udziałem przedstawicieli urzędów gór-

niczych, KD „Barbara” oraz przedstawicieli spółek węglowych. Działania te służą wymianie informacji pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w profilaktykę tego zagrożenia.

2.8. Zmniejszenie liczby zgonów naturalnych w górnictwie

Zgonem naturalnym nazywamy trwałe, czyli nieodwracalne ustanie czynności niezbędnych do życia, w konsekwencji czego następuje ustanie czynności całego organizmu, bez udziału czynników zewnętrznych. Jeżeli zdarzenie takie nastąpi w zakładzie górniczym, podlega ono badaniom celem ustalenia okoliczności, które mogły mieć istotne znaczenie dla przyczyny zgonu.

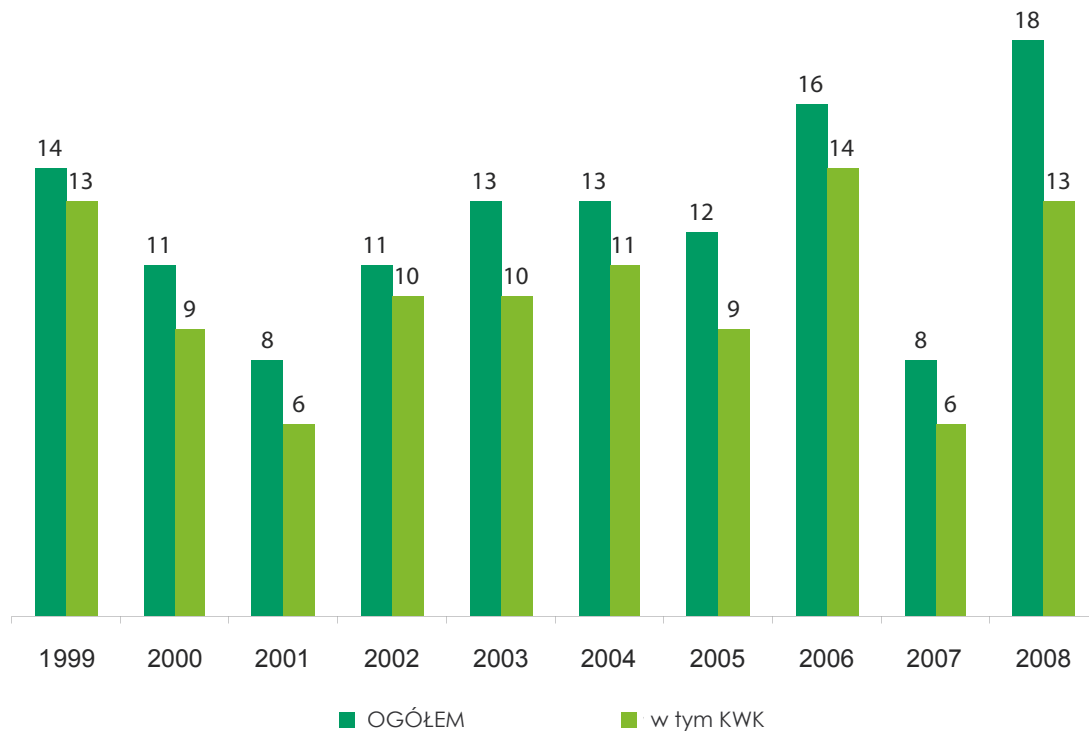
W latach 1999–2008 w górnictwie kopalni podstawowych zarejestrowano 121 przypadków zgonów naturalnych. Liczbę zgonów naturalnych w górnictwie kopalni podstawowych przedstawia rys. 2.8.1. W latach 2002–2008 zanotowano także 4 zgony naturalne w górnictwie kopalni pospolicznych, w tym jeden zgon w 2008 r. Analiza wykazała, że w około 95% przypadków główną przyczyną zgonów naturalnych był zawał mięśnia sercowego i zatrzymanie akcji serca.

Porównanie danych z lat 1999–2008 wskazuje na utrzymanie się niepokojącego trendu, który obserwuje się w górnictwie począwszy od 2002 roku.

Problem zgonów naturalnych związany jest ze skutecznością szeroko pojętej profilaktyki medycznej w miejscu pracy, gdyż dotyczy pośrednio istotnych elementów działalności służb medycyny pracy, takich jak udzielanie pierwszej pomocy czy skuteczność badań okresowych.

Prowadzone przez urzędy górnicze w 2008 roku kontrole, mające na celu ograniczenie liczby zgonów w zakładach górniczych poprzez zapewnienie odpowiednich warunków pracy, dotyczyły zagadnień:

- warunków klimatycznych występujących w poszczególnych rejonach i wykonywania pomiarów wentylacyjno-klimatycznych (w razie stwierdzenia pogorszonych warunków kontrolowano zastosowane przez zakłady górnicze rozwiązania techniczne w celu obniżenia temperatury, a ponadto w takich przypadkach każdorazowo sprawdzano przestrzeganie obowiązku zatrudniania pracowników w skróconym, 6-godzinny czasie pracy, liczącym łącznie ze zjazdem i wyjazdem);
- ilości powietrza przepływającego w danym rejonie wentylacyjnym, w szczególności w rejonach o pogorszonych warunkach klimatycznych;

Rys. 2.8.1. Liczba zgonów naturalnych w górnictwie kopalni podstawowych w latach 1999–2008

- aktualności zaświadczeń potwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do pracy na określonych stanowiskach w ruchu zakładu górniczego;
- zgodności zatrudniania pracowników z orzeczeniami lekarskimi;
- prawidłowości składu zespołów pracowniczych przy wykonywaniu poszczególnych prac, pod względem liczebności i kwalifikacji;
- wyposażania i użytkowania przez pracowników odpowiedniej odzieży roboczej;
- działalności służby bhp na rzecz zapewnienia odpowiednich warunków pracy (m.in. poprzez aktywne uczestnictwo tej służby w posiedzeniach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy).

Ponadto pracownicy urzędów górniczych prowadzili wspólne inspekcje z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Pracy i Zakładowej Społecznej Inspekcji Pracy, w czasie których zwracano uwagę na warunki występujące w środowisku pracy kontrolowanego rejonu zakładu górniczego. Wnikliwą kontrolą obejmowano działania w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz przestrzeganie przepisów o czasie pracy w kontrolowanym zakładzie górniczym.

Podczas zatwierdzania planów ruchu zakładów górniczych zwracano uwagę na uwzględnienie w nich zapisów zobowiązujących przedsiębiorców i kierowników ruchu zakładu górniczego do:

- zabudowy urządzeń transportu ludzi w rejonach, w których planowane są roboty górnicze, o dalekich drogach dojazdu i przewidywanych pogorszonych warunkach klimatycznych;
- prowadzenia okresowej analizy warunków mikroklimatu przez zespoły opiniodawcze ds. rozpoznawania i zwalczania zagrożenia klimatycznego i oceny skuteczności dotychczas podjętych działań w zakresie poprawy parametrów klimatycznych.

Problematyka zgonów naturalnych była także omawiana na okresowych naradach dyrektorów okręgowych urzędów górniczych z kierownikami ruchu zakładu górniczego, podczas których w kontekście analizy zgonów naturalnych zalecano:

- kontynuowanie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie chorobie wieńcowej, która jest przyczyną 98% wszystkich zgonów naturalnych w górnictwie,
- realizowanie działań promocyjnych polegających na informowaniu o czynnikach ryzyka choroby wieńcowej oraz upowszechnieniu umiejętności skutecznego udzielania pierwszej pomocy.

2.9. Poprawa higieny pracy w zakładach górniczych

Przyjęta przez Komisję Europejską w lutym 2007 roku „Wspólnotowa strategia na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2007–2012” wskazuje, że bezpieczeństwo i higiena pracy stanowią obecnie jeden z najważniejszych aspektów polityki Unii Europejskiej dotyczącej zatrudnienia i spraw społecznych. W strategii na lata 2007–2012 przyjęto cele polegające na zmniejszeniu liczby wypadków przy pracy o 25% oraz zmniejszenie absencji spowodowanej złym stanem zdrowia.

W 2008 r. w oparciu o założenia tego dokumentu opracowano „Krajową strategię na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2009–2012”, która ma na celu:

- zmniejszenie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwłaszcza w górnictwie, przetwórstwie przemysłowym, rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie i budownictwie,
- likwidację lub ograniczenie najbardziej powszechnych rodzajów ryzyka zawodowego powodowanego przez hałas, pyły przemysłowe i substancje chemiczne,
- ograniczenie liczby pracowników zatrudnionych w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych.

Mając na uwadze założenia strategii, w nadzorowanych przez urzędy górnicze podmiotach szczególną uwagę zwracano na poprawę higieny pracy. W tym celu kontrolą objęto m.in. zagadnienia:

- prawidłowości doboru środków ochrony indywidualnej,
- wyposażenia pracowników w ww. środki zgodnie z regulaminem ich przydzielania,
- stanu pomieszczeń socjalnych (szatni, umywalni, stołówek itp.),
- dostarczania napojów chłodzących osobom wykonującym pracę w warunkach wysokich temperatur,
- rotacji pracowników na stanowiskach pracy narażonych na działanie niskich temperatur,
- wyposażenia pracowników w odzież ochronną i roboczą,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy (zapylenia, hałasu, drgań, natężenia oświetlenia oraz związanych z zagrożeniami radiacyjnymi naturalnymi substancjami promieniotwórczymi),
- informowania pracowników przez pracodawcę o wielkości ryzyka ponoszonego w związku z pracą w warunkach szkodliwych i uciążliwych, sposobie ich rozpoznawania

oraz działaniach niezbędnych do podjęcia w razie przekroczenia dopuszczalnych stężeń lub natężeń,

- prawidłowości projektowania robót górniczych oraz rozwiązań wentylacyjnych, szczególnie w aspekcie minimalizacji zapylenia,
- sprawności i wydajności stosowanych urządzeń odpylających i zraszających,
- prawidłowości kontroli parametrów wentylacyjno-klimatycznych przez służby kopalniczne, sposobu dokumentowania tych kontroli oraz podejmowania działań profilaktycznych,
- stanu tam bezpieczeństwa, izolacyjnych i wentylacyjnych oraz prawidłowości rozptyłu powietrza w sieci wentylacyjnej.

Ponadto przy współudziale urzędów górniczych w 2007 roku była realizowana kampania Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy pod hasłem „Mniej Dźwigaj”. Z inicjatywy Wyższego Urzędu Górniczego przedłużono czas prowadzenia tej kampanii w polskim górnictwie również na rok 2008. Założenia kampanii dotyczące przeciwdziałania urazom związanym z ręcznymi pracami transportowymi zostały rozpropagowane w podziemnych zakładach górniczych.

Wyższy Urząd Górniczy czynnie włączył się również w działania podejmowane w ramach kampanii poświęconej ocenie ryzyka zawodowego, którą rozpoczęto w 2008 roku pod egidą Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy pod hasłem „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dobrze dla Ciebie. Dobrze dla firmy”. Celem tej kampanii jest włączenie pracodawców, pracowników i służb bhp do wspólnych działań prewencyjnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez zapobieganie występowaniu znacznego ryzyka zawodowego. Jednym z przejawów działalności urzędów górniczych w tym zakresie było wygłoszenie referatów podczas seminarium „Ryzyko zawodowe w kopalniach węgla brunatnego”, otwierającego kampanię w Koninie oraz w ramach konferencji towarzyszącej XIX Międzynarodowym Targom Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa w Poznaniu.

2.10. Zapewnienie odpowiedniego poziomu oraz wysokiej jakości szkoleń pracowników zakładów górniczych

Dla zapewnienia należytego poziomu oraz wysokiej jakości szkoleń pracowników zakładów górniczych przedstawiciele urzędów górniczych przeprowadzali inspekcje i kontrole w zakładach górniczych oraz jednostkach organizacyjnych prowadzących szkolenia pracowników za-

kładów górniczych. W 2008 roku oprócz przedsiębiorców nadzorem w ww. zakresie objętych było 139 jednostek organizacyjnych prowadzących szkolenia pracowników zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych. W 2008 roku na inspekcje ww. ośrodków szkoleniowych przeznaczono 94 dni inspekcyjne.

Kontrolą objęto między innymi zagadnienia:

- sposobu realizacji szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń wstępnych,
- zasad adaptacji pracowników nowo przyjętych oraz dopuszczania pracowników do wykonywania pracy na określonych stanowiskach,
- szczegółowych programów szkoleń w dziedzinie bhp, ich zgodności z wymaganiami ramowych programów zawartych w obowiązujących przepisach prawnych, tematyki szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych, wymiaru czasu szkoleń,
- właściwego prowadzenia dokumentacji szkoleniowej, tj. dzienników zajęć, protokołów z przebiegu egzaminów sprawdzających, rejestru i wzorów zaświadczeń wydanych po ukończeniu szkoleń oraz archiwizowania i zabezpieczenia dokumentacji szkoleniowej,
- posiadania kadry dydaktycznej o kwalifikacjach odpowiednich do tematyki realizowanych szkoleń,
- jakości materiałów pomocniczych dla uczestników szkoleń (materiały analizowano w zakresie merytorycznym oraz pod względem aktualności przytaczanych przepisów prawnych),
- bazy lokalowej, jaką dysponują przedsiębiorcy oraz jednostki (sale wykładowe, pomieszczenia pomocnicze, archiwalne, zaplecze socjalne i sanitarne).

W wyniku przeprowadzonych w ośrodkach szkoleniowych oraz u przedsiębiorców kontroli w zakresie szkoleń pracowników zakładów górniczych stwierdzano między innymi:

- przypadki dopuszczania do pracy w ruchu zakładów górniczych osób, które nie odbyły obowiązkowych szkoleń w dziedzinie bhp, szkoleń specjalistycznych oraz instruktażu stanowiskowego, nie posiadały również upoważnień do obsługi maszyn i urządzeń,
- brak w materiałach szkoleniowych jednoznacznego odniesienia się do warunków pracy, zagrożeń oraz przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite,

- niezgodność szkoleń z przyjętymi przez zakłady górnicze dokumentami bezpieczeństwa.

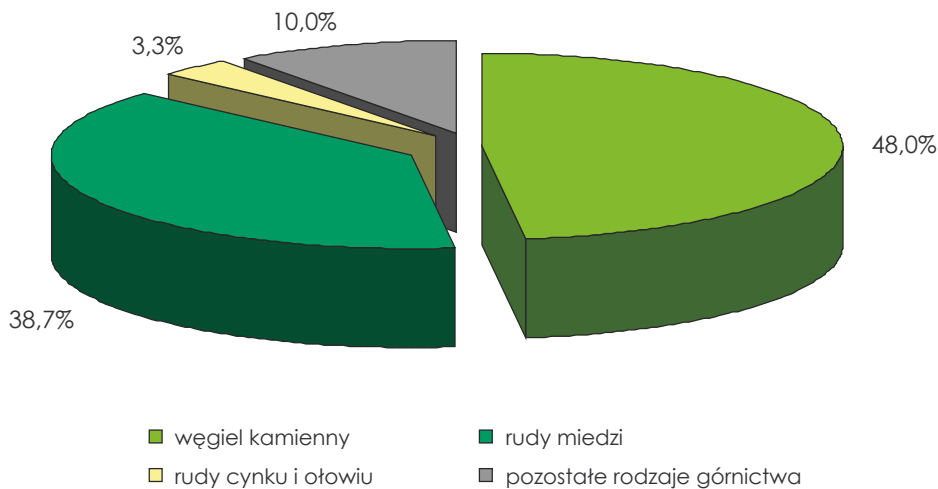
W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wystosowano pisma do osób nadzorujących działalność szkoleniową oraz wydano decyzje zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

2.11. Ograniczenie szkodliwych oddziaływań górnictwa na środowisko

Ograniczanie szkodliwych oddziaływań górnictwa na środowisko jest procesem długofalowym, realizowanym w oparciu o liczne instrumenty prawne, techniczne i ekonomiczne. Podstawowym instrumentem działania urzędów górniczych jest w tym zakresie egzekwowanie od przedsiębiorców realizacji wymogów określonych w koncesji na wydobywanie kopaliny oraz w innych decyzjach właściwych organów. Wymogi te znajdują odzwierciedlenie w planie ruchu zakładu górniczego, którego zatwierdzenie przez organ nadzoru górniczego uwarunkowane jest uwzględnieniem przedsięwzięć ochronnych, w szczególności profilaktyki górniczej i budowlanej.

Stopień oddziaływań górnictwa na środowisko w zakresie gospodarki odpadami wydobywczymi, zagospodarowania wód kopalnianych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych charakteryzują opracowane w Wyższym Urzędzie Górniczym raporty.

W 2007 r. nadzorowane zakłady górnicze wytworzyły 73,3 mln ton odpadów wydobywczych. Największa ilość odpadów, bowiem aż 48,0% (tj. 35,2 mln ton) powstaje w kopalniach węgla kamiennego. Obok kopalń zlokalizowanych w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym, gdzie powstało 31,9 mln ton odpadów, należy wymienić Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. w Lubelskim Zagłębiu Węglowym (3,3 mln ton odpadów). Kolejne miejsce pod względem ilościowym zajmują odpady pochodzące z górnictwa rud miedzi, które wytworzyło w ubiegłym roku 38,7% (28,4 mln ton) całości odpadów przemysłu górniczego. Górnictwo rud cynku i ołowiu wytworzyło odpady w ilości 2,4 mln ton, co stanowiło 3,3% całości przychodu odpadów górniczych. Około 90% odpadów zostało poddane odzyskowi, głównie do robót inżynierskich, a pozostałe 10% składowano w stawach osadowych. Pozostałe gałęzie górnictwa wytworzyły łącznie 7,3 mln ton (10,0%) odpadów wydobywczych, z czego ok. 6,0 mln ton przypada na zakłady górnicze, które eksploatują złoża zaliczane do końca 2001 r. do kopalń podstawowych, a obecnie do kopalń pospolitych.

Rys. 2.11.1. Procentowy udział odpadów przypadających na poszczególne rodzaje górnictwa

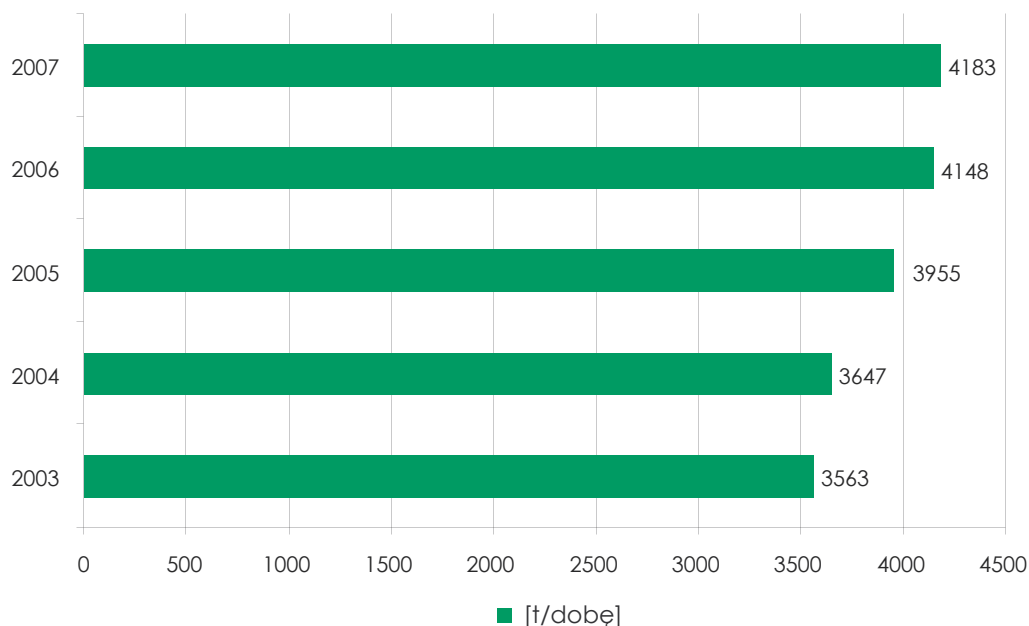
W zakładach górniczych, poza odpadami własnymi z grupy 01, wykorzystywane są również odpady pochodzące spoza górnictwa. W analizowanym okresie wykorzystano łącznie 5,9 mln ton takich odpadów, w tym 3,0 mln ton w wyrobiskach odkrywkowych do ich likwidacji poprzez wypełnienie. W KWB „Bełchatów” wykorzystanie popiołów prowadzone jest przez elektrownię we własnym zakresie, na wydzierżawionym od kopalni terenie zwalowiska wewnętrznego (fot. 2.11.1.).

Całkowity doływ wód do zakładów górniczych wynosił 3,1 mln m³/dobę. Procentowy udział doływu wód rozkłada się pomiędzy poszczególnymi rodzajami górnictwa: węgla brunatnego – 43,2%, węgla kamiennego – 22,3% oraz surowców skalnych – 15,8% i rud cynku i ołowiu – 15,1%. Do pozostałych rodzajów górnictwa doływano 3,6% wód. Z ogólnego doływu wód 58,9% przypada na górnicze zakłady odkrywkowe, 40,3% na podziemne zakłady górnicze oraz 0,7% na otworowe zakłady górnicze. Udział w ogólnym doływie wód zasolonych dotyczy generalnie górnictwa podziemnego

(95,9%) i kształtuje się od kilku lat na zbliżonym poziomie. Według danych za 2007 r. bilans doływu wód zasolonych przedstawia się następująco: górnictwo węgla kamiennego – 52,8%, górnictwo rud cynku i ołowiu – 33,3%, górnictwa rud miedzi – 9,9% oraz pozostałe rodzaje górnictwa – 4,0%. Natomiast doływ wód słodkich występuje głównie w zakładach odkrywkowych, gdzie odnotowano 77,5% doływu wód. Pozostała ilość stwierdzona została w podziemnych zakładach górniczych – 21,8% oraz w otworowych zakładach

Fot. 2.11.1. Kopalnia Węgla Brunatnego „Bełchatów” – zbiorniki popiołów lotnych na terenie zwalowiska wewnętrznego (2008 r.)

Rys. 2.11.2. Wielkość ładunku chlorków i siarczanów zrzucanych do rzek w okresie 2003–2007

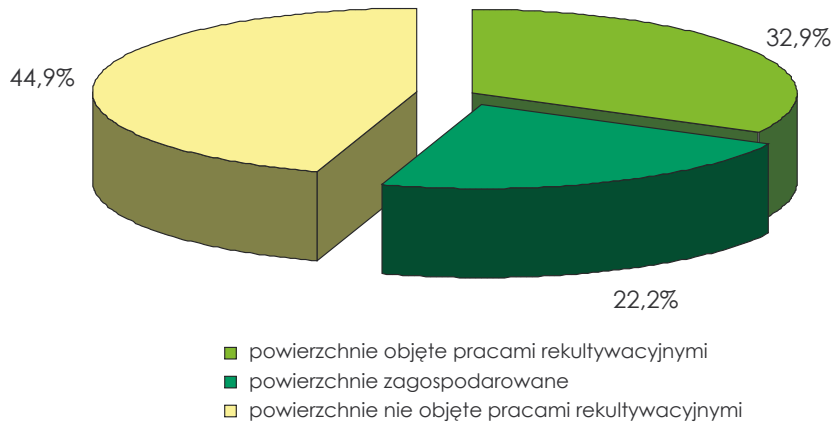
górnictwych – 0,7%. W 2007 r. zagospodarowano 447,0 tys. m³/dobę wód, co stanowi 14,3 % całkowitego dopływu wód do zakładów górnictwych.

Całkowita powierzchnia terenów użytkowanych w związku z eksploatacją kopalni podstawowych oraz niektórych kopalni pospolitych, których wydobywanie nadzorowane było do roku 2002 przez organy nadzoru górnictwa, wynosiła 38 116,2 ha. Czynną działalność górnictwa prowadzono na gruntach o powierzchni 28 507,7 ha. Zakłady górnictwa wydobywające surowce energetyczne użytkowały 61,2% powierzchni całkowitej. Zakłady górnictwa wydobywające surowce chemiczne i skalne użytkowały 36,5% powierzchni całkowitej, natomiast pozostałe 2,3% powierzchni użytkowały zakłady wydobywające rudy metali nieżelaznych. Powierzchnia gruntów, na których zakończono działalność górnictwa i które wymagały rekultywacji, wynosiła 8 552,0 ha, co stanowi 22,4% ogólnej powierzchni użytkowanej przez górnictwo. Stan rekultywacji i zagospodarowania terenów po działalności górnictwa w stosunku do potrzeb występujących w tym zakresie przedstawiono na rys. 2.11.3. Końcowym efektem rekultywacji terenów zdegradowanych przez górnictwo, prowadzonej w 2007 roku, jest zakończenie

prac na gruntach o powierzchni 1 061,1 ha, co stanowi 12,4% powierzchni całkowitej, na której zakończono działalność górnictwa i która wymagała rekultywacji. Największe powierzchnie gruntów zrehabilitowało górnictwo siarki (607,1 ha) oraz górnictwo surowców skalnych (132,7 ha). W roku 2007 górnictwo przekazało innym użytkownikom do docelowego zagospodarowania ogółem 591,0 ha terenów zrehabilitowanych, w tym 262,7 ha przekazało górnictwo siarki, natomiast 177,2 ha górnictwo węgla brunatnego.

Fot. 2.11.2. Kopalnia Węgla Kamiennego „Bogdanka” – osadnik wód dołowych

Rys. 2.11.3. Stan rekultywacji i zagospodarowania terenów po działalności górniczej

2.12. Ochrona obiektów budowlanych na terenach górniczych i pogórnich

Skutkiem prowadzenia podziemnej eksploatacji górniczej są wpływy ujawniające się na powierzchni terenu oraz w obiektach budowlanych. Wpływy te ujawniają się w postaci deformacji ciągłych i nieciągłych oraz mają charakter dynamiczny związany z występowaniem wstrząsów górotworu. W związku notowanym wzrostem aktywności sejsmicznej w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym i Górnośląskim Zagłębiu Węglowym, któremu towarzyszyło pojawianie się silnych zjawisk sejsmicznych o energiach znacznie przekraczających wartość 10^5 J podjęte zostały badania mające na celu kompleksowe rozpoznanie i opracowanie empirycznej skali oddziaływania wstrząsów na powierzchnię terenu i obiekty budowlane. Wyniki kolejnych etapów prac były opiniowane przez Komisję do spraw Ochrony Powierzchni przy Wyższym Urzędzie Górniczym. Zwieńczeniem prac w kolejnych etapach były:

- „Instrukcja prowadzenia powierzchniowych pomiarów sejsmometrycznych, interpretacji wyników oraz oceny i prognozowania drgań sejsmicznych wywołanych wstrząsami górniczymi na powierzchni w LGOM w oparciu o skalę GSI – 2004”;
- „Instrukcja prowadzenia powierzchniowych pomiarów sejsmometrycznych, interpretacji wyników oraz oceny i prognozowania drgań sejsmicznych na powierzchni, wywołanych wstrząsami górniczymi, dla rejonu rybnickiego kopalń Kompanii Węglowej S.A., w oparciu o skalę GSI-GZW-ROW”;

- „Zasady stosowania górniczej skali intensywności drgań $GSI-GZW_{KW}$ do oceny skutków oddziaływania wstrząsów indukowanych eksploatacją złóż węgla kamiennego w zakładach górniczych Kompanii Węglowej S.A. na obiekty budowlane i na ludzi”.

Strukturę skal GSI w obu jej wariantach, tzn. dla LGOM oraz GZW_{KW} , podzielono z uwagi na charakter oceny. Występują w nich:

- skala GSI-V – skala podstawowa oparta na amplitudzie prędkości drgań poziomych gruntu (PGV_{Hmax}) oraz czasie trwania (t_{HV}); może być stosowana do przybliżonej oceny skutków drgań w przypadku wstrząsów zaistniałych oraz dla wstrząsów prognozowanych (prognoza sejsmiczna);
- skala GSI-A – skala oparta na parametrach: amplitudy przyspieszenia drgań poziomych gruntu w paśmie częstotliwości do 10 Hz (PGA_{H10}) oraz ich czasu trwania (t_{HG}); stosowana do przybliżonej oceny skutków drgań w przypadku informacji historycznych, dla których dysponuje się tylko wartością maksymalnego przyspieszenia drgań w paśmie niskoczęstotliwościowym do 10 Hz.

Ponadto skale podzielono na cztery stopnie intensywności (od 0 do III), którym przypisano skutki działania drgań powierzchniowych w korelacji z parametrami drgań powierzchni.

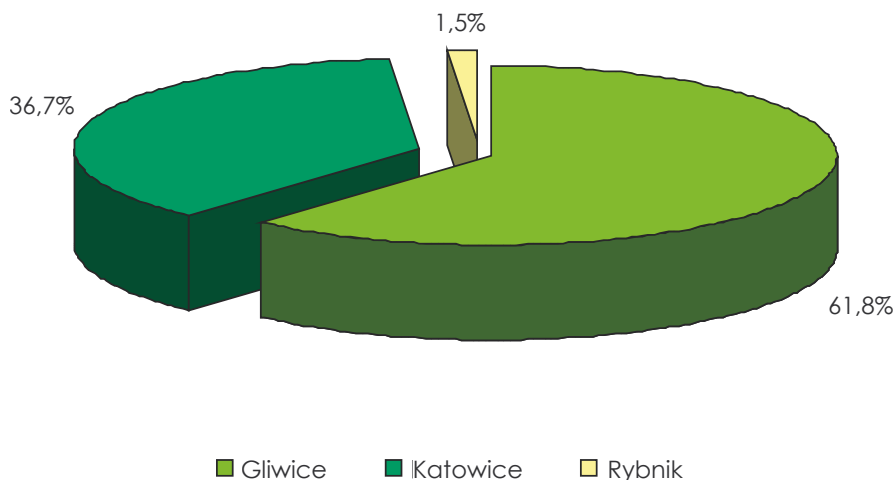
Istotą ochrony obiektów budowlanych na terenach górniczych i pogórnich jest odpowiednia profilaktyka górnicza i budowlana. Eksploatacja górnicza prowadzona jest w rejonach chronionych z zachowaniem określonych rygorów, w oparciu o wieloletnie programy eksploatacji. Planowane przez przedsiębiorców

rozwiązania techniczne opiniowane są przez Komisję do spraw Ochrony Powierzchni. W roku 2008 Komisja zaopiniowała:

- „Program ochrony zabudowy dzielnicy Nowy Bytom miasta Ruda Śląska oraz szybów głównych i obiektów zakładu górniczego KWK »Pokój« w aspekcie eksploatacji górnictwa w pokładach: 502wg, 502wd i 504, w latach 2008–2013”;
- „Program eksploatacji górnictwa i ochrony powierzchni na lata 2009 do 2011 i do roku 2014 KW S.A. Oddział KWK »Bobrek-Centrum“”.

W każdym z badanych przypadków analizowane były i oceniane zakresy planowanych przez przedsiębiorców przedsięwzięć w kontekście prognozowanych wpływów eksploatacji górnictwa. Konsekwencją realizacji programów jest między innymi uciążliwość użytkowania obiektów, a nawet czasowe ich wyłączenie z użytkowania, wymagające uzyskania akceptacji społecznej. Niezbędne jest prowadzenie dialogu społecznego, co jest realizowane poprzez uczestnictwo w posiedzeniach Komisji przedstawicieli władz lokalnych, użytkowników powierzchni, jak również poprzez funkcjonowanie tzw. zespołów porozumiewawczych.

W roku 2007 wydobycie węgla kamiennego z filarów ochronnych wynosiło 13,2 mln ton i stanowiło 15,9% ogólnego wydobycia. 74,7% uzyskano z zawatem stropu, a 14,4% z zastosowaniem podsadzki hydraulicznej. Od szeregu lat eksploatacja węgla kamiennego w granicach filarów ochronnych prowadzona jest w kopalniach nadzorowanych przez okręgowe urzędy górnicze w Gliwicach, Katowicach oraz w mniejszym zakresie w Rybniku. Rozkład wielkości wydobycia węgla kamiennego z filarów ochronnych kopalń nadzorowanych przez wspomniane urzędy górnicze w wydobyciu ilustruje rys. 2.12.4.

Rys. 2.12.4. Wydobycie węgla kamiennego z filarów ochronnych kopalń wg OUG

W roku 2007 wydobycie uzyskane przez kopalnie nadzorowane przez OUG w Gliwicach wyniosło 8,2 mln ton i stanowiło aż 61,8% ogólnego wydobycia z filarów ochronnych. Największy udział w tym wydobyciu posiada niezmiennie kopalnia „Bobrek-Centrum”, przy czym w roku 2007 wyniosło ono 1,77 mln ton i było mniejsze niż w roku poprzedzającym o 0,63 mln ton (26,3%). Znaczny natomiast wzrost wydobycia, bo o 0,79 mln ton, zanotowano w kopalni „Bielszowice”. W roku 2007 wyniosło ono 1,33 mln ton, co wobec roku poprzedniego stanowi wzrost o 146,0%. Zamierzenia eksploatacyjne wymienionych kopalń, w aspekcie możliwości ich bezpiecznego prowadzenia z uwagi na ochronę powierzchni oraz obiektów budowlanych, były przedmiotem opiniowania przez Komisję ds. Ochrony Powierzchni.

2.13. Ochrona zasobów złóż kopalni

W granicach posiadanych uprawnień organy nadzoru górnictwa uczestniczyły w ustanawianiu podstaw prawnych ochrony zasobów złóż oraz, w toku nadzoru i kontroli nad gospodarką zasobami złóż kopalni w procesie ich eksploatacji, egzekwowały:

- wyprzedzające rozpoznanie złoża i warunków jego występowania, w tym warunków geologiczno-inżynierskich, hydrogeologicznych i zagrożeń naturalnych, wraz z prawidłowym ich dokumentowaniem,
- dostosowanie przewidywanego w projektach zagospodarowania złoża zakresu eksploatacji do warunków górnictwa-geologicznych i zasad racjonalnej gospodarki złożem,
- zgodność zamierzeń eksploatacyjnych zawartych w przedkładanych do zatwierdzenia planach ruchu z warunkami określonymi w decyzjach koncesyjnych i projektach zagospodarowania złoża,
- zgodność wykorzystania zasobów złóż z zatwierdzonymi planami ruchu,
- poprawność merytoryczną i formalno-prawną prowadzenia ewidencji zasobów złóż, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentowania strat i uzasadnienia przeklasyfikowania zasobów,

– formalne rozliczenie zasobów i ochronę nie-wykorzystanych części złóż w likwidowanych zakładach górniczych.

W ramach ustanawiania prawnych podstaw ochrony zasobów złóż w 2008 r. organy nadzoru górniczego zaangażowane były w prace zmierzające do opracowania projektu nowej ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz wydanych na jej podstawie projektów nowych rozporządzeń wykonawczych. Opiniowano projekty rozporządzeń:

- 1) Rady Ministrów, zmieniającego rozporządzenie w sprawie złóż wód podziemnych zaliczanych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż innych kopalin leczniczych, a także zaliczenia kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych,
- 2) Ministra Środowiska w sprawie:
 - a) zmiany rozporządzenia w sprawie kryteriów bilansowości złóż kopalin,
 - b) szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin,
 - c) projektów zagospodarowania złoża.

Przygotowane zostały stanowiska w indywidualnych sprawach dotyczących trybu udzielania i przedłużania koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz prawidłowego stosowania norm i sposobu oznaczania granic złoża, zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych w projektach zagospodarowania złoża i planach ruchu zakładów górniczych, a także wyjaśnienia w sprawach uzgadniania granic obszaru górniczego i uwzględniania tzw. „robót sąsiednich” w sporządzanych planach ruchu oraz informacji, w tym na temat likwidacji kopalni fosforytów Anopol oraz problemów eksploatacji złóż i ochrony środowiska w kopalniach odkrywkowych węgla brunatnego w Polsce.

Zadanie nadzoru i kontroli nad gospodarką zasobami złóż kopalin w procesie ich eksploatacji realizowano głównie w ramach inspekcji w nadzorowanych zakładach górniczych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydawano decyzje nakazujące ich usunięcie. Nieprawidłowości dotyczyły w szczególności niewłaściwego projektowania strat eksploatacyjnych w planie ruchu i nierzetelnego wykazywania ubytków zasobów w operatach ewidencyjnych. Zebrane w toku inspekcji informacje na temat stanu zagospodarowania złóż kopalin, stwierdzanych problemów i nieprawidłowości, w tym nielegalnej eksploatacji, były przedmiotem bieżących analiz i opracowań zarówno na potrzeby wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Do najważniejszych opracowań w tym zakresie należy zaliczyć „Raport w sprawie wydobywania kopalin pospolitych” oraz materiały informacyjne przygotowane do prezentacji podczas narady roboczej kierownictwa Wyższego

Urzędu Górniczego, Państwowej Inspekcji Pracy i Urzędu Dozoru Technicznego, która miała miejsce w październiku 2008 r. w Bełchatowie. Raport dotyczący wydobywania kopalin pospolitych został przekazany Głównemu Geologowi Kraju, zamieszczony na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego oraz opublikowany w miesięczniku WUG – Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie. Przygotowano informację, przedłożoną Państwowemu Instytutowi Geologicznemu, ujmującą dane WUG na temat lokalizacji stanowisk nielegalnego poboru kopalin na terenie powiatu kościerskiego w województwie pomorskim. Do ważnych opracowań w zakresie gospodarki złożami należała informacja o sposobie sporządzania operatów ewidencyjnych zasobów złóż kopalin oraz raport w sprawie zasobów węgla kamiennego w kopalniach czynnych.

W zakresie gospodarki zasobami złóż kopalin, realizując zadania organu drugiej instancji, przygotowano 3 stanowiska w sprawach indywidualnych zapytań obywateli oraz opracowano stanowisko Prezesa WUG w sprawie podstaw prawnych załączania tzw. „wód złożowych”, wydobywanych w zakładach górniczych górnictwa nafty i gazu. Ponadto, w związku z zaangażowaniem Prezesa WUG w sprawy polityki energetycznej kraju przeprowadzono analizę trendów zmian zasobów i produkcji surowców energetycznych oraz analizę ich wystarczalności w świetle „Polityki energetycznej Polski do 2025 r.” i komunikatu Komisji Wspólnot Europejskich nt. „Europejskiej polityki energetycznej”, przygotowując na tej bazie stosowne informacje. Wiedzę z zakresu ochrony złóż kopalin i jej podstaw prawnych popularyzowano też poprzez wygłoszenie referatów w trakcie pięciu konferencji naukowo-technicznych oraz opublikowanie dziesięciu artykułów technicznych.

2.14. Podniesienie rangi służb bhp w zakładach górniczych

Działania zmierzające do podniesienia rangi służb bhp w zakładach górniczych były prowadzone dwutorowo, tj. z jednej strony poprzez działalność inspekcyjno-kontrolną, z drugiej strony w ramach propagowania dobrych praktyk podczas specjalnie organizowanych narad i konferencji. Kontrola działalności służb bhp w zakładach górniczych oraz w firmach usługowych była ukierunkowana na problematykę przestrzegania przez te służby przepisów prawa geologicznego i górniczego. Kontrola poddano m.in. zagadnienia:

- nadzoru nad warunkami pracy i przestrzeganiem przepisów bhp w zakładach górniczych,

- zatrudniania w służbie bhp pracowników o odpowiednich kwalifikacjach,
- sporządzania analiz stanu bhp,
- udziału w przekazywaniu do użytkownika maszyn i urządzeń w zakładzie górniczym,
- udziału w ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz zachorowań na choroby zawodowe, a także kontroli realizacji wniosków wynikających z tych badań,
- opiniowania szczegółowych instrukcji dotyczących bhp na poszczególnych stanowiskach pracy,
- nadzoru nad szkoleniami wewnątrzzakładowymi,
- zapewnienia pierwszej pomocy poszkodowanym w wyniku wypadków przy pracy,
- inicjowania na terenie zakładów górniczych popularyzacji problematyki bhp oraz ergonomii.

W 2008 r. kontrole działalności służb bhp w kopalniach węgla kamiennego nadzorowanych przez okręgowe urzędy górnicze w Katowicach, Gliwicach i Rybniku zostały przeprowadzone w nawiązaniu do uchwały Komisji ds. Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie z 28 czerwca 2007 roku. Kontrole zostały przeprowadzone w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2008 r. Program kontroli nawiązywał do zadań służb bhp wynikających z zakresów działania działów ruchu zakładu górniczego oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy; w szczególności zawierał zagadnienia kontroli stanowisk pracy przez pracowników służby bhp oraz dokumentowanie tych czynności.

Podczas kontroli ujawniono m.in. następujące nieprawidłowości:

- 1) brak osób o specjalności elektrycznej lub mechanicznej w służbach bhp,
- 2) niewykonanie przez pracowników służb bhp wszystkich wymaganych zakresem czynności zjazdów na dół w celu kontroli stanowisk pracy (dotyczy to kierowników działów i osób zaangażowanych do innych prac poza działalnością w bhp);
- 3) liczne przypadki nieprzekazywania notatek z kontroli stanowisk pracy zainteresowanym pracownikom oddziałów (notatek nie dotuczano do książek raportowych) oraz przypadki niedokumentowania przez dozór kontrolowanych oddziałów wykonania zaleconych kontrolą czynności;
- 4) braki w książkach pouczeń i instruktaży stanowiskowych;
- 5) nieuwzględnianie w zakresach działania działów bhp i szkolenia obowiązku współpracy pomiędzy służbami bhp zakładu górniczego a służbami bhp podmiotów wykonujących powierzone im czynności w ruchu zakładu górniczego;

- 6) braki w obsadzie komórek organizacyjnych przewidzianych w planie ruchu;
- 7) niewłaściwe dokumentowanie kontroli podziemnych przeprowadzanych przez pracowników służb bhp;
- 8) niedopełnienie obowiązku kontroli odbycia przez pracowników odpowiednich szkoleń w dziedzinie bhp, badań lekarskich, adaptacji pracowników podejmujących po raz pierwszy pracę w ruchu zakładu górniczego oraz zaopatrywania pracowników w odzież roboczą oraz środki ochrony indywidualnej.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w kilku przypadkach nałożono mandaty karne, a ponadto skierowano pisma do kierowników ruchu zakładu górniczego, wnioskując o ukaranie pracowników służb bhp winnych stwierdzonych zaniedbań na podstawie art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2007 r. Nr 109 poz. 756 z późn. zm.).

Ponadto dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych organizowali cykliczne narady z przedstawicielami służb bhp zakładów górniczych, podczas których omawiano problemy ujawnione w czasie kontroli działalności tych służb oraz prezentowano aktualny stan bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie. W dniu 16 września 2008 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym odbyła się narada z kierownikami działów bhp podziemnych zakładów górniczych. Poruszono m.in. problematykę stanu bezpieczeństwa w podziemnych zakładach górniczych, głównych przyczyn wypadków i niebezpiecznych zdarzeń, wyników analizy działalności służb bhp przeprowadzonych na podstawie ustaleń z działalności inspekcyjnej okręgowych urzędów górniczych i Wyższego Urzędu Górniczego, zagadnienie zgonów naturalnych. Poinformowano również o programie europejskiej kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dobrze dla Ciebie. Dobrze dla firmy” poświęconej ocenie ryzyka zawodowego.

2.15. Inspirowanie i wspomaganie badań naukowych w dziedzinie bhp w górnictwie

Ze względu na zmieniające się warunki prowadzenia eksploatacji kopalni oraz potrzebę stałej poprawy warunków pracy w przemyśle wydobywczym Wyższy Urząd Górniczy występuje do jednostek naukowo-badawczych o podjęcie działań zmierzających do opracowania skuteczniejszych metod profilaktyki zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych.

Inspirowanie przez Wyższy Urząd Górniczy badań naukowych wynika często z wniosków ujętych w sprawozdaniach z prac komisji powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego po zdarzeniach i wypadkach zaist-

niałych w zakładach górniczych. Znaczna część wniosków tych komisji dotyczyła w ostatnich latach zagadnień przewietrzania, klimatyzacji, pożarów i zagrożenia metanowego. Jednostki naukowo-badawcze wypracowały w tym zakresie szereg nowatorskich rozwiązań.

Do najważniejszych tematów, w ramach których z inicjatywy WUG prowadzono prace badawcze w 2008 r., należy zaliczyć problematykę:

- wdrożenia w kombajnach ścianowych skuteczniejszych systemów zraszających zabezpieczających przed zapłonem metanu przy urabianiu skał skłonnych do iskrzenia,
- systemów zdalnego sterowania kombajnami chodnikowymi i ochrony stanowiska pracy kombajnisty przed skutkami ewentualnego wyrzutu gazów i skał,
- metod i środków profilaktycznych adekwatnych do oceny stanu zagrożenia pożarami endogenicznymi, opracowanych w oparciu o prognozę zagrożenia pożarowego,
- opracowanie nowej metody oznaczania metanonośności,
- opracowanie i wdrożenie zasad bezpiecznego prowadzenia robót górniczych poniżej poziomu udostępnienia,
- stosowania gazów inertnych w celu zwalczania zagrożenia pożarowego,
- zjawiska wyrzutów gazów i skał.

2.16. Rozwój służby publicznej i racjonalizacja zatrudnienia

W celu zapewnienia nowoczesnych metod zarządzania wynagrodzeniami w urzędach górniczych, w tym racjonalizacji systemu płac, w 2008 r. zakończono proces wartościowania stanowisk pracy w urzędach górniczych. Zgodnie z zarządzeniem nr 81 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 2007 r. w sprawie zasad dokonywania opisów i wartościowania stanowisk pracy w służbie cywilnej (M. P. Nr 48, poz. 566 z późn. zm.) określono liczbę i zakres przedziałów punktowych i zakwalifikowano poszczególne stanowiska pracy do odpowiednich przedziałów.

2.17. Doskonalenie organizacji, jakości pracy urzędów górniczych oraz przystosowanie WUG do stanu gotowości obronnej

W 2008 r. były prowadzone prace w zakresie przygotowania Okręgowego Urzędu Górniczego w Lublinie do wprowadzenia systemu zarządzania jakością. Prowadzono szkolenia dla pracowników i powołanego zespołu wewnętrznych au-

ditorów jakości oraz opracowano dokumentację systemu. W wyniku auditu certyfikującego przeprowadzonego przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji Okręgowy Urząd Górniczy w Lublinie uzyskał w 2008 r. certyfikat dla systemu zarządzania jakością wg normy PN-EN ISO 9001:2001. Ponadto były kontynuowane prace związane z doskonaleniem systemu zarządzania jakością wg normy PN-EN ISO 9001:2001 funkcjonującego w Wyższym Urzędzie Górniczym oraz w okręgowych urzędach górniczych w Krakowie i Rybniku. Więcej informacji na ten temat zamieszczono w rozdziale 11.4. sprawozdania.

W ramach prac związanych z przystosowaniem WUG do stanu gotowości obronnej w 2008 r. wykonano następujące zadania:

- dokonano okresowej weryfikacji Planu Operacyjnego Funkcjonowania Urzędu i kart realizacji zadań operacyjnych komórek organizacyjnych WUG, okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE, w uzgodnieniu z Ministerstwem Środowiska i Ministerstwem Obrony Narodowej,
- opracowano Narodowy Kwestionariusz Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w WUG,
- zrealizowano szkolenie obronne dla kadry kierowniczej, a także dla pracowników wykonujących zadania obronne w okręgowych urzędach górniczych, UGBKUE i komórkach organizacyjnych WUG.

W zakresie realizacji zadań związanych z prowadzeniem kancelarii tajnej, w celu skutecznej ochrony przed utratą powierzonych elementów niejawnych, przeprowadzono kontrolę dokumentacji niejawnej będącej w posiadaniu innych respondentów (poza kancelarią tajną) oraz zasad ich przechowywania.

2.18. Kompleksowa informatyzacja urzędów górniczych

Do najważniejszych działań podjętych w 2008 r. w ramach programu kompleksowej informatyzacji urzędów górniczych należało:

- 1) ukończenie budowy, konfiguracja i uruchomienie wydzielonej, nowoczesnej sieci teleinformatycznej oraz energetyczno-komputerowej w budynku WUG;
- 2) wymiana przestarzałych systemów Windows 98 na Windows XP Professional w WUG, z jednoczesną rozbudową parametrów stacji roboczych do parametrów minimalnych wymaganych przez system Windows XP Professional;
- 3) wyrównanie dysproporcji w informatyzacji poszczególnych urzędów górniczych i wyposażenie ich w sprzęt komputerowy tak, aby ponad

70% pracowników poszczególnych urzędów górniczych miało dostęp do komputera lub notebooka;

- 4) modyfikacja klasyfikatorów systemu obiegu dokumentów SI w UGBKUE;
- 5) przebudowa baz danych systemu obiegu dokumentów SI w OUG w Katowicach i WUG;
- 6) modyfikacja i rozbudowa struktury sieci komputerowej w OUG w Warszawie.

2.19. Współpraca z zagranicą

W 2008 r. pracownicy Wyższego Urzędu Górniczego i okręgowych urzędów górniczych uczestniczyli w międzynarodowych konferencjach i kongresach, podczas których brali udział w obradach i naradach, jak również odbywali spotkania i prowadzili rozmowy z przedstawicielami administracji rządowej, organizacji międzynarodowych, świata nauki i przemysłu. Brali również udział w posiedzeniach grup roboczych działających przy Komisji Europejskiej, w tym Stałej Grupy Roboczej ds. Przemysłu Wydobywczego. Na międzynarodowym forum wygłosili 2 referaty przedstawiające przepisy prawa i kodeks etyki w dziedzinie bezpieczeństwa pracy jako elementy odpowiedzialności przedsiębiorców oraz polski system ratownictwa górniczego.

Jednym z priorytetów działalności WUG w 2008 roku była współpraca z Ministerstwem Przemysłu Węglowego Ukrainy w ramach pomocy w ustaleniu przyczyn wypadków górniczych, które miały miejsce w listopadzie i grudniu 2007 r. w kopalni im. Zasiadki w Doniecku. Pomoc ta była realizowana na mocy porozumienia premierów Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy. Efektem

działalności WUG w tym zakresie było opracowanie przez polski zespół ekspertów raportu zawierającego ustalenia prawdopodobnych przyczyn i okoliczności wypadków w kopalni Zasiadki.

Więcej informacji na temat współpracy WUG z podmiotami zagranicznymi zamieszczono w rozdziale 9. sprawozdania.

2.20. Popularyzacja wiedzy z zakresu górnictwa

Do najważniejszych działań urzędów górniczych mających na celu popularyzację wiedzy z dziedziny górnictwa, w szczególności w zakresie bhp, gospodarki złożami kopalni i ochrony środowiska, należało wydawanie miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”, zorganizowanie X Jubileuszowej Konferencji „Problemy Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Polskim Górnictwie” oraz sesji prawnej w ramach XXI Światowego Kongresu Górniczego. Ponadto nakładem WUG opublikowano broszurę pt. „Ratownictwo górnicze w wybranych krajach Unii Europejskiej” oraz polskie wydanie „Kodeksu praktyk zachowania bezpieczeństwa i zdrowia w podziemnych zakładach górnictwa węglowego”, opracowanego przez Międzynarodową Organizację Pracy. W ramach krajowych i zagranicznych konferencji i sympozjów przedstawiciele urzędów górniczych wygłaszali referaty.

Szczegółowe informacje na temat działalności wydawniczej oraz organizowanych i wspieranych przez urzędy górnicze konferencjach zostały zawarte w rozdziale 10. sprawozdania.

3. Działalność administracyjna urzędów górniczych

3.1. Zatwierdzanie planów ruchu

Zgodnie z art. 64 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze plan ruchu zakładu górniczego podlega zatwierdzeniu w drodze decyzji przez właściwy organ nadzoru górniczego.

W 2008 roku dyrektorzy OUG wydali 2356 decyzji dotyczących planów ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe i pospolite, w tym 673 decyzji w sprawie zatwierdzenia planów ruchu oraz 1683 decyzji w sprawie zatwierdzenia dodatków do planu ruchu.

Zestawienie liczby zatwierdzonych planów ruchu oraz dodatków do planu ruchu przedstawiono w tabeli 3.1.1.

3.2. Zagrożenia w zakładach górniczych

W górnictwie występuje szereg zagrożeń naturalnych i technicznych. Najpoważniejsze zagrożenia naturalne podlegają zaliczaniu do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas.

Szczegółowe zasady zaliczania zagrożeń określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca

2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 94, poz. 841 z późn. zm.).

Do zagrożeń naturalnych występujących w polskich kopalniach węgla kamiennego zalicza się: zagrożenie gazowe, zagrożenie tąpnięciami, zagrożenie pożarowe, zagrożenie wodne, zagrożenie wybuchem pyłu węglowego, zagrożenie klimatyczne oraz pyłami szkodliwymi dla zdrowia, a także zagrożenie radiacyjne. Poza tym występują zagrożenia, które mają swe źródło w technice i technologii górniczej, m.in.: zagrożenie hałasem i wibracjami, porażeniem prądem elektrycznym, kontaktem z pracującymi maszynami i urządzeniami górniczymi oraz stosowaniem materiałów wybuchowych itp.

W zakładach górniczych wydobywających rudy miedzi występują w różnym nasileniu zagrożenia tąpnięciami, wodne, wentylacyjno-klimatyczne, zawałowe i opadem skał, zagrożenia związane ze stosowaniem środków strzałowych, a także zagrożenia pożarowe.

3.2.1. Zaliczanie złóż kopalin lub ich części oraz wyrobisk do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas zagrożeń

Zbiornicze zestawienie decyzji wydanych w 2008 r. przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych w zakresie zaliczeń zagrożeń przedstawia tabela 3.2.1.1.

Tab. 3.1.1. Liczba planów ruchu i dodatków do planu ruchu zatwierdzonych w 2008 r.

OUG	Liczba planów ruchu	Liczba dodatków do planów ruchu	RAZEM
Gliwice	57	221	278
Katowice	24	216	240
Kielce	71	158	229
Kraków	79	187	266
Krosno	83	145	228
Lublin	37	23	60
Poznań	172	182	354
Rybnik	16	257	273
Warszawa	84	62	146
Wrocław	50	232	282
RAZEM	673	1683	2356

Tab. 3.2.1.1. Liczba decyzji zaliczających złoża kopalin lub ich części oraz wyrobiska do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas zagrożeń

OUG	Zakres przedmiotowy decyzji					
	Stopnie zagrożenia wodnego	Kategorie zagrożenia metanowego	Stopnie zagrożenia tąpnięciami	Klasy zagrożenia wybuchem pyłu węglowego	Stopnie zagrożenia wyrzutem gazu i skał	RAZEM
Gliwice	16	5	3	7	–	31
Katowice	2	3	5	4	–	14
Kielce	–	–	–	–	–	–
Kraków	–	–	–	–	–	–
Krosno	–	–	–	–	–	–
Lublin	–	–	–	3	–	3
Poznań	2	–	–	–	–	2
Rybnik	14	2	4	8	2	30
Warszawa	–	–	–	–	–	–
Wrocław	4	–	6	–	–	10
RAZEM	38	10	18	22	2	90

3.2.2. Udzielanie zezwoleń na zajęcie nieruchomości

Zgodnie z art. 90 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze w razie zagrożenia bezpieczeństwa życia lub zdrowia ludzkiego, bezpieczeństwa zakładu górniczego i jego ruchu oraz urządzeń użyteczności publicznej w związku z ruchem zakładu górniczego, właściwy organ nadzoru górniczego może wydać decyzję zezwalającą na zajęcie nieruchomości na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia i jego skutków.

W 2008 r. wydano jedną decyzję zezwalającą Kopalni Soli „Kłodawa” w Kłodawie na zajęcie nieruchomości na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia wynikającego z awarii linii kablowej 6 kV, stanowiącej rezerwowo zasilanie rozdzielni K-3 6kV stacji wentylatorów głównych pozostających w związku z ruchem zakładu górniczego. Właściciel nieruchomości odwołał się od powyższej decyzji, jednak Prezes Wyższego Urzędu Górniczego utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy.

3.3. Stosowanie wyrobów w zakładach górniczych

Od 1 maja 2004 r., to jest od wstąpienia Polski w strukturę Unii Europejskiej, Wyższy Urząd Górniczy prowadzi całość zadań związanych

z funkcjonowaniem systemu kontroli wprowadzonych do obrotu wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.

Działalność Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako organu wyspecjalizowanego prowadzona była na podstawie:

- ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.).

Zgodnie z powyższymi aktami prawnymi w zakładach górniczych można stosować wyroby spełniające wymagania zasadnicze lub dopuszczone przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jako organ wyspecjalizowany prowadził kontrole spełniania przez wyroby przeznaczone do stosowania w zakładach górniczych zasadniczych wymagań na podstawie aktów prawnych wprowadzających postanowienia dyrektyw nowego podejścia do prawa polskiego.

3.3.1. Dopuszczanie wyrobów do stosowania w zakładach górniczych

W 2008 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał:

- 296 decyzji o dopuszczeniu wyrobów,

- 3 decyzje zmieniające warunki stosowania wydane we wcześniejszych decyzjach o dopuszczeniu wyrobów,
- 8 decyzji umarzających postępowanie w sprawie dopuszczenia wyrobu do stosowania w zakładach górniczych wobec braku przedmiotowości wniosku oraz wycofania go przez wnioskodawcę,
- 26 postanowień zobowiązujących producentów do przeprowadzenia w ruchu zakładu górniczego prób wyrobów, celem potwierdzenia prawidłowości przyjętych rozwiązań konstrukcyjnych.

Ponadto, w związku ze stwierdzeniem braków w złożonych przez wnioskodawców dokumentacjach dopuszczeniowych wystosowano:

- 12 pism do wnioskodawców zwracających się o uzupełnienie dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku o dopuszczenie, w terminie siedmiu dni od daty doręczenia pisma, z pouczeniem, iż niespełnienie wymienionych wymagań spowoduje pozostawienie wniosku bez załatwienia,
- 1 zawiadomienie o pozostawieniu wniosku o dopuszczenie bez rozpoznania ze względu na nieusunięcie braków w dokumentacji stanowiącej załącznik do wniosku.

Wystosowano także 69 pism wyjaśniających w zakresie obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów górniczych, jak również w sprawach dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych.

Przeanalizowano również 42 opinie techniczne opracowane przez jednostki upoważnione do przeprowadzania badań i oceny wyrobów dotyczące oceny zakresu zmian wprowadzanych w maszynach i urządzeniach dopuszczonych do stosowania w zakładach górniczych, pod kątem wymogu ponownego ich dopuszczenia.

Ponadto wystosowano: 7 pism wyjaśniających procedurę dopuszczenia wyrobów w zakresie obudowy podporowej, materiałów chemicznych oraz wyrobów z tworzyw sztucznych oraz 16 decyzji w sprawie dopuszczenia do stosowania w zakładach górniczych sprzętu strzałowego.

Specjaliści Wyższego Urzędu Górniczego prowadzą ponadto rejestr dopuszczonego do stosowania w zakładach górniczych sprzętu strzałowego w formie papierowej i elektronicznej.

3.3.2. Udzielanie zezwoleń na odstępstwa

W 2008 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego na podstawie art. 78 ust. 4 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze wydał 85 decyzji o udzieleniu, 2 o odmowie udzielania zezwolenia

na odstępstwo od wymagań obowiązujących przepisów oraz 20 decyzji zmieniających warunki wydanego wcześniej zezwolenia.

Wydane decyzje w szczególności dotyczyły:

- obudowy i kierowania stropem,
- zagrożenia sejsmicznego i tąpnięciami,
- przewietrzania, klimatyzacji, pożarów, zagrożenia metanowego,
- zwalczania zagrożenia wybuchem pyłu węglowego,
- zmian w organizacji pracy w zakładzie górniczym i zakładzie podziemnym z zastosowaniem techniki górniczej,
- przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego,
- prowadzenia prac spawalniczych w podziemnych wyrobiskach,
- przeprowadzania oceny stopnia zużycia sekcji obudów zmechanizowanych,
- wychylenia wież szybowych,
- wyposażenia podziemnych wyrobisk w rurociągi przeciwpożarowe.

Ponadto w zakresie bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego w górnictwie odkrywkowym wydano jedną decyzję odmawiającą udzielenia odstępstwa w zakresie przepisów dotyczących wykonywania robót strzałowych.

3.3.3. Udzielanie zezwoleń na oddanie do ruchu obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego

W rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze Minister Gospodarki określił zasady wydawania przez organy nadzoru górniczego zezwoleń na oddanie do ruchu podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego oraz obiektów budowlanych usytuowanych w wyrobiskach górniczych. Zgodnie z treścią ww. rozporządzeń na oddanie do ruchu podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego oraz obiektów budowlanych usytuowanych w wyrobiskach górniczych wymagane jest uzyskanie zezwolenia wydanego przez właściwy organ nadzoru górniczego.

W 2008 r. na podstawie badań kontrolnych – badań odbiorczych urządzeń nowych lub zmodernizowanych, w poszczególnych grupach specjalistycznych Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych wydał 142 zezwolenia na oddanie do ruchu urządzeń energomechanicznych, w tym:

- 34 górniczych wyciągów szybowych,
- 59 wewnętrznych instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia oraz stacji wentylatorów głównych,
- 49 centrali i dyspozytorni wraz z systemami łączności, bezpieczeństwa i alarmowania.

Ponadto dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 121 decyzji na oddanie do ruchu innych podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego.

3.3.4. Wydawanie pozwoleń na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007 z późn. zm.) nabywanie, przechowywanie lub używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego wymaga pozwolenia. Dyrektor okręgowego urzędu górniczego wydaje pozwolenie na nabywanie lub przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie:

- poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- wydobywania kopalin ze złóż,
- bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

W zakładach górniczych mogą być stosowane materiały wybuchowe posiadające nadany numer identyfikacyjny i wpisane do rejestru materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.

W 2008 roku dyrektorzy OUG wydali 39 nowych decyzji oraz dokonali 36 zmian decyzji pozwalających na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych.

Działając na podstawie art. 4a ustawy z dnia 21 czerwca 2002 roku o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego Prezes WUG nadał materiałom wybuchowym numery identyfikacyjne poprzez wydanie 30 świadectw.

Ponadto z upoważnienia Prezesa w Wyższym Urzędzie Górniczym prowadzony jest rejestr materiałów wybuchowych, w ramach którego sporządzono:

- 45 kart rejestrowych w formie książkowej,
- 45 kart rejestrowych w formie dokumentu elektronicznego (rejestr informatyczny udostępniony jest na stronach BIP WUG),
- 29 pism informujących wnioskodawców o wpisie materiału wybuchowego do rejestru, o wykreśleniu z rejestru bądź też o wyłączeniu z rejestru.

3.4. Wydawanie pozwoleń budowlanych

Wykonując zadania administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa organy nadzoru górniczego wydały w 2008 roku na podstawie ustawy – Prawo budowlane łącznie 318 decyzji o pozwoleniu na budowę. Na liczbę tę składa się 245 decyzji, których przedmiotem były obiekty nowo wznoszone, a także przebudowa i remont obiektów już istniejących oraz 73 decyzje dotyczące rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego. Ponadto rozpatrzono 390 zgłoszeń robót budowlanych, dokonanych w trybie art. 30 ust. 1 lub art. 31 ust. 2 ustawy – Prawo budowlane. Po zakończeniu inwestycji wydano 41 decyzji o pozwoleniu na użytkowanie. Realizując uprawnienia nadzoru budowlanego, w 15 przypadkach wstrzymano roboty budowlane prowadzone z naruszeniem przepisów prawa.

W odniesieniu do obiektów budowlanych zakładu górniczego w 2008 r. miały miejsce trzy niebezpieczne zdarzenia. Odnotowano również dwa wypadki przy prowadzeniu robót budowlanych w podległych zakładach górniczych.

Łączna liczba obiektów budowlanych zakładu górniczego nadzorowanych w zakresie utrzymania (stan na 31 grudnia 2008 r.) wyniosła 9 870 (2 957 budynków i 6 913 budowli). Ponadto w 2008 roku okręgowe urzędy górnicze wydały 112 świadectw potwierdzających posiadanie kwalifikacji osób dozoru ruchu w specjalności budowlanej.

3.5. Gospodarka złożem, zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska

3.5.1. Uzgadnianie granic obszaru górniczego i terenu górniczego

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest organem współdziałającym w procesie udzielania koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych. W trybie art. 25 ust. 2 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze Prezes WUG uzgadnia granice obszaru i terenu górniczego. W trybie art. 25 ust. 4 uzgadniane są granice przestrzeni bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów oraz granice objęte przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności. W roku 2008 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego rozpatrzył 897 wniosków o uzgodnienie granic obszar-

rów górniczych i terenów górniczych. W wyniku postępowania pozytywnie uzgodniono 24 granice obszarów i terenów górniczych dla kopalni podstawowych oraz 759 granic obszarów i terenów górniczych dla kopalni pospolitych (w tym 515 ze starostą). Łącznie pozytywnie uzgodniono 783 wnioski. Negatywnie rozpatrzono 4 wnioski dla kopalni podstawowych oraz 79 wniosków dla kopalni pospolitych (w tym 57 wniosków otrzymanych od starostów).

Od września 1994 roku, tj. od wejścia w życie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, uzgodniono granice obszarów i terenów górniczych dla: 688 złóż kopalni podstawowych, 7 853 złóż kopalni pospolitych (w tym 3 070 ze starostami). W odniesieniu do uzgodnień granic obszarów i terenów górniczych dla kopalni pospolitych w dalszym ciągu obserwuje się rosnącą liczbę koncesji udzielanych przez starostów, co ilustruje rysunek 3.5.1.1.

W 2008 roku w 2 przypadkach uzgodniono granice przestrzeni bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz granic przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności. Granice składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych nie były przedmiotem uzgodnień.

3.5.2. Uzgadnianie koncesji

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych uzgadniają koncesje udzielane na działalność, o której mowa w art. 16 ust. 2a ustawy – Prawo geologiczne i górnicze (na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalni pospolitych, jeżeli jednocześnie spełnione są odpowiednie wymagania).

W 2008 roku rozpatrzono ogółem 1 643 wnioski organów koncesyjnych, w tym 782 dotyczących prac geologicznych i 861 wydobywania kopalni (571 wnioski dotyczyły wygaszenia lub zmiany udzielonej koncesji). W 2008 roku uzgodniono 1 606 wniosków, a 37 zwrócono do poprawy lub uzupełnienia.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, działając jako organ drugiej instancji, rozpatrzył 8 zażaleń na postanowienia dyrektorów okręgowych urzędów górniczych w zakresie uzgadniania koncesji.

Ponadto w 2008 roku pracownicy nadzoru górniczego ujawnili 54 przypadki nielegalnej eksploatacji złóż kopalni. Z tej liczby ponad 80% stanowił nielegalny pobór kruszywa naturalnego. Pozostałe surowce eksploatowane bez uzyskania koncesji to piaskowiec, surowce ilaste, torf i dolomit. Najwięcej przypadków nielegalnej eks-

ploatacji udokumentowano na terenie województw łódzkiego i wielkopolskiego oraz świętokrzyskiego.

3.5.3. Opiniowanie projektów zagospodarowania złoża

Przepisy art. 20 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze ustalają dodatkowe wymagania, jakie powinien zawierać wniosek o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalni. Jednym z nich jest posiadanie przez ubiegającego się o koncesję projektu zagospodarowania złoża zaopiniowanego przez właściwy organ nadzoru górniczego.

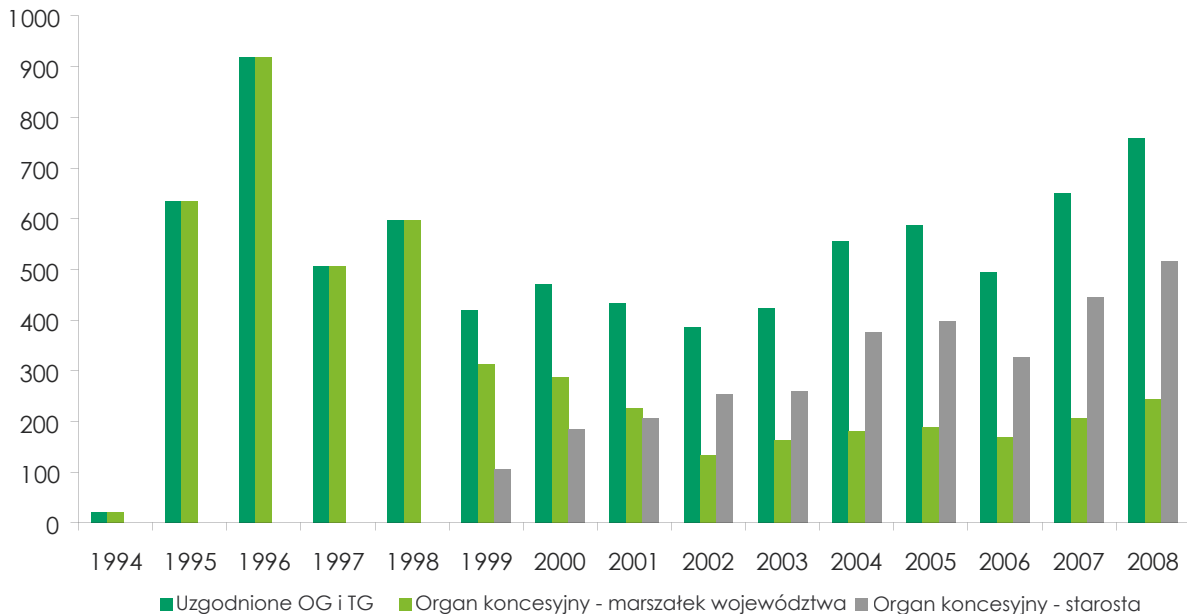
Podstawę racjonalnej gospodarki zasobami złoża kopaliny na etapie projektowania górniczego stanowią projekty zagospodarowania złoża. W projektach tych kwalifikuje się zasoby bilansowe kopaliny pod względem możliwości ich przemysłowego wykorzystania, określając tzw. zasoby przemysłowe. Na tej podstawie przedsiębiorcy sporządzają plany ruchu zakładów górniczych.

W 2008 roku okręgowe urzędy górnicze, na wniosek przedsiębiorców, zaopiniowały 244 projekty zagospodarowania złoża, w 196 przypadkach wydając opinie pozytywne, a w 48 przypadkach zgłaszając zastrzeżenia oraz uwagi. Na wniosek organów koncesyjnych organy nadzoru górniczego zaopiniowały 170 dodatków do projektów zagospodarowania złoża, w tym 132 pozytywnie, a 38 z zastrzeżeniami.

3.5.4. Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W 2008 roku organy nadzoru górniczego dokonały uzgodnień 251 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Uzgodnień tych dokonywano w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.). Uzgadniając projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności zwracano uwagę, aby przedkładane rozwiązania planistyczne umożliwiały wykonanie przez przedsiębiorcę górniczego uprawnień wynikających z koncesji na wydobywanie kopaliny oraz zapewniały zachowanie warunków ochrony zdrowia, bezpieczeństwa ludzi i mienia na terenach objętych wpływami eksploatacji górniczej.

W 2008 roku organy nadzoru górniczego dokonały uzgodnień 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych. Uzgodnień tych dokonano w sposób przewidziany w art. 53 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, mając na uwadze konieczność uwzględnienia w działaniach przedsiębiorcy gór-

Rys. 3.5.1.1. Uzgodnianie granic obszarów i terenów górniczych dla kopalni pospółnych w latach 1994–2008

niczego interesów gmin górniczych i społeczności lokalnych. Obowiązek sporządzania planów dla terenu górniczego w dalszym ciągu realizowany jest w niewielkim stopniu (w 2008 r. gminy uchwałyły ich jedynie 10). Brak takiego planu uniemożliwia właściwym organom wydanie decyzji o warunkach zabudowy dla obiektów budowlanych, które nie są inwestycją celu publicznego.

3.5.5. Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Na podstawie art. 23, w związku z art. 11 pkt. 8 lit. f ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) dyrektor okręgowego urzędu górniczego wyraża opinię dotyczącą rozwiązań przyjętych w projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w zakresie zagospodarowania terenów górniczych.

W 2008 roku organy nadzoru górniczego w 253 przypadkach wydały opinie dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dla terenów objętych działalnością górniczą. Na mocy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium sporządza się obowiązkowo dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, przy czym nie jest ono aktem prawa miejscowego. W studium uwzględniane były w szczególności: zagrożenia dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Uwzględniano również występowanie: ob-

szarów naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalni, zasobów wód podziemnych i terenów górniczych. Określono w nich między innymi: obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas skalnych, obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny oraz obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

3.5.6. Uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania na terenach górniczych

Na podstawie art. 53 ust. 4 pkt. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego dyrektor okręgowego urzędu górniczego uzgadnia w formie postanowienia lokalizację inwestycji celu publicznego i określa warunki geologiczno-górnicze występujące na terenie przeznaczonym do zabudowy pozostałych obiektów zlokalizowanych na terenach górniczych.

W 2008 roku wydano 4 576 postanowień uzgadniających decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Organy nadzoru górniczego wydały również 3 577 informacji o warunkach geologiczno-górniczych. Celem tych uzgodnień jest zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego dla obiektów wznoszonych na terenach gmin górniczych, głównie poprzez zastosowanie odpowiednich, konstrukcyjnych zabezpieczeń budowlanych.

Zadania związane z ochroną obiektów budowlanych realizowano także w trakcie inspekcji w zakładach górniczych. Kontrolowano prawidłowość ustalania czynników geologiczno-górniczych w wydanych przez urzędy górnicze postanowieniach dla projektowanych obiektów budowlanych niewchodzących w skład zakładu górniczego, a usytuowanych na terenach górniczych. Sprawdzano również stosowanie przez zakłady górnicze metod eksploatacji minimalizujących powstawanie szkód w obiektach i urządzeniach na powierzchni oraz przestrzeganie rygorów eksploatacji i koordynacji robót górniczych, ustalonych w uchwałach Komisji ds. Ochrony Powierzchni oraz w planach ruchu zakładu górniczego.

3.5.7. Opiniowanie projektów zadań proekologicznych

Na podstawie delegacji art. 411 ust. 2 Prawa ochrony środowiska Prezes Wyższego Urzędu Górniczego opiniuje wnioski przedsiębiorców o dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zadań o charakterze proekologicznym z zakresu górnictwa.

W 2008 roku wydano opinie w odniesieniu do 7 wniosków o dofinansowanie realizacji przedsięwzięć projektowanych przez następujące podmioty:

- 1) Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Katowicach, Oddział w Czeladzi, Centralny Zakład Odwadniania Kopalń – wniosek pt.: „Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko Zakładu CZOK w wyniku zmiany systemu odwadniania ze stacjonarnego na głębinowy w Rejonie »Saturn«”.
- 2) Kopalnię Soli „Wieliczka” S.A. – wniosek pt.: „Zabezpieczenie górnicze komór: Lebzelttern, III/140 i Lill Górna, w celu ochrony powierzchni oraz zasobów wód powierzchniowych i podziemnych przed negatywnymi skutkami zawatu tych komór”.
- 3) Kopalnię Siarki „Machów” S.A. w Tarnobrzegu – wniosek pt.: „Rekultywacja terenów pogórnich Kopalni Siarki »Machów« w obszarach: »Machów-Piaseczno«, »Jeziórko«, »Basznia« na rok 2008”.
- 4) Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w likwidacji – wniosek pt.: „Rekultywacja terenów górniczych, likwidacja otworów wiertniczych i obiektów budowlanych Zakładu Górniczego Kopalni Siarki »Jeziórko« wraz z pracami zabezpieczającymi oraz przedsięwzięciami zapobiegającymi powstawaniu zagrożeń w związku z likwidacją Zakładu Górniczego w roku 2008”.

- 5) Prezydenta Miasta Zabrze – wniosek pt.: „Likwidacja pożaru hałdy »Ruda« w Zabrze”.
- 6) Wyższy Urząd Górniczy w Katowicach – wniosek pt.: „Wydawanie miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego »Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie«”.
- 7) Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. z siedzibą w Bytomiu – wniosek pt.: „Rekultywacja terenów zwałowiska odpadów pogórnich Marian-Wschód położonego w granicach administracyjnych miast Sosnowiec i Jaworzno”.

3.5.8. Opiniowanie kierunków rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górniczą

Obowiązek opiniowania przez organy nadzoru górniczego decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów wynika z:

- art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, który stanowi, że organ ochrony środowiska wydaje decyzje w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów po zasięgnięciu opinii właściwego terenowo dyrektora okręgowego urzędu górniczego – w odniesieniu do działalności górniczej,
- art. 374 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska w związku z art. 362 ust. 1 pkt 2 i ust. 6 ww. ustawy, który stanowi, że decyzje dotyczące ruchu zakładu górniczego wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego okręgowego albo specjalistycznego urzędu górniczego.

W związku z objęciem przez organy nadzoru górniczego nadzoru nad wydobywaniem kopalin pospolitych dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych uczestniczą w szerokim zakresie w postępowaniach dotyczących rekultywacji gruntów. W roku 2008 wydano ogółem 428 postanowień w sprawach rekultywacji gruntów, w tym 228 opinie w sprawach o uznanie rekultywacji za zakończoną.

Ponadto w postępowaniu odwoławczym zostały rozpoznane 3 sprawy i wydano 3 postanowienia.

3.6. Stwierdzanie kwalifikacji

3.6.1. Stwierdzanie kwalifikacji kierownika ruchu w podziemnych zakładach górniczych

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, działając na podstawie art. 68 ust. 4 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, stwierdza kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu podziemnego

zakładu górnictwa. Postępowanie kwalifikacyjne prowadzi Komisja egzaminacyjna dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych. Postępowanie kwalifikacyjne opiera się na rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górnictwa i geologa górnictwa oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górnictwa, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz. U. Nr 84, poz. 755 z późn. zm.). Szczegółowa procedura w powyższym zakresie została włączona do Księgi Jakości Systemu Zarządzania Jakością WUG – proces: WUG-KP-002-GK.

W roku 2008 do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęło 15 wniosków o stwierdzenie kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych. Łącznie z postępowaniami rozpoczętymi w 2007 r. przeprowadzono 12 egzaminów, w wyniku czego:

- 12 osób uzyskało kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu podziemnego zakładu górnictwa wydobywającego węgiel kamienny,
- 5 osób uzyskało kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu podziemnego zakładu górnictwa wydobywającego kopaliny inne niż węgiel kamienny.

Ponadto w jednym przypadku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał decyzję odmawiającą dopuszczenia do egzaminu z powodu niespełnienia wymogu posiadania kwalifikacji określonych w ww. rozporządzeniu.

3.6.2. Stwierdzanie kwalifikacji mierniczego górnictwa i geologa górnictwa

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górnictwa i geologa górnictwa oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górnictwa, które wymagają szczególnych kwalifikacji stwierdza kwalifikacje mierniczego górnictwa i geologa górnictwa. Szczegółowa procedura w powyższym zakresie została włączona do Księgi Jakości Systemu Zarządzania Jakością WUG – proces: WUG-KP-001-OSG. Decyzją nr 3 z dnia 25 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. WUG Nr 1, poz. 5 z późn. zm.), Prezes Wyższego Urzędu Górniczego powołał Komisję egzaminacyjną dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górnictwa i geologa górnictwa.

W roku 2008 do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęły 22 wnioski o stwierdzenie kwalifikacji mierniczego górnictwa oraz 13 wniosków o stwierdzenie kwalifikacji geologa górnictwa.

Tab. 3.6.2.1. Liczba kwalifikacji mierniczego górnictwa i geologa górnictwa uzyskanych w 2008 r.

Zakres kwalifikacji	mierniczego górnictwa	geologa górnictwa
w podziemnych zakładach górniczych	14	9
w odkrywkowych zakładach górniczych	4	1
w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi	-	1
RAZEM	18	11

czego. Przeprowadzono 9 egzaminów dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górnictwa (do których przystąpiło 18 osób) oraz 6 egzaminów dla stwierdzenia kwalifikacji geologa górnictwa (do których przystąpiło 11 osób).

Liczbę uzyskanych kwalifikacji według rodzaju zakładów górniczych przedstawiono w tabeli 3.6.2.1.

3.6.3. Stwierdzanie kwalifikacji w zakresie ratownictwa górnictwa

Na podstawie art. 75a ust. 3 ustawy – Prawo geologiczne górnictwa Prezes Wyższego Urzędu Górniczego stwierdza kwalifikacje osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górnictwa, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górnictwa. Postępowanie kwalifikacyjne prowadzi Komisja egzaminacyjna dla stwierdzenia kwalifikacji osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górnictwa w oparciu o rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górnictwa, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górnictwa (Dz. U. Nr 261, poz. 2186 z późn. zm.).

W roku 2008 do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęło 14 wniosków o stwierdzenie kwalifikacji osób kierownictwa i specjalistów jednostek ratownictwa górnictwa dla podziemnych zakładów górniczych (2 wnioski o stwierdzenie kwalifikacji kierownika jednostki ratownictwa górnictwa, 4 wnioski o stwierdzenie kwalifikacji kierownika okręgowej stacji ratownictwa górnictwa, 4 wnioski o stwierdzenie kwalifikacji kie-

rownika zawodowych zastępów ratowniczych oraz 4 wnioski o stwierdzenie kwalifikacji kierownika zawodowego pogotowia specjalistycznego). Ponadto w 2008 roku wpłynęły 3 wnioski o stwierdzenie kwalifikacji osób kierownictwa i specjalistów jednostek ratownictwa dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze (1 wniosek o stwierdzenie kwalifikacji kierownika jednostki i dwa o stwierdzenie kwalifikacji kierownika oddziału terenowego).

W 2008 r. przeprowadzono 6 egzaminów. Stwierdzenia kwalifikacji nie uzyskała jedna osoba.

3.6.4. Stwierdzanie kwalifikacji osób kierownictwa i dozoru ruchu oraz osób zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji

Na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych stwierdzają kwalifikacje osób kierownictwa i dozoru ruchu w zakładach górniczych oraz osób zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji.

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych w 2008 r. stwierdzili kwalifikacje do wykonywania czynności w ruchu zakładów górniczych 4 239 osobom, w tym w:

- kierownictwie ruchu zakładów górniczych – 280 osobom,
- dozorze wyższym – 579 osobom,
- dozorze średnim – 1 289 osobom,
- dozorze niższym – 1 939 osobom,
- dozorze ruchu (w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite w warunkach określonych w art. 16 ust. 2a ustawy – Prawo geologiczne i górnicze) – 152 osobom.

W 2008 r. uprawnienia do wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji uzyskało 6 947 osób.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. w postępowaniu odwoławczym Prezes WUG rozpatrzył 22 odwołania wniesione od decyzji dyrektorów okręgowych urzędów górniczych odmawiających dopuszczenia do egzaminu dla stwierdzenia kwalifikacji osób kierownictwa lub dozoru ruchu oraz szczególnych kwalifikacji.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego:

- w 11 przypadkach utrzymał w mocy zaskarżone decyzje organu I instancji,
- w 9 przypadkach wydał decyzje uchylające decyzje organu I instancji i dopuszczające do egzaminu,
- w 2 przypadkach umorzył postępowanie odwoławcze w związku z cofnięciem odwołania.

3.6.5. Uznawanie kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej

W związku z przepisami ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. w sprawie upoważnienia do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego uznaje nabyte w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacje do wykonywania górniczych zawodów regulowanych.

W sprawach związanych z uznawaniem nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych w 2008 roku wydano jedną decyzję uznającą kwalifikacje do wykonywania zawodu operatora maszyn przodkowych – kombajnów ścianowych.

Ponadto udzielano odpowiedzi na zapytania zarówno osób fizycznych, jak i przedsiębiorców górniczych na temat zasad oraz procedury uznawania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych.

3.7. Stwierdzanie przygotowania jednostek szkoleniowych

Zgodnie z wymogiem art. 74 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze w 2008 roku dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 52 decyzje przedsiębiorcom i jednostkom organizacyjnym trudniącym się szkoleniem, stwierdzające posiadanie przez nich odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników. Wydając decyzje wynikające z art. 74 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych kierowali się obowiązującymi wymogami dotyczącymi zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego osób dorosłych. Wydanie decyzji poprzedzało rozeznanie przeprowadzone u wnioskodawców w zakresie:

- posiadania przez nich aktualnego odpisu z właściwego rejestru albo zaświadczenia o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych (lub zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej),
- wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ośrodka zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- posiadania pomocy dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do realizacji programu szkolenia,
- dysponowania pomieszczeniem dydaktycznym, zapleczem sanitarnym i socjalnym,
- możliwości przeprowadzenia szkoleń praktycznych objętych tematyką kursów na terenie zakładów górniczych, jednostek naukowo-badawczych lub we własnym zakresie,
- możliwości zabezpieczania dokumentacji szkoleniowej,
- dysponowania wykładowcami i instruktorami o kwalifikacjach odpowiednich do realizowanych programów szkolenia,
- odpowiedniego nadzoru, gwarantującego prawidłowość prowadzonego szkolenia,
- zapewniania materiałów pomocniczych dla słuchaczy.

3.8. Nadawanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydaje dokumenty w sprawie nadania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego. Zgodnie z art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze w określonych rozporządzeniem przypadkach przedsiębiorca obowiązany jest dokonać sprawdzenia rozwiązań technicznych w drodze badań przeprowadzonych przez rzeczoznawców.

W 2008 roku Prezes WUG w związku z wnioskami jednostek naukowo-badawczych lub osób fizycznych wydał:

- w zakresie obudów:
 - 5 dokumentów nadających uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w dziedzinie projektowania obudowy kotwowej,
 - 2 dokumenty nadające jednostkom naukowo-badawczym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie opiniowania doboru obudowy szybów i wlotów do szybów oraz doboru obudowy wyrobisk,
 - 3 dokumenty dotyczące nadania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie opiniowania doboru obudowy szybów i wlotów do szybów oraz doboru obudowy wyrobisk;

- w zakresie zwalczania zagrożenia tąpnięciami:

- 4 dokumenty nadające jednostkom naukowo-badawczym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie oceny i zwalczania zagrożenia tąpnięciami,
- 2 dokumenty nadające osobom fizycznym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie oceny i zwalczania zagrożenia tąpnięciami.

- w zakresie przewietrzania, klimatyzacji, pożarów, zagrożenia metanowego oraz wyrzutami gazów i skał: 7 dokumentów dla 3 jednostek naukowo-badawczych, nadających uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie zagrożenia metanowego, wyrzutami metanu i skał oraz pożarowego.

- w zakresie zagadnień energomechanicznych 11 dokumentów w sprawie nadania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego dla jednostek naukowych.

Ponadto w 7 jednostkach przeprowadzono kontrolę w zakresie prowadzonej działalności rzeczoznawczej.

3.9. Przejmowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej

Zgodnie z art. 107, ust. 8, pkt 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych w archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym oraz udostępnia tę dokumentację na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach.

Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym udostępnia dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 22 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 25 lutego 2003 r. w sprawie stawek opłat za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie oraz sposobu uiszczania opłat (Dz. U. Nr 50, poz. 435). Od dnia 15 listopada 2008 r. sprawę tę reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w 2008 r. przejęło dokumentację mierniczo-geologiczną oraz ich części i inne dokumenty z 34 zakładów górniczych (oznaczonych części zlikwidowanych zakładów). Na koniec 2008 roku w bazie posiadanych dokumentów było zarejestrowanych 14 234 pozycji będących zbiorami dokumentów (kompletami map). W roku 2008 przybyło 1 946 kompletów.

Na bieżąco udzielano urzędom miejskim, gminnym i inwestorom pisemnych informacji o warunkach górniczo-geologicznych działek budowlanych zlokalizowanych na byłych terenach górniczych. W roku 2008 sporządzono 568 informacji, pobierając opłaty na łączną sumę 10 073,15 zł.

O przejęciu dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego oraz o możliwości udzielania w oparciu o nią informacji powiadamiano odpowiedni oddział archiwów państwowych oraz właściwe urzędy miast i gmin.

3.10. Rozpatrywanie skarg i wniosków

Organy nadzoru górniczego przyjmują i załatwiają sprawy skarg i wniosków zgodnie z Działem VIII. Skargi i wnioski ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

W 2008 roku do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęło 60 skarg i wniosków. Do 31 grudnia 2008 roku załatwiono 62 sprawy, w tym 46 skarg i 16 wniosków. Jedna skarga i jeden wniosek, z uwagi na termin ich wpływu w końcu grudnia 2007 r., zostały załatwione w styczniu 2008 r. Z ogólnej liczby wniesionych spraw 34 załatwiono we własnym zakresie, a 28 przekazano do załatwienia przez okręgowe urzędy górnicze, według ich właściwości rzeczowej i miejscowej.

Zagadnienia będące przedmiotem wniesionych spraw można sklasyfikować w następujących grupach przyczynowych:

- naruszanie przepisów obowiązujących w trakcie prowadzenia robót górniczych (w szczególności w odniesieniu do zagrożeń naturalnych i technicznych),
- lekceważenie przez przedsiębiorców górniczych powinności w zakresie ochrony środowiska, a w szczególności w zakresie odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku działalności górniczej,

- prowadzenie działalności górniczej nieuregulowanej ustawą – Prawo geologiczne i górnicze (nielegalna eksploatacja kopalin pospolitych),
- naruszenia warunków koncesji,
- brak reakcji osób kierownictwa i dozoru ruchu na nieprawidłowości występujące w ruchu zakładu górniczego,
- konflikt pomiędzy pracodawcą a pracownikami (w okręgowych urzędach górniczych i zakładach górniczych),
- zagadnienia dotyczące prawidłowości zatrudniania pracowników zakładów górniczych,
- nieznanostwo przez wnoszących sprawy uregulowań prawnych w zakresie prowadzenia działalności górniczej przez przedsiębiorców,
- naruszenie praw własności,
- nieprzestrzeganie wymogów Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie terminowości załatwiania spraw.

Wszystkie skargi i wnioski, które wpłynęły do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w 2008 roku zostały rozpatrzone. Z wniesionych skarg w Wyższym Urzędzie Górniczym rozpatrzono 23 skargi, a 23 przekazano do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych celem ich załatwienia zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową. Z 16 zarejestrowanych wniosków w Wyższym Urzędzie Górniczym, załatwiono 11 wniosków, a 5 przekazano do właściwych miejscowo organów nadzoru górniczego.

Do okręgowych urzędów górniczych w roku 2008 wpłynęły 173 skargi i wnioski, z których rozpoznano i załatwiono 154 sprawy.

Ze 173 wniesionych skarg i wniosków okręgowe urzędy górnicze rozpatrzyły we własnym zakresie 154 sprawy, a 19 przekazano do załatwienia przez inne organy, zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową.

W 2008 roku, w Wyższym Urzędzie Górniczym oraz w okręgowych urzędach górniczych i UGBKUE, nie zgłosili się osobiście interesanci w sprawach skarg i wniosków.

Zdecydowana większość skarg i wniosków skierowanych w 2008 r. do organów nadzoru górniczego dotyczyła spraw związanych ze stosowaniem ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, w tym oddziaływania robót górniczych na środowisko (58 spraw), naruszenia obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (24 sprawy) oraz naruszenia warunków koncesji (22 sprawy).

Odnotowano spadek liczby wniesionych skarg i wniosków do organów nadzoru górniczego: z 275 spraw w roku 2007 do 235 w roku 2008.

4. Działalność inspekcyjna i kontrolna okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE

4.1. Podstawa prawna i zakres działalności inspekcyjnej i kontrolnej urzędów górniczych

Zgodnie z art. 109 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych. Podstawową formą prowadzenia nadzoru i kontroli są przeprowadzane w zakładach górniczych inspekcje, kontrole problemowe oraz badania kontrolne.

Ponadto Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jako organ wyspecjalizowany prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań na podstawie aktów prawnych wprowadzających postanowienia dyrektyw nowego podejścia do prawa polskiego dla wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych. Działalność Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako wyspecjalizowanego organu nadzoru prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.).

Działalność inspekcyjna i kontrolna w 2008 r. była prowadzona w oparciu o:

- „Strategię działania urzędów górniczych na lata 2006–2010” oraz cele i zadania przyjęte na rok 2008,
- plany pracy urzędów górniczych oraz decyzje o charakterze doraźnym i profilaktycznym, dostosowane do wyników bieżących kontroli,
- wnioski wynikające z analizy przyczyn wypadków i innych niebezpiecznych zdarzeń.

W 2008 r. kontrole i inspekcje były ukierunkowane między innymi na zagadnienia:

- działalności służb bhp w zakładach górniczych,
- szczegółowej analizy i bieżącej kontroli stanu zagrożeń wentylacyjno-pożarowych oraz oceny skuteczności działań w zakresie zapobiegania pożarom egzogenicznym i endogenicznym w eksploatowanych i likwidowanych ścianach oraz w drążonych wyrobiskach korytarzowych,
- rozpoznawania i zwalczania zagrożenia wybuchem pyłu węglowego,

- rozpoznawania i zwalczania zagrożenia tąpnięciami, w tym prowadzenia robót górniczych w rejonach występowania wysokiej aktywności sejsmicznej górotworu,
- prowadzenia robót górniczych w warunkach współwystępujących zagrożeń naturalnych,
- zagrożenia metanowego związanego z ekshalacjami gazu ziemnego w górnictwie ropy naftowej i gazu,
- zwalczania zagrożenia osuwiskowego oraz prawidłowości zastosowanych przez przedsiębiorcę rozwiązań technicznych,
- prowadzenia robót górniczych w rejonach występowania zaburzeń geologicznych,
- stosowania środków chemicznych i wyrobów z tworzyw sztucznych,
- obiektów budowlanych zakładu górniczego w aspekcie zastosowanych wyrobów z azbestu,
- oceny funkcjonowania dokumentu bezpieczeństwa i oceny ryzyka dla stanowisk i miejsc pracy związanych z eksploatacją maszyn, urządzeń i instalacji technicznych,
- bezpieczeństwa urządzeń kolei podziemnej w nadzorowanych kopalniach węglowych,
- stanu obudowy szybów i szybków,
- zasad organizacji i nadzoru robót prowadzonych przez podmioty zatrudnione w ruchu zakładu górniczego,
- prowadzenia przewozu ludzi oraz transportu materiałów, w tym eksploatacji elektrycznych urządzeń budowy przeciwwybuchowej o stopniu ochrony co najmniej IP 54,
- organizacji i wykonywania prac przy urządzeniach elektroenergetycznych w podmiotach wykonujących prace w ruchu zakładu górniczego, posiadających własne służby ruchu elektrycznego,
- zasad organizacji i prowadzenia transportu w tym transportu wielkogabarytowego w wyrobiskach o nachyleniu do 45°,
- zasad eksploatacji przenośników zgrzebłowych, z uwzględnieniem działania i funkcjonowania kruszarek kęsów,
- analizy stanu technicznego urządzeń przyszybowych,
- analizy stanu technicznego wyciągów awaryjno-rewizyjnych,
- sposobu dokumentowania wpływów eksploatacji górniczej oraz prowadzenia obserwacji deformacji terenu i obiektów budowlanych objętych wpływami eksploatacji górniczej,
- rozpoznawania i eliminowania zagrożeń technicznych związanych z ruchem remontowanych i modernizowanych maszyn i urządzeń,
- przestrzegania zasad i warunków bezpiecznej pracy ustalonych w przepisach szczegółowych dotyczących eksploatacji urządzeń ciśnieniowych,

- oceny działań przedsiębiorcy mających na celu wymianę starych maszyn i urządzeń na nowe, spełniające wysokie standardy bezpieczeństwa,
- likwidacji całości lub części zakładu górniczego,
- gospodarki złożem w zakładach górniczych.

Wyżej wymienione kierunki działalności inspekcyjnej znajdowały rozwinięcie w szczegółowych zadaniach określonych w planach pracy okręgowych urzędów górniczych na 2008 rok w odniesieniu do każdego nadzorowanego zakładu górniczego (grupy zakładów o podobnej specyfice), do zakładów wykonujących prace geologiczne, firm usługowych wykonujących roboty w ruchu zakładów górniczych i ośrodków szkoleniowych.

Kontrole problemowe przeprowadzone były z uwzględnieniem zasad kontroli nad ruchem zakładów górniczych oraz przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, tj. po odpowiednio wcześniejszym powiadomieniu kontrolowanego oraz w oparciu o program kontroli i upoważnienie wydane przez dyrektora urzędu górniczego.

Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych w 2008 r. przeprowadzał badania kontrolne ukierunkowane na wykrywanie źródeł zagrożeń technicznych w ruchu zakładów górniczych, w szczególności:

- badania kontrolne roczne i okresowe – w odniesieniu do urządzeń energomechanicznych,
- badania kontrolne odbiorcze – w odniesieniu do urządzeń energomechanicznych przed wydaniem zezwolenia na oddanie ich do ruchu,
- badania kontrolne doraźne – w odniesieniu do urządzeń energomechanicznych, sprawdzające realizację wydanych decyzji (zarządzeń pokontrolnych) oraz mające na celu sprawdzenie organizacji i prowadzenia prac przez podmioty w ruchu zakładu górniczego.

4.2. Działalność inspekcyjna i kontrolna urzędów górniczych w ujęciu statystycznym

W 2008 r. pracownicy inspekcyjno-techniczni urzędów górniczych przeprowadzili w zakładach górniczych 9 880 inspekcji i kontroli, w tym 636 badań kontrolnych wykonanych przez Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych.

Dane liczbowe dotyczące działalności inspekcyjnej i kontrolnej okręgowych urzędów górniczych w 2008 roku ujęto w tabelach 4.2.1.–4.2.4.

Działalność inspekcyjną prowadzono również w związku z badaniami powypadkowymi. W 2008 r. przeprowadzono i zakończono 117 badań przyczyn i okoliczności wypadków oraz innych niebezpiecznych zdarzeń i zagrożeń zaistniałych w ruchu zakładów górniczych, w tym:

- 28 badań wypadków śmiertelnych,
- 24 badania wypadków ciężkich,
- 18 badań innych wypadków,
- 28 badań niebezpiecznych zdarzeń,
- 19 badań zgonów naturalnych.

W 2008 roku urzędy górnicze wykonały w ramach rejonizacji:

- 24 982 roboczodniówki inspekcyjne i kontrolne, w tym 24 752 w zakładach górniczych,
- 144 roboczodniówki w celu sprawdzania wyrobów (nadzór rynku),
- 94 roboczodniówki w ośrodkach szkoleniowych,
- 21 roboczodniówki w jednostkach ratownictwa górniczego,
- 952 inne roboczodniówki.

Ponadto w 2008 r. wykonano:

- 1 151 roboczodniówek w ramach dochodzeń powypadkowych,
- 364 roboczodniówki w ramach nadzoru nad akcjami ratowniczymi i profilaktycznymi,
- 84 roboczodniówki w związku z ujawnianiem przypadków nielegalnej eksploatacją.

Ponadto działalność kontrolną prowadzono w ramach systemu nadzoru rynku. Liczbę prze-

Tab. 4.2.1. Liczba inspekcji i kontroli przeprowadzonych w kopalniach węgla kamiennego

OUG	Miesiące												Rok 2008
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Gliwice	69	75	82	87	99	88	67	79	94	96	71	67	974
Katowice	65	51	62	59	55	62	70	56	63	68	47	64	722
Lublin	11	10	5	10	5	9	8	11	14	6	5	11	105
Rybnik	51	35	30	44	35	37	42	37	49	53	37	37	487
Razem KWK	196	171	179	200	194	196	187	183	220	223	160	179	2288

Tab. 4.2.2. Liczba inspekcji i kontroli w zakładach górniczych wydobywających kopaliny podstawowe (inne niż węgiel kamienny)

OUG	Miesiące												Rok 2008
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Gliwice	10	10	6	6	9	12	5	6	7	13	15	11	110
Katowice	16	10	5	8	9	7	12	5	9	13	4	8	106
Kraków	39	41	37	51	44	66	44	45	58	47	42	49	563
Kielce	32	37	33	38	37	43	23	23	38	34	28	26	392
Krosno	27	35	32	47	38	29	30	30	35	40	32	32	407
Lublin	4	5	4	7	10	7	5	3	5	7	3	4	64
Rybnik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poznań	21	23	28	29	36	35	26	24	27	33	29	37	348
Warszawa	6	8	6	8	5	10	5	7	10	10	8	4	87
Wrocław	103	104	103	64	92	110	92	66	73	100	72	76	1055
RAZEM	258	273	254	258	280	319	242	209	262	297	233	247	3132

Tab. 4.2.3. Liczba inspekcji i kontroli w górnictwie kopalin pospolitych

OUG	Miesiące												Razem 2008
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Gliwice	10	18	14	17	11	16	19	18	20	15	14	23	195
Katowice	3	3	4	4	7	5	10	12	7	8	10	16	89
Kraków	23	34	16	49	34	34	25	21	43	24	18	13	334
Kielce	28	55	48	48	40	23	32	32	47	48	27	37	465
Krosno	26	27	26	39	25	36	25	30	30	38	22	18	342
Lublin	37	41	27	36	32	27	41	27	45	40	36	21	410
Rybnik	5	2	5	6	7	7	4	7	5	2	6	7	63
Poznań	41	47	41	80	80	52	69	73	53	81	45	39	701
Warszawa	9	33	19	39	27	29	38	27	37	31	5	10	304
Wrocław	65	80	64	103	92	111	94	48	96	87	54	27	921
RAZEM	247	340	264	421	355	340	357	295	383	374	237	211	3824

Tab. 4.2.4. Liczba badań kontrolnych wykonanych przez Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urzędzeń Energomechanicznych (UGBKUE)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok 2008
KWK	39	39	27	39	35	43	45	32	48	37	40	52	476
RAZEM górnictwo	49	48	37	62	42	57	57	50	60	58	52	64	636

Tab. 4.2.5. Liczba przeprowadzonych kontroli i skontrolowanych wyrobów

Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Kontrole	103	184	183	150	140
Wyroby	150	370	351	150	140

prowadzonych w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 grudnia 2008 r. kontroli spełniania zasadniczych wymagań przez wyroby stosowane w zakładach górniczych oraz liczbę skontrolowanych wyrobów przedstawiono w tabeli 4.2.5.

W zakresie wyrobów, co do których wniesiono zastrzeżenia dotyczące niespełnienia zasadniczych wymagań zawartych w dyrektywach, wszczęto dwa postępowania administracyjne.

Jedno z nich nie zostało zakończone z końcem okresu sprawozdawczego, natomiast w drugim przypadku producent podjął dobrowolne działania w celu wycofania wyrobu z obrotu i użytku.

4.3. Zatrzymane roboty oraz stwierdzone nieprawidłowości

W wyniku przeprowadzonych inspekcji i kontroli, ze względu na podwyższony stan ryzyka związanego z zagrożeniami naturalnymi i stwierdzone nieprawidłowości w ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe, wstrzymano w 2 101 przypadkach ruch urządzeń i prowadzenie robót górniczych stanowiących zagrożenie dla pracowników, a w zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite ruch urządzeń i prowadzenie robót wstrzy-

Fot. 4.3.1. KWK „Pokój” – uszkodzenie przekładnika prądowego

Fot. 4.3.2. Skutki zwarcia w polu rozdzielczym w KWK „Sośnica-Makoszowy”

Fot. 4.3.4. Pożar budynku rozdzielni głównej w KWK „Bolesław Śmiały”

Fot. 4.3.3. Uszkodzenie liny nośnej będące powodem zatrzymania wyciągu szybowego w KWK „Bielszowice”

mano w 249 przypadkach. Ponadto w związku z zaistniałymi nieprawidłowościami dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych nałożyli na pracowników zakładów górniczych określone przepisy prawa sankcje (zob. rozdział 5.).

W podmiotach nadzorowanych przez okręgowe urzędy górnicze i UGBKUE w 2008 r. zatrzymano 2 409 robót oraz maszyn i urządzeń, w tym:

- 198 robót eksploatacyjnych,
- 198 robót przygotowawczych,
- 2 roboty strażowe,
- 351 innych robót,
- 1 660 maszyn i urządzeń, w tym:
 - 1 099 urządzeń transportowych,
 - 83 kombajny,
 - 315 urządzeń elektrycznych,
 - 163 innych urządzeń mechanicznych.

Główne powody ww. zatrzymań to:

- stan techniczny maszyn i urządzeń niezgodny z dokumentacją techniczno-ruchową,
- nieprawidłowa instalacja maszyn i urządzeń,
- niezgodne z obowiązującymi przepisami wyposażenie i rozmieszczenie sprzętu gaśniczego,
- brak wymaganych instalacji i urządzeń zabezpieczających,
- brak wymaganych zabezpieczeń przed zagrożeniami naturalnymi,
- niewykonanie wymaganych badań maszyn i urządzeń,
- nieprawidłowe działanie instalacji i urządzeń zabezpieczających i gaszących,
- zły stan obudowy wyrobisk,
- nieprawidłowy stan obudów zmechanizowanych,
- brak wymaganych odstępów ruchowych,
- zanieczyszczenie tras przenośników,
- nieprawidłowo działające układy zraszające,
- nieprawidłowy stan trójki dolnej i górnej,
- wykonywanie prac niezgodnie z obowiązującymi technologiami.

5. Działalność represyjna

Jednym z narzędzi służących poprawie bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych, ochronie środowiska i zabezpieczeniu interesu społecznego w związku z prowadzoną działalnością geologiczną i górnictwem są środki represyjne stosowane przez organy nadzoru górniczego (dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych) na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze i innych ustaw.

Do środków tych zalicza się:

- 1) wydawanie – na podstawie art. 113 ust. 1 pkt 3 Prawa geologicznego i górniczego – decyzji zakazujących, na czas nieprzekraczający dwóch lat, wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górniczego osobom, o których mowa w art. 68 ust. 1 oraz art. 70 ust. 1, albo wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 75a ust. 1 cyt. ustawy, w razie stwierdzenia naruszenia przez te osoby dyscypliny i porządku pracy, a zwłaszcza obowiązków określonych w ustawie i wydanych na jej podstawie przepisach;
- 2) sporządzanie – na podstawie art. 57 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848 z późn. zm.) – wniosków o ukaranie osób obwinionych o naruszenie przepisów Prawa geologicznego i górniczego i kierowanie ich do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich;
- 3) stosowanie – na podstawie art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 756, z późn. zm.) – środków oddziaływania wychowawczego;
- 4) nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w Prawie geologicznym i górnictwem oraz ustawie z dnia 7 lutego 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), wymienione w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 października 2002 r. w sprawie nada-

nia pracownikom zatrudnionym na stanowiskach inspekcyjno-technicznych w okręgowych urzędach górniczych oraz specjalistycznych urzędach górniczych uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 174, poz. 1421).

5.1. Kierowanie do sądów wniosków o ukaranie

W 2008 r. dyrektorzy urzędów górniczych skierowali do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich 345 wniosków o ukaranie sprawców naruszających przepisy, tj. o 9 wniosków więcej niż w 2007 r.

Liczba spraw rozpoznanych przez sądy rejonowe w 2008 r. wyniosła 271 spraw, wobec 316 spraw rozpoznanych w 2007 r.

Suma orzeczonych kar grzywny w 2008 r. wyniosła 165 900,0 zł, a średnia wysokość kary grzywny 612,0 zł. W 2007 r. suma orzeczonych kar grzywny wyniosła 160 151,0 zł, a średnia kara grzywny 507,0 zł.

W 2008 r. większą liczbę wniosków o ukaranie – w stosunku do analogicznego okresu 2007 r. skierowali dyrektorzy:

- OUG w Katowicach – 116 wniosków (83 w 2007 r.),
- OUG w Kielcach – 21 wniosków (5 w 2007 r.),
- OUG w Krakowie – 13 wniosków (3 w 2007 r.),
- OUG w Lublinie – 3 wnioski (2 w 2007 r.),
- OUG w Poznaniu – 33 wnioski (14 w 2007 r.).

Mniej wniosków w 2008 r., w porównaniu do ich liczby w 2007 r., skierowali dyrektorzy:

- OUG w Gliwicach – 50 wniosków (60 w 2007 r.),
- OUG w Rybniku – 72 wnioski (102 w 2007 r.),
- OUG w Warszawie – 1 wniosek (2 w 2007 r.),
- OUG we Wrocławiu – 35 wniosków (62 w 2007 r.),
- UGBKUE – 0 wniosków (2 w 2007 r.).

Dyrektor OUG w Krośnie w 2008 r. skierował 1 wniosek o ukaranie, tj. taką samą liczbę jak w 2007 r.

Tab. 5.1.1. Liczba wniosków skierowanych do sądów rejonowych – grodzkich wraz z kwotą orzeczonych grzywien w latach 2007–2008

Okres	Liczba wniosków skierowanych do sądów	Liczba wniosków rozpoznanych przez sądy	Suma orzeczonych grzywien w zł	Średnia kary grzywny w zł	Uniewinnienia
2008 r.	345	271	165 900,0	612,0	7
2007 r.	336	316	160 151,0	507,0	9
Różnica	+9	- 45	+5 749,0	+105,0	-2

Tab. 5.1.2. Liczba wniosków skierowanych do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich przez dyrektorów urzędów górniczych

OUG	Liczba wniosków skierowanych do sądów rejonowych	Liczba wniosków skierowanych w związku z zaistniałymi wypadkami i zagrożeniami	Liczba wniosków skierowanych w związku z przeprowadzonymi inspekcjami
Gliwice	50	26	24
Katowice	116	40	76
Kielce	21	4	17
Kraków	13	8	5
Krosno	1	-	1
Lublin	3	2	1
Poznań	33	-	33
Rybnik	72	8	64
Warszawa	1	-	1
Wrocław	35	13	22
UGBKUE	-	-	-
Ogółem	345	101	244

Tab. 5.1.3. Wykaz spraw i liczba osób ukaranych przez sądy rejonowe – wydziały grodzkie w 2008 r. w porównaniu z 2007 r.

OUG	Liczba wniosków skier. do sądów rejonowych	Liczba wniosków rozp. przez sądy rejonowe	Orzeczona grzywna (w zł)	Uniewinnienia (przedawnienia)	Liczba osób ukaranych*				
					kier.	d.w.	d.śr.	d.n.	fiz.
Gliwice 2008 r. 2007 r.	50 60	33 43	18 902,0 24 578,0	2 3	10 5	5 11	8 11	0 1	8 12
Katowice 2008 r. 2007 r.	116 83	67 66	30 277,0 29 225,0	0 0	5 9	17 11	35 31	2 2	9 13
Kielce 2008 r. 2007 r.	21 5	14 9	9 300,0 7 150,0	0 0	7 8	3 0	1 0	1 0	2 1
Kraków 2008 r. 2007 r.	13 3	8 6	4 000,0 7 950,0	0 0	3 2	0 1	0 0	0 0	5 3
Krosno 2008 r. 2007 r.	1 1	0 1	0,0 520,0	0 0	0 1	0 0	0 0	0 0	0 0
Lublin 2008 r. 2007 r.	3 2	1 2	600,0 2 000,0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 2
Poznań 2008 r. 2007 r.	33 14	34 6	47 910,0 4 300,0	2 1	7 2	0 0	0 0	4 0	21 3
Rybnik 2008 r. 2007 r.	72 102	76 100	29 101,0 30 438,0	0 0	7 7	23 27	41 54	1 1	4 11
Warszawa 2008 r. 2007 r.	1 2	2 7	2 000,0 7 500,0	0 2	1 1	0 0	0 0	0 0	1 4
Wrocław 2008 r. 2007 r.	35 62	35 75	23 610,0 46 190,0	3 3	6 18	2 3	9 14	1 4	14 33
UGBKUE 2008 r. 2007 r.	0 2	1 1	200,0 300,0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 1
Ogółem 2008 r. 2007 r.	345 336	271 316	165 900,0 160 151,0	7 9	46 53	50 53	94 110	9 8	66 83

* użyte skróty oznaczają: kier. – kierownictwo, d.w. – dozór wyższy, d.śr. – dozór średni, d.n. – dozór niższy, fiz. – pracownicy fizyczni

W 101 przypadkach wnioski do sądów rejonowych skierowane zostały w związku z badaniem przyczyn i okoliczności wypadków i zagrożeń w zakładach górniczych, a w 244 przypadkach w wyniku przeprowadzonych inspekcji w zakładach górniczych.

Dane dotyczące liczby wniosków skierowanych do sądów rejonowych oraz orzeczonych grzywien przedstawiają tabele 5.1.1.–5.1.3.

5.2. Decyzje zakazujące wykonywania określonych czynności

W 2008 r. decyzjami zakazującymi wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górnictwa w trybie art. 113 ust. 1 pkt 3 Prawa geologicznego i górnictwa ukarana została 1 osoba kierownictwa ruchu zakładu górnictwa, 8 osób wyższego dozoru ruchu, 12 osób średniego dozoru ruchu oraz 3 osoby niższego dozoru ruchu. W sumie wydano 24 decyzje, tj. o 8 decyzji mniej niż w 2007 r.

Powyższe decyzje wydali dyrektorzy: OUG w Gliwicach (3 decyzje), Katowicach (8 decyzji), Krakowie (2 decyzje), Rybniku (5 decyzji)

i we Wrocławiu (6 decyzji). Decyzje te wydano w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości podczas badania przyczyn i okoliczności zaistniałych w zakładach górniczych wypadków i zagrożeń oraz podczas przeprowadzonych w zakładach górniczych inspekcji. Dane liczbowe dotyczące decyzji zakazujących wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górnictwa zawarto w tabelach 5.2.1.–5.2.3.

5.3. Stosowanie środków oddziaływania wychowawczego

W 2008 r. dyrektorzy urzędów górniczych w stosunku do sprawców naruszających obowiązki pracownicze wnioskowali o zastosowanie w 849 przypadkach środków oddziaływania wychowawczego przewidzianych w art. 41 Kodeksu wykroczeń (w 2007 r. zastosowano 826 takich środków).

Środki oddziaływania wychowawczego były stosowane na wniosek dyrektorów:

- OUG w Gliwicach – w 246 przypadkach (w 242 w 2007 r.),
- OUG w Katowicach – w 156 przypadkach (w 125 w 2007 r.),

Tab. 5.2.1. Decyzje zakazujące wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górnictwa w trybie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg

Okres	Liczba wydanych decyzji	Struktura osób ukaranych			
		kier.	d.w.	d.śr.	d.n.
2008 r.	24	1	8	12	3
2007 r.	32	8	7	16	2
Różnica	-8	-7	+1	-4	+1

Tab. 5.2.2. Decyzje zakazujące wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górnictwa w trybie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg w poszczególnych OUG

OUG (UGBKUE)	Liczba decyzji wydanych w trybie art.113 ust.1 pkt 3 Pgg	Liczba decyzji wydanych w trybie art.113 ust.1 pkt 3 Pgg w związku z wypadkami i zagrożeniami	Liczba decyzji wydanych w trybie art.113 ust.1 pkt 3 Pgg w związku z przeprowadzonymi inspekcjami
Gliwice	3	3	-
Katowice	8	5	3
Kielce	-	-	-
Kraków	2	1	1
Krosno	-	-	-
Lublin	-	-	-
Poznań	-	-	-
Rybnik	5	3	2
Warszawa	-	-	-
Wrocław	6	4	2
UGBKUE	-	-	-
Ogółem	24	16	8

Tab. 5.2.3. Liczba decyzji zakazujących wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górniczego w trybie art. 113 ust. 1 pkt 3 Pgg oraz liczba środków oddziaływania wychowawczego, na podstawie art. 41 Kodeksu wykroczeń w latach 2007–2008

OUG (UGBKUE)	Liczba wydanych decyzji	Liczba osób ukaranych					Liczba zastosowanych środków
		kier.	d.w.	d. śr.	d.n.	pozostali	
Gliwice 2008 r. 2007 r.	3 11	0 4	1 4	2 3	0 1	0 0	246 242
Katowice 2008 r. 2007 r.	8 6	1 1	2 0	4 5	1 0	0 0	156 125
Kielce 2008 r. 2007 r.	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	7 0
Kraków 2008 r. 2007 r.	2 1	0 1	0 0	1 0	1 0	0 0	3 15
Krosno 2008 r. 2007 r.	0 1	0 0	0 0	0 0	0 1	0 0	44 59
Lublin 2008 r. 2007 r.	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	57 100
Poznań 2008 r. 2007 r.	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	2 7
Rybnik 2008 r. 2007 r.	5 3	0 0	3 1	2 2	0 0	0 0	294 238
Warszawa 2008 r. 2007 r.	0 1	0 1	0 0	0 0	0 0	0 0	1 3
Wrocław 2008 r. 2007 r.	6 6	0 1	2 2	3 3	1 0	0 0	37 26
UGBKUE 2008 r. 2007 r.	0 3	0 0	0 0	0 3	0 0	0 0	2 11
Ogółem 2008 r. 2007 r.	24 32	1 8	8 7	12 16	3 2	0 0	849 826

- OUG w Kielcach – w 7 przypadkach (w 0 w 2007 r.),
- OUG w Krakowie – w 3 przypadkach (w 15 w 2007 r.),
- OUG w Krośnie – w 44 przypadkach (w 59 w 2007 r.),
- OUG w Lublinie – w 57 przypadkach (w 100 w 2007 r.),
- OUG w Poznaniu – w 2 przypadkach (w 7 w 2007 r.),
- OUG w Rybniku – w 294 przypadkach (w 238 w 2007 r.),
- OUG w Warszawie – w 1 przypadku (w 3 w 2007 r.),

- OUG we Wrocławiu – w 37 przypadkach (w 26 w 2007 r.),
- UGBKUE – w 2 przypadkach (w 11 w 2007 r.).

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas badania przyczyn i okoliczności wypadków i zagrożeń dyrektorzy zastosowali środki oddziaływania wychowawczego w 77 przypadkach, a w 772 przypadkach w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas inspekcji.

Liczbę środków oddziaływania wychowawczego z wyszczególnieniem środków zastosowanych w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas inspekcji oraz zaistniałymi wypadkami przedstawiono w tabeli 5.3.1.

Tab. 5.3.1. Liczba środków oddziaływania wychowawczego z wyszczególnieniem środków zastosowanych w związku z wypadkami, zagrożeniami i inspekcjami

OUG (UGBKUE)	Liczba zastosowanych środków OGÓŁEM	Liczba środków zastosowanych w związku z wypadkami i zagrożeniami	Liczba środków zastosowanych w związku z inspekcjami
Gliwice	246	27	219
Katowice	156	15	141
Kielce	7	2	5
Kraków	3	-	3
Krosno	44	1	43
Lublin	57	-	57
Poznań	2	-	2
Rybnik	294	3	291
Warszawa	1	-	1
Wrocław	37	27	10
UGBKUE	2	2	-
Ogółem	849	77	772

Tab. 5.4.1. Liczba osób ukaranych mandatem karnym z podziałem na osoby kierownictwa i dozoru ruchu oraz łączna kwota grzywien nałożonych w latach 2007–2008

OUG	Liczba osób ukaranych mandatem karnym	Łączna kwota nałożonych grzywien	Ukarano osób				
			kier.	d.w.	d.śr.	d.n.	inne osoby
Gliwice 2008 r. 2007 r.	478 514	85 500,0 81 750,0	18 12	91 94	296 339	7 6	66 63
Katowice 2008 r. 2007 r.	833 711	126 530,0 101 336,0	23 21	32 53	525 423	46 53	207 161
Kielce 2008 r. 2007 r.	91 82	21 100,0 18 749,0	17 14	4 3	7 7	6 4	57 54
Kraków 2008 r. 2007 r.	134 119	27 700,0 19 582,0	15 24	9 10	44 29	5 8	61 48
Krosno 2008 r. 2007 r.	71 45	11 250,0 4 851,0	27 11	2 7	7 5	8 6	27 16
Lublin 2008 r. 2007 r.	88 120	19 730,0 27 431,0	12 22	3 6	6 9	1 3	66 80
Poznań 2008 r. 2007 r.	188 147	37 075,0 32 015,0	46 29	3 3	6 6	17 11	116 98
Rybnik 2008 r. 2007 r.	420 401	53 690,0 51 250,0	19 36	86 66	188 211	24 11	103 77
Warszawa 2008 r. 2007 r.	29 18	9 300,0 7 897,0	4 7	0 0	1 1	2 0	22 10
Wrocław 2008 r. 2007 r.	206 258	33 900,0 35 369,0	30 34	7 13	83 99	6 6	80 106
UGBKUE 2008 r. 2007 r.	37 30	6 900,0 2 654,0	2 0	7 13	22 13	0 0	6 4
Razem 2008 r. 2007 r.	2 575 2 445	432 675,0 382 884,0	213 210	244 268	1 185 1 142	122 108	811 717

5.4. Mandaty karne

W 2008 r. pracownicy zatrudnieni w urzędach górniczych na stanowiskach inspekcyjno-technicznych ukarali grzywną w drodze mandatu karnego 2 575 osób na kwotę 432 675,0 zł. W analogicznym okresie 2007 r. ukarano 2 445 osób na kwotę 382 884,0 zł.

Ukarano 213 osób kierownictwa (210 w 2007 r.), 244 osoby wyższego dozoru ruchu

(268 w 2007 r.), 1 185 osób średniego dozoru ruchu (1 142 w 2007 r.), 122 osoby niższego dozoru ruchu (108 w 2007 r.) oraz 811 innych osób (717 w 2007 r.).

Liczbę osób ukaranych mandatem karnym z podziałem na osoby kierownictwa i dozoru ruchu oraz łączną kwotę grzywien nałożonych mandatem karnym w 2008 r. (w porównaniu z 2007 r.) przedstawia tabela 5.4.1.

6. Reprezentowanie Skarbu Państwa w sprawach roszczeń z tytułu szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego

Zgodnie z art. 96 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze w razie braku przedsiębiorcy odpowiedzialnego za szkodę związaną z działalnością górnictwem albo jego następcy prawnego roszczenia o naprawę szkody przysługują przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez właściwy miejscowo organ nadzoru górniczego.

W 2008 roku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych będących reprezentantami Skarbu Państwa w sprawach roszczeń z art. 96 albo art. 152 ustawy z dnia 4 lutego

1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze wpłynęło 11 wniosków o naprawienie szkody spowodowanej ruchem zakładu górniczego, w tym 4 pozwy skierowane do sądów powszechnych.

Łącznie w 2008 roku okręgowe urzędy uczestniczyły w rozpatrywaniu 13 spraw, w tym 2 spraw z 2007 r.

W przypadku 5 wniosków skierowanych do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych, wyjaśniając kwestie odpowiedzialności Skarbu Państwa, odmówiono zawarcia ugody wobec bezpodstawności wniosku, istnienia następcy prawnego zlikwidowanego zakładu górniczego albo braku związku przyczynowego pomiędzy historycznym kopalnictwem a powstałą szkodą. W jednym przypadku, po rozpatrzeniu wniosku, zawarto ugody.

W przypadku pozwów skierowanych do sądów powszechnych 4 sprawy wszczęte w 2008 r. są w toku, a w jednej sprawie zawarto ugody sądową.

7. Współpraca z urzędami administracji państwowej

W 2008 r. Wyższy Urząd Górniczy prowadził stałą współpracę z ministerstwami, centralnymi urzędami administracji rządowej oraz innymi urzędami administracji państwowej.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze nadzór nad Prezesem WUG sprawuje minister właściwy do spraw środowiska. Wyższy Urząd Górniczy prowadzi stałą współpracę z Ministerstwem Środowiska, m.in. poprzez udział w pracach nad projektami aktów prawnych tworzonych w resorcie środowiska (szczegółowe informacje na ten temat zawarto w rozdziale 8. sprawozdania).

Ponadto w ramach prowadzonych uzgodnień międzyresortowych WUG współpracował z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministrem Gospodarki, Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Prezesem Głównego Urzędu Miar.

W ramach systemu nadzoru rynku Prezes WUG prowadził stałą współpracę z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Urzędy górnicze współpracowały z Głównym Inspektorem Pracy na mocy porozumienia w sprawie szczegółowych zasad współdziałania organów Państwowej Inspekcji Pracy z urzędami górniczymi, zawartego w dniu 12 lipca 2007 r.

W 2008 r. w ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy urzędy górnicze wspólnie z organami PIP przeprowadziły kontrole w wybranych zakładach górniczych. Ich celem było sprawdzenie stosowanej w kopalniach profilaktyki zagrożeń wypadkowych oraz zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia (przede wszystkim w odniesieniu do stanowisk pracy pod ziemią), a także przestrzeganie prawa pracy i przepisów bhp przez pracodawców.

Prezes WUG prowadził również stałą współpracę z Prezesem Urzędu Dozoru Technicznego na mocy porozumienia zawartego w dniu 12 lipca 2007 r. Współpraca dotyczyła wymiany doświadczeń w zakresie bezpieczeństwa urządzeń technicznych, prowadzenia analiz w zakresie oceny bezpieczeństwa funkcjonowania urządzeń technicznych w zakładach górniczych, jak również wymiany informacji przy opiniowaniu projektów i ocenie obowiązujących aktów prawnych oraz norm w dziedzinach zainteresowania urzędów górniczych oraz Urzędu Dozoru Technicznego.

Urzędy górnicze współpracowały z organami samorządu terytorialnego w ramach tzw. zespołów porozumiewawczych, których celem działania jest kształtowanie niekonfliktowych warunków prowadzenia eksploatacji górniczej pod

terenami gmin górniczych oraz właściwa koordynacja prac projektowych, profilaktycznych i naprawczych.

Przedstawiciele OUG w Rybniku uczestniczyli w pracach:

- 1) Komisji Koordynującej dla eksploatacji górniczej w Polu Marklowice pod terenami gminy Marklowice, Mszana Dolna i Świerklany,
- 2) Zespołu Porozumiewawczego dla koordynacji eksploatacji pod terenami miast: Pszów, Radlin, Rybnik, Rydułtowy i Wodzisław Śląski oraz gminy Gaszowice przez Kompanię Węglową S.A. Oddział KWK: „Rydułtowy-Anna” i „Marcel”,
- 3) Zespołu Porozumiewawczego dla koordynacji działalności w rejonie oddziaływania wpływów eksploatacji kopalni „Borynia” i kopalni „Jas-Mos” na płatną autostradę A-1 na odcinku od węzła Świerklany do granicy państwa w Gorzyczkach.

Poruszana na posiedzeniach tematyka dotyczyła między innymi planowanego zakresu eksploatacji górniczej kopalń oraz prognozy wpływów tej eksploatacji na obiekty powierzchniowe, zagadnień związanych z deformacjami nieciągłymi, budynkami wychylonymi powyżej 15 mm/m, zalewiskami i podtopieniami na powierzchni oraz terminowym naprawianiem szkód.

Przedstawiciele OUG w Gliwicach uczestniczyli w pracach:

- 1) Zespołu Konsultacyjnego ds. eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni przy ZG „Centrum”,
- 2) Zespołu Porozumiewawczego ds. oceny eksploatacji górniczej pod terenami miasta Piekary Śląskie,
- 3) Zespołu Porozumiewawczego ds. oceny eksploatacji górniczej pod terenami gminy Mikołów,
- 4) Zespołu Porozumiewawczego ds. oceny eksploatacji górniczej pod terenami miasta Ruda Śląska,
- 5) Zespołu Porozumiewawczego ds. oceny eksploatacji górniczej pod terenami miasta Knurów,
- 6) Zespołu Porozumiewawczego ds. oceny eksploatacji górniczej pod terenami gminy Gierałtówice,
- 7) Zespołu Porozumiewawczego dla koordynacji działalności górniczej i budowy autostrady A 1 na odcinku od węzła „Sośnica” do węzła „Bełk”.

Przedmiotem posiedzeń były zagadnienia związane z ochroną obiektów budowlanych i infrastruktury technicznej przed skutkami eksploatacji górniczej oraz profilaktyka górnicza i budowlana dla minimalizacji wpływów górniczych, naprawą szkód w obiektach budowlanych, kanalizacji i ciągach komunikacyjnych. Omawiane też były zamierzenia eksploatacyjne poszczególnych kopalń oraz związane z tym przewidywane zagrożenia dla powierzchni terenu.

Przedstawiciele OUG we Wrocławiu uczestniczyli w pracach:

- 1) Zespołu Porozumiewawczego ds. koordynacji ochrony powierzchni miasta Lubin w związku z działalnością górnictwem,
- 2) Zespołu Porozumiewawczego ds. koordynacji ochrony powierzchni miasta Polkowice w związku z działalnością górnictwem.

Na posiedzeniach zespołów omawiano zagadnienia związane z eksploatacją górnictwem w filarach ochronnych miast, wpływami górnictwem na powierzchni, a szczególnie wstrząsami górnictwem, rejestracją wstrząsów górnictwem, profilaktyką górnictwem i budowlaną mającą na celu minimalizację ujemnego oddziaływania eksploatacji.

Przedstawiciele OUG w Krakowie uczestniczyli w pracach Zespołu Porozumiewawczego ds. eksploatacji górnictwem w filarach ochronnych ZG „Trzebieńka” S.A.

Na posiedzeniu Zespołu poruszane były zagadnienia związane z deformacjami na powierzchni terenu w granicach filarów ochronnych: dla szlaku PKP Trzebieńka – Kraków, zbiornika wód poflotacyjnych oraz dla terenu wsi Luszowice. Podkreślono konieczność kontynuowania pomiarów geodezyjnych po planowanym wygaszeniu wydobycia rudy przez ZG „Trzebieńka”, w aspekcie ewentualnych przyszłych roszczeń z tytułu szkód górnictwem.

W roku 2008 odbyło się łącznie 19 posiedzeń zespołów porozumiewawczych i komisji koordynujących.

8. Działalność legislacyjna

8.1. Prawo powszechnie obowiązujące

8.1.1. Opracowywanie projektów aktów normatywnych

W dniu 18 listopada 2008 r. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego otrzymał od Ministra Środowiska, działającego na podstawie § 6 ust. 3 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), pełnomocnictwo do opracowywania i uzgadniania, w tym uzgadniania wewnątrzresortowego i międzyresortowego (łącznie z prowadzeniem konferencji uzgodnieniowych oraz w przypadku rozporządzeń Ministra Środowiska – kierowaniem do Rządowego Centrum Legislacji w celu rozpatrzenia przez Komisję Prawniczą albo zwolnienia z obowiązku rozpatrzenia przez tę Komisję), projektów aktów wykonawczych:

- 1) przewidzianych do wydania na podstawie upoważnień określonych w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.);
- 2) przewidzianych do wydania na podstawie upoważnień określonych w projektowanej ustawie – Prawo geologiczne i górnicze;
- 3) dotyczących uznawania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych, przewidzianych do wydania na podstawie upoważnień określonych w:
 - a) ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.),
 - b) ustawie z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394)

– w zakresie obszaru działania Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

W 2008 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym opracowano i przekazano do Ministra Środowiska propozycje przepisów projektu ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz projekty aktów wykonawczych do tej ustawy.

Pierwszy etap prac nad projektami aktów wykonawczych do projektu ustawy – Prawo geologiczne i górnicze został zakończony przekazaniem w dniach 26 marca i 10 kwietnia 2008 r.

Ministerstwu Środowiska projektów 2 rozporządzeń Rady Ministrów oraz 14 rozporządzeń i 1 zarządzenia Ministra Środowiska.

Drugi etap prac został zakończony przekazaniem w dniu 7 sierpnia 2008 r. 11 poprawionych projektów aktów wykonawczych do projektu ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, wraz z uzasadnieniami i oceną skutków regulacji, oraz tabel zgodności dotyczących dyrektyw 92/91/EWG i 92/104/EWG. W ramach tego etapu przekazano następujące projekty aktów wykonawczych:

- 1) rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie planów ruchu zakładów górniczych (podstawa prawna – art. 108 projektu ustawy);
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych (podstawa prawna – art. 113 ust. 15 projektu ustawy);
- 3) rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej (podstawa prawna – art. 114 ust. 7 projektu ustawy);
- 4) rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (podstawa prawna – art. 116 ust. 4 projektu ustawy);
- 5) rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych (podstawa prawna – art. 118 ust. 1 projektu ustawy);
- 6) rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie prowadzenia ruchu odkrywkowych zakładów górniczych (podstawa prawna – art. 118 ust. 1 projektu ustawy);
- 7) rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (podstawa prawna – art. 118 ust. 1 projektu ustawy);
- 8) rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w ruchu zakładu górniczego (podstawa prawna – art. 118 ust. 2 projektu ustawy);
- 9) rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie ratownictwa górniczego (podstawa prawna – art. 122 projektu ustawy);
- 10) rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (podstawa prawna – art. 163 ust. 4 projektu ustawy);
- 11) rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych (podstawa prawna – art. 164 ust. 5 projektu ustawy).

W listopadzie 2008 r. przekazano dwa projekty rozporządzeń wykonawczych do projektu ustawy – Prawo geologiczne i górnicze:

- 1) rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego (podstawa prawna – art. 68 ust. 1 pkt 2–5 projektu ustawy);
- 2) rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie ratownictwa górniczego (podstawa prawna – art. 122 projektu ustawy).

Należy zauważyć, że w związku z nadaniem priorytetowego znaczenia projektowi ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz aktom wykonawczym do niej, Wyższy Urząd Górniczy nie kontynuował prac nad projektem rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych. Przedmiotowy projekt, zmieniający rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 139, poz. 1169 oraz z 2006 r. Nr 124, poz. 863), powstał w Wyższym Urzędzie Górniczym w 2007 r. w wyniku systematycznej analizy stanu bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych i w dniu 27 grudnia 2007 r. został przekazany Ministrowi Gospodarki oraz do wiadomości Ministra Środowiska. Minister Gospodarki poddał projekt konsultacjom społecznym, w rezultacie których uwagi zgłosili przedsiębiorcy prowadzący zakłady górnicze węgla kamiennego. W Wyższym Urzędzie Górniczym uwagi te poddano szczegółowej analizie w zestawieniu z proponowanymi przepisami projektowanego rozporządzenia przewidzianego do wydania na podstawie nowego Prawa geologicznego i górniczego.

Ponadto w 2008 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym trwały prace nad:

- 1) projektem rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej (patrz pkt 2.1.2 sprawozdania);
- 2) projektem rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych.

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych w grudniu 2008 r. został przesłany do Rządowego Centrum Legislacji z prośbą o zwolnienie z obowiązku rozpatrzenia przez komisję prawniczą, które to zwolnienie zostało udzielone.

Przedstawiciel WUG brał udział w pracach parlamentarnych nad rządowym projektem ustawy o odpadach wydobywczych (praca w komisji i podkomisji sejmowej, jak również w komisji senackiej).

Przygotowano uzasadnienie do projektu parafowanej umowy międzynarodowej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Republiki Czeskiej w sprawie prowadzenia robót geologicznych w rejonie wspólnej granicy państwowej.

Opracowano tzw. tabele zgodności projektów rozporządzeń, których podstawą do wydania ma być art. 118 projektu ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, z dyrektywą 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącą minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenaście dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L Nr 348, z 28.11.1992 r.) oraz dyrektywą 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L Nr 404, z 31.12.1992 r.).

8.1.2. Opiniowanie projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów rządowych

Wyższy Urząd Górniczy uczestniczył w procesie tworzenia, z inicjatywy innych urzędów, aktów normatywnych oraz innych dokumentów rządowych w ramach międzyresortowego postępowania uzgadniającego i opiniodawczego, w tym poprzez udział w konferencjach uzgodnieniowych i komisjach prawniczych.

Udział Wyższego Urzędu Górniczego w 2008 r. w postępowaniu legislacyjnym dotyczącym projektów aktów normatywnych odbywał się „dwutorowo”, tj. poprzez:

- 1) przedstawianie stanowiska Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego bezpośrednio organowi występującemu z inicjatywą prawodawczą (stanowiska te podpisywał Prezes Wyższego Urzędu Górniczego);
- 2) przedstawianie stanowiska Wyższego Urzędu Górniczego dyrektorowi Departamentu Prawnego w Ministerstwie Środowiska w sprawie projektów, które nie zostały przesłane przez projektodawców bezpośrednio do WUG, a jedynie były otrzymywane za pośrednictwem wspomnianego departamentu; stanowiska Wyższego Urzędu Górniczego były

następnie uwzględniane przy opracowywaniu uwag Ministra Środowiska do poszczególnych projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów rządowych.

Postępowanie uzgadniające i opiniodawcze, w którym uczestniczył Wyższy Urząd Górniczy, objęło w 2008 r. 122 dokumenty, tj.:

- 1) 32 projekty ustaw;
- 2) 6 projektów rozporządzeń Rady Ministrów;
- 3) 11 projektów rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów;
- 4) 34 projekty rozporządzeń ministrów;
- 5) 14 projektów zarządzeń oraz innych aktów prawnych Ministra Środowiska;
- 6) 25 projektów innych dokumentów rządowych.

8.2. Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego

Szczegółowy wykaz aktów wewnętrznych Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego zawiera załącznik nr 4 do sprawozdania.

8.2.1. Zarządzenia

W roku 2008 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał 22 zarządzenia, których podstawą prawną były:

- 1) ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.): art. 1042 § 1;
- 2) ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.): art. 27 ust. 1;
- 3) ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.): art. 78a ust. 8, art. 107 ust. 1, art. 107 ust. 8 pkt 3, art. 107 ust. 8 pkt 4, art. 107 ust. 9, art. 108 ust. 1, art. 108 ust. 6;
- 4) ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.): art. 3 ust. 2 i art. 8 ust. 2;
- 5) ustawa z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.): art. 26 ust. 1;
- 6) ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.): art. 44, art. 47 ust. 3, art. 103 ust. 4;
- 7) ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218, z późn. zm.): art. 7 ust. 1.

8.2.2. Decyzje

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał w 2008 r. 59 decyzji. Podstawami prawnymi tych aktów były w szczególności:

- 1) Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy gospodarczej, sporządzona w Kijowie dnia 4 marca 2005 r. (M. P. z 2006 r. Nr 59, poz. 628): art. 2 pkt 8;
- 2) ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.): art. 10 ust. 2;
- 3) ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej: art. 91 ust. 1;
- 4) ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze: art. 68 ust. 4, art. 70 ust. 4, art. 75a ust. 3, art. 107 ust. 8 pkt 2, art. 107 ust. 8 pkt 3;
- 5) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.): art. 76 ust. 1 pkt 1, art. 77, art. 80 ust. 4;
- 6) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz. U. Nr 84, poz. 755, z 2004 r. Nr 101, poz. 1035 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1474): § 23;
- 7) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 261, poz. 2186 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1475): § 7 ust. 1;
- 8) statut Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiący załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (M. P. Nr 62, poz. 710): § 2 ust. 5 i § 4.

8.3. Akty prawne dotyczące rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego

Obowiązek ogłoszenia rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego w Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego jest określony w art. 78a ust. 8 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze. Projekty upoważnień dla jednostek naukowych (wydawanych na podstawie art. 78a ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze)

oraz projekty świadectw nadających osobom fizycznym uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego (art. 78 ust. 4 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze) są przygotowywane i przedkładane do podpisu Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego przez departamenty „merytoryczne” WUG. Rejestr rzeczoznawców, zgodnie z regulaminem organizacyjnym Wyższego Urzędu Górniczego, jest prowadzony przez Departament Energo mechaniczny WUG.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w dniu 12 lutego 2008 r. wydał obwieszczenie w sprawie rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 5, poz. 31), a następnie 2 komunikaty w sprawie uzupełnienia danych zawartych w rejestrze rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 72 oraz komunikat z dnia 3 grudnia 2008 r., który został ogłoszony w Dz. Urz. WUG z 2009 r. Nr 1, poz. 8). Opracowanie komunikatów było związane z koniecznością zapewnienia aktualności danych ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego, bez wydawania każdorazowo – w przypadku zmiany danych zawartych w tym rejestrze – nowego obwieszczenia.

8.4. Akty prawne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego

Akty wewnętrzne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego, wydane w 2008 r., stanowiły realizację jego zadań określonych w:

- 1) ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy: art. 1042 § 1;
- 2) ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości: art. 10 ust. 2;
- 3) ustawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217, z późn. zm.): art. 20, art. 21 ust. 4 pkt 1, art. 21 ust. 4 pkt 1 lit. g art. 21 ust. 4 pkt. 2 lit. c, art. 21 ust. 6;
- 4) ustawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej: art. 7 ust. 1.

Realizując powyższe zadania i korzystając z przyznanych mu w ww. ustawach kompetencji, Dyktor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego wydał w 2008 r. 7 zarządzeń oraz 6 decyzji.

Szczegółowy wykaz aktów wewnętrznych Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego zawiera załącznik nr 5 do sprawozdania.

9. Współpraca z zagranicą i integracja europejska

W 2008 r. w ramach współpracy z zagranicznymi jednostkami nadzoru górniczego, jednostkami badawczymi i uniwersyteckimi oraz instytucjami Unii Europejskiej 33 pracowników urzędów górniczych odbyło 18 podróży służbowych do 13 krajów: Austrii, Belgii, Chin, Francji, Holandii, Luksemburga, Niemiec, Norwegii, Słowenii, Stanów Zjednoczonych, Republiki Czeskiej oraz na Słowację i Ukrainę. Pracownicy Wyższego Urzędu Górniczego i okręgowych urzędów górniczych uczestniczyli w międzynarodowych konferencjach i kongresach, podczas których brali udział w obradach i naradach, jak również odbywali spotkania i prowadzili rozmowy z przedstawicielami administracji rządowej, organizacji międzynarodowych, świata nauki i przemysłu. Brali również udział w posiedzeniach grup roboczych działających przy Komisji Europejskiej. Na międzynarodowym forum wygłosili 2 referaty przedstawiające przepisy prawa i kodeks etyki w dziedzinie bezpieczeństwa pracy jako elementy odpowiedzialności przedsiębiorców oraz polski system ratownictwa górniczego.

Najważniejsze zagadnienia, z jakimi zapoznali się podczas podróży to:

- nowości techniczne i technologiczne z różnych dziedzin górnictwa,
- nowe informacje w zakresie prawa wspólnotowego dotyczące ochrony środowiska,
- zagadnienia związane z sekwestracją CO₂,
- organizacja ratownictwa górniczego w poszczególnych krajach.

W WUG złożyło również wizyty kilka delegacji zagranicznych. Ponadto w ramach XXI Światowego Kongresu Górniczego zorganizowano sesję poświęconą prawnym aspektom działalności wydobywczej.

Ponadto Dyrektor Generalny WUG uczestniczył w spotkaniu poświęconym ocenie kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy realizowanych w latach 2006–2007 (Młodzi pracownicy – bezpieczny start, Mniej Dźwigaj, Zdrowe i Bezpieczne Miejsce Pracy). Przedstawiciele WUG uczestniczyli również w konferencji na temat „Ryzyko zawodowe w kopalniach węgla brunatnego” otwierającej Kampanię Zdrowe i Bezpieczne Miejsce Pracy oraz w konferencji prasowej rozpoczynającej polską edycję Europejskiej Kampanii Informacyjnej na rzecz Oceny ryzyka zawodowego – „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dobre dla Ciebie. Dobre dla firmy”.

9.1. Wizyty delegacji zagranicznych w Wyższym Urzędzie Górniczym

W 2008 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym odbyły się spotkania z przedstawicielami czeskich, niemieckich, słowackich i ukraińskich organów nadzoru górniczego oraz delegacją Stowarzyszenia Nauk i Techniki Górniczej Wietnamu.

W dniu 8 sierpnia 2008 r. na zaproszenie Prezesa WUG Piotra Buchwalda w WUG wizytę złożyła delegacja Czeskiego Urzędu Górniczego pod przewodnictwem Prezesa Ivo Pěgřímka. Spotkanie było poświęcone praktycznym aspektom sprawowania nadzoru nad robotami geologicznymi, których prowadzenie wyrobiskami od strony Republiki Czeskiej w obszarze „Morcinek 1” planowano po wejściu w życie umowy międzynarodowej w tej sprawie. Bezpośrednią przyczyną rozpoczęcia prac nad umową było udzielenie w dniu 30 października 2003 r. przez Ministra Środowiska Spółce z o.o. Karbonia PL z siedzibą w Kaczycach koncesji na rozpoznawanie złóż węgla kamiennego w obszarze „Morcinek I”. Zgodnie z wydaną koncesją projektowane roboty geologiczne mają m.in. polegać na wykonaniu od strony terytorium Republiki Czeskiej jedynastu wyrobisk podziemnych rozpoznawczo-odwadniających o maksymalnej długości 8 400 m, sięgających w głąb terytorium Polski.

Zgodnie z art. 5 wspomnianego projektu umowy polsko-czeskiej organy nadzoru górniczego zobowiązane będą współpracować przy realizacji zadań w zakresie nadzoru i kontroli nad wykonywaniem robót geologicznych oraz w razie zaistnienia wypadku lub prowadzenia akcji ratowniczej. W trakcie spotkania uzgodniono, że praktyczne aspekty współpracy zostaną uregulowane wewnętrznymi aktami prawnymi, wydanymi przez prezesów obu urzędów.

Zgodnie z właściwością miejscową ze strony polskiej nadzór nad wspomnianymi robotami geologicznymi będzie sprawowany przez Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku, natomiast ze strony czeskiej przez Obvodní báňský úřad w Ostrawie.

10 września 2008 r. w siedzibie WUG odbyło się spotkanie z udziałem prezesów urzędów górniczych Republiki Czeskiej, niemieckich krajów związkowych Brandenburgii i Saksonii, Republiki Słowackiej i Rzeczypospolitej Polskiej. Podczas spotkania podpisano dwie deklaracje o współpracy. Pierwszą z nich podpisali prezesi urzędów górniczych Republiki Czeskiej – Ivo Pěgřímek, niemieckich krajów związkowych Brandenburgii – Klaus Freytag i Saksonii – Reinhard Schmidt oraz Rzeczypospolitej Polskiej – Piotr Buchwald. Deklaracja ta stanowi, że dla wzbogacenia doświadczeń, a tym samym sprawniejszego funkcjonowania urzędów górniczych, istotne znacze-

nie ma wymiana informacji obejmujących wybrane zagadnienia bezpieczeństwa pracy, gospodarki złożami kopalini i ochrony środowiska w kopalniach węgla kamiennego i brunatnego.

Wśród istotnych zagadnień, które będą przedmiotem dyskusji w trakcie spotkań przedstawicieli urzędów znajdują się m.in.: gospodarstwo wykorzystanie metanu, prace badawcze i stosowanie technologii związanych ze zgazowaniem węgla, doświadczenia urzędów górniczych w zakresie bezpieczeństwa przy prowadzeniu sekwestracji dwuflenu węgla w skorupie ziemskiej oraz implementacja do prawa krajowego postanowień dyrektyw Rady 92/91/EWG i 92/104/EWG.

Drugą deklarację podpisali Prezes słowackiego Głównego Urzędu Górniczego – Peter Kúkelčík i Prezes Wyższego Urzędu Górniczego – Piotr Buchwald, którzy uznali, iż dla wzbogacenia doświadczeń, a tym samym sprawniejszego funkcjonowania urzędów górniczych, istotne znaczenie ma wymiana informacji obejmujących wybrane zagadnienia prowadzenia działalności geologicznej i górniczej, a także prawnych regulacji dotyczących organów nadzoru górniczego.

Podczas spotkań roboczych specjaliści z obu urzędów będą informowali się wzajemnie na temat projektów postanowień przepisów prawa górniczego, regulujących zagadnienia bezpieczeństwa pracy, gospodarki złożem i ochrony środowiska, ważniejszych doświadczeń z działalności organów nadzoru górniczego, doświadczeń w zakresie nadzoru i kontroli dotyczących wykonywania prac geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż wód leczniczych i termalnych oraz wykorzystania ciepła Ziemi jako źródła energii.

W dniu 8 września 2008 r., podczas odbywającego się w Krakowie Światowego Kongresu Górniczego, doszło do spotkania Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego Piotra Buchwalda z Przewodniczącym Państwowego Komitetu Ukrainy ds. Bezpieczeństwa Przemysłowego, Ochrony Pracy i Nadzoru Górniczego Siergiejem Storcziakiem. Podczas spotkania zaprezentowano organizację i kompetencje nadzoru górniczego w obu krajach. W trakcie rozmów zadeklarowano potrzebę pogłębienia współpracy pomiędzy polskimi i ukraińskimi organami nadzoru górniczego, zwłaszcza w zakresie zagrożeń naturalnych oraz badania przyczyn i okoliczności wypadków i innych niebezpiecznych zdarzeń.

12 września 2008 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym gościła delegacja przedstawicieli Stowarzyszenia Nauk i Techniki Górniczej Wietnamu. Podczas spotkania zapoznano gości z organizacją i kompetencjami organów nadzoru górniczego w Polsce, aspektami bezpiecznego prowadzenia robót górniczych, jak również kwestiami prawnymi nadzoru i kontroli zakła-

dów górniczych. Goście z Wietnamu przedstawili podstawowe informacje dotyczące górnictwa w tym kraju, m.in. na temat złóż kopalini i nadzoru państwowego nad wykorzystaniem zasobów mineralnych.

9.2. Udział przedstawicieli WUG w międzynarodowych konferencjach i spotkaniach

W 2008 r. pracownicy urzędów górniczych uczestniczyli w 6 konferencjach międzynarodowych (ważniejsze z nich omówiono poniżej).

W dniach 22–26 czerwca 2008 r. po raz czternasty odbyło się Spotkanie Szeferów Urzędów Górniczych Krajów Europejskich, które co roku gromadzi kierownictwo jednostek odpowiedzialnych za nadzór nad przestrzeganiem przepisów bhp w górnictwie w poszczególnych państwach europejskich. XIV Spotkanie odbyło się w Słowenii, a jego gospodarzem i organizatorem było słoweńskie Ministerstwo Gospodarki. Spotkaniu towarzyszyła konferencja, na której omówiono systemy ratownictwa górniczego funkcjonujące w poszczególnych krajach Europy. Przedstawiciel WUG wygłosił referat zatytułowany „Polski system ratownictwa górniczego”. Ponadto Prezes WUG zainicjował nawiązanie bliższej współpracy urzędów górniczych Polski, Niemiec (Brandenburgii i Saksonii) i Republiki Czeskiej w celu wymiany doświadczeń w dziedzinie nadzoru górniczego, przede wszystkim w zakresie górnictwa węgla kamiennego i brunatnego.

W dniach 18–20 listopada 2008 r. odbyło się IV Chińskie Międzynarodowe Forum Bezpieczeństwa Pracy zorganizowane przez Państwową Administrację Bezpieczeństwa Pracy ChRL i Międzynarodową Organizację Pracy, pod hasłem „Bezpieczny rozwój a dobrobyt społeczeństwa”. Dyskusje koncentrowały się m.in. wokół bezpieczeństwa pracy jako elementu odpowiedzialności przedsiębiorcy, zarządzania ryzykiem w obiektach niebezpiecznych oraz przepisów prawa w dziedzinie bhp. Przedstawiciel WUG wygłosił referat zatytułowany „Przepisy prawa i kodeks etyki w dziedzinie bezpieczeństwa pracy jako elementy odpowiedzialności przedsiębiorców”.

Ponadto w dniach 27–28 listopada 2008 r., w ramach deklaracji o współpracy pomiędzy urzędami górniczymi Polski, Niemiec (Brandenburgii i Saksonii) i Republiki Czeskiej, odbyło się spotkanie robocze dotyczące wymiany informacji na temat prac badawczych w poszczególnych krajach oraz technologii wykorzystywanych w związku z gazyfikacją węgla, a także dotyczących doświadczenia urzędów górniczych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa

podczas sekwestracji dwutlenku węgla w skorupie ziemskiej. Delegacji WUG przewodniczył Wiceprezes Mirosław Koziura.

9.3. Udział przedstawicieli WUG w pracach grup roboczych Rady Unii Europejskiej i komitetów Komisji Europejskiej

W 2008 r. pracownicy urzędów górniczych wzięli udział w pracach następujących grup działających przy Komisji Europejskiej:

- Grupa Sterująca Komitetu ds. dostosowania do postępu naukowego i technicznego legislacji w zakresie odpadów (TAC) (1 osoba, 1 posiedzenie);
- Stała Grupa Robocza do Spraw Przemysłu Wydobywczego Komitetu Doradczego ds. Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy Komisji Europejskiej (3 osoby, 2 posiedzenia);
- Grupa współpracy administracyjnej ATEX-ADCO dla Dyrektywy 94/9/WE (2 osoby, 1 posiedzenie);
- Grupa współpracy administracyjnej MD ADCO dla Dyrektywy w sprawie maszyn 98/37/WE (2 osoby, 1 posiedzenie).

Podczas posiedzeń Stałej Grupy Roboczej ds. Przemysłu Wydobywczego omawiano m.in. zagadnienia kodeksu dobrych praktyk w zakresie wykonywania robót strzałowych i gospodarki środkami strzałowymi oraz współpracy Komisji Europejskiej z Chińską Republiką Ludową w zakresie poprawy bezpieczeństwa w chińskim górnictwie węgla kamiennego.

Ponadto w ramach systemu EWD – P (Elektroniczna Wymiana Dokumentów – Polska) monitorowano projekty aktów prawa wspólnotowego w zakresie związanym z działalnością górniczą (m.in. akty regulujące takie kwestie jak nadzór rynku, ochrona gleb, podziemne składowanie dwutlenku węgla, handel emisjami gazów cieplarnianych, gospodarka odpadami, uznanie kwalifikacji zawodowych).

9.4. Prace nad ustaleniem przyczyn i okoliczności wypadków w kopalni im. Zasiadki na Ukrainie

W 2008 jednym z priorytetów była współpraca z Ministerstwem Przemysłu Węglowego Ukrainy w ramach pomocy w ustaleniu przyczyn wypadków górniczych, które miały miejsce w listopadzie i grudniu 2007 r. w kopalni im. Zasiadki w Doniecku. W dniu 4 grudnia 2007 r. Premier

Ukrainy Wiktor Janukowycz zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów RP Donalda Tuska o pomoc rządu RP w tym zakresie. Prezesowi WUG powierzono zadanie koordynowania działań związanych z przygotowaniem wspomnianej pomocy, a następnie jej przeprowadzeniem. W dniu 1 lutego 2008 r. w Ministerstwie Przemysłu Węglowego w Kijowie odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyła delegacja WUG pod przewodnictwem Prezesa Piotra Buchwalda i z udziałem kilku polskich ekspertów specjalizujących się w dziedzinie zwalczania zagrożenia metanowego. Podczas spotkania ustalono, że obie strony powołają wspólną grupę roboczą, w skład której wejdą m.in. specjaliści z Wyższego Urzędu Górniczego, Akademii Górniczo-Hutniczej, Ministerstwa Przemysłu Węglowego Ukrainy, Państwowego Komitetu Ukrainy ds. Bezpieczeństwa Przemysłowego, Ochrony Pracy i Nadzoru Górniczego, kopalni im. Zasiadko, Makiejewskiego Instytutu Naukowo-Badawczego Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie. Ustalono również, że głównym zadaniem grupy będzie dokonanie wspólnej analizy materiałów dotyczących wypadku w kopalni im. Zasiadki w celu ustalenia przyczyn i okoliczności tego zdarzenia.

Do prac w ramach ww. grupy Prezes WUG powołał Decyzją nr 19 z dnia 7 lutego 2008 r. zespół specjalistów pod swoim przewodnictwem. W dniach 25–29 marca 2008 r. odbyła się wizyta zespołu polskich specjalistów w kopalni Zasiadki w Doniecku. Zespół dokonał analizy dokumentacji wypadków w tej kopalni i na tej podstawie opracował raport, którego kluczowym elementem były ustalenia i wnioski wyływające z prac eksperckich oraz propozycje i podstawowe kierunki działań zapobiegających zaistnieniu podobnych zdarzeń w przyszłości. Raport z prac ww. zespołu ekspertów został przesłany w dniu 10 czerwca 2008 r. do Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska i Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Gospodarki Waldemara Pawłaka. Od czerwca 2008 trwała wymiana korespondencji pomiędzy WUG i Ministerstwem Przemysłu Węglowego Ukrainy mająca na celu ustalenie terminu omówienia raportu. Ostatecznie raport wraz z komputerową symulacją wypadku został przesłany do Ministerstwa Przemysłu Węglowego Ukrainy w dniu 20 listopada 2008 r.

9.5. Sesja prawna XXI Światowego Kongresu Górniczego

Przygotowania mające na celu zorganizowanie w Wyższym Urzędzie Górniczym sesji wyjazdowej Światowego Kongresu Górniczego, dotyczącej prawnych aspektów działalności

Fot. 9.5.1. Obrady sesji prawnej

górnictwa zostały rozpoczęte w pierwszej połowie 2008 r. W dniu 26 maja 2008 r., Decyzją Nr 35 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, został utworzony Zespół do spraw organizacji w Wyższym Urzędzie Górniczym sesji wyjazdowej w ramach XXI Światowego Kongresu Górniczego.

Sesja odbyła się dnia 10 września 2008 r. w WUG. Była to pierwsza sesja o charakterze prawnym w 50-letniej historii światowych kongresów górniczych.

Problematyka sesji koncentrowała się wokół zagadnień zakresu przedmiotowego prawa geologicznego i górniczego oraz kompetencji organów nadzoru górniczego i kontroli górniczej.

W sesji uczestniczyli m.in.: Główny Inspektor Pracy – Tadeusz Jan Zajac, Okręgowy Inspektor Pracy w Katowicach – Teresa Różańska, Prezes Urzędu Dozoru Technicznego – Marek Walczak, a także przedstawiciele Ministerstwa Środowiska, Polskiego Towarzystwa Legislacji, dyrektorzy oraz pracownicy komórek organizacyjnych WUG i okręgowych urzędów górniczych, przedstawiciele wysokich władz zagranicznych, m.in.: Minister Energii i Górnictwa Sudanu, prezesi urzędów górniczych Republiki Czeskiej, Niemiec, Słowacji, reprezentanci nauki i przemysłu górniczego m.in. z Austrii, Indii, Portugalii, Republiki Południowej Afryki, Węgier i Polski.

10. Działalność informacyjna i wydawnicza

10.1. BIP oraz serwis internetowy WUG

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.) prowadzone są i na bieżąco uzupełniane strony Biuletynu Informacji Publicznej WUG, okręgowych urzędów górniczych oraz UGBKUE. Dokonywane co roku aktualizacje dotyczą:

- projektów aktów normatywnych oraz projektów dokumentów rządowych opracowywanych w Wyższym Urzędzie Górniczym,
- strategii działania urzędów górniczych,
- stanu przyjmowanych spraw,
- stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie,
- kontroli,
- działalności inspekcyjnej okręgowych urzędów górniczych,
- majątku w dyspozycji urzędów górniczych.

W roku 2008 prowadzono na bieżąco serwis internetowy Wyższego Urzędu Górniczego. Na bieżąco aktualizowano działy strony internetowej WUG:

- Wiadomości WUG,
- Wiadomości Górnicze,
- Wydawnictwa WUG,
- Konferencje, SeminaRIA, Konkursy,
- Statystyki.

Cyklicznie publikowano materiały promujące m.in. bezpieczeństwo pracy przy urządzeniach transportowych, bezpieczeństwo pracy przy urządzeniach elektrycznych, bezpieczeństwo pracy w wyrobiskach zagrożonych wybuchem metanu. Stworzono nowe podstrony i banery: „Rejestry” oraz „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”.

Ponadto na bieżąco umieszczano informacje oraz materiały w serwisie intranetowym Wyższego Urzędu Górniczego, przeznaczonym do celów służbowych.

10.2. Dziennik Urzędowy Wyższego Urzędu Górniczego

Dziennik Urzędowy Wyższego Urzędu Górniczego jest wydawany na podstawie art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2002 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449) oraz art. 107 ust. 8 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

W Dzienniku Urzędowym są ogłaszane:

- zarządzenia Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego,
- decyzje organizacyjne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego,
- akty prawne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego dotyczące komisji specjalnych,
- zarządzenia Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego,
- decyzje organizacyjne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego,
- rejestr rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego.

Ponadto w 2008 r. w Dzienniku Urzędowym WUG opublikowano:

- 1) 8 obwieszczeń Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego:
 - 1 w sprawie rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 4),
 - 1 w sprawie ogłoszenia składu Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 61),
 - 6 w sprawie ogłoszenia regulaminów pracy komisji – organów opiniodawczo-doradczych Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 13, poz. 83–87);
- 2) 3 komunikaty Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego:
 - 1 w sprawie ogłoszenia Regulaminu Komisji Dyscyplinarnej dla Wyższego Urzędu Górniczego, okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznego urzędu górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 38),
 - 2 w sprawie uzupełnienia danych zawartych w rejestrze rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 72, drugi komunikat został ogłoszony w Dz. Urz. WUG z 2009 r. Nr 1, poz. 8).

W roku 2008 wydano 17 numerów Dziennika Urzędowego Wyższego Urzędu Górniczego, które zawierały łącznie 104 pozycje.

Elektroniczne wersje Dziennika Urzędowego Wyższego Urzędu Górniczego są zamieszczane na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego. Wszystkie akty prawne ogłoszone

w Dzienniku Urzędowym są ponadto publikowane w „Systemie Informacji Prawnej LEX” oraz w „Systemie Informacji Prawnej LEGALIS”.

10.3. Miesięcznik WUG i inne wydawnictwa

Wyższy Urząd Górniczy wydaje miesięcznik „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie” zgodnie z art. 107 ust. 8 pkt 5 lit. b ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. Miesięcznik Wyższego Urzędu Górniczego jest periodykiem naukowo-technicznym, w którym zamieszczane są specjalistyczne artykuły dotyczące aktualnych zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska w górnictwie kopalni podstawowych i pospolitych. W każdym wydaniu pisma znajdują się publikacje upowszechniające wiedzę o przepisach i normach prawnych, regulacjach unijnych związanych z górnictwem, opisy wypadków i innych niebezpiecznych zdarzeń oraz wyniki badań okoliczności i przyczyn wypadków w górnictwie. Miesięcznik WUG stanowi forum wymiany doświadczeń środowiska naukowego oraz kadry inżynierjno-technicznej.

W roku 2008 wydano 12 numerów miesięcznika przy średnim nakładzie 900 egzemplarzy miesięcznie, opublikowano 87 artykułów naukowo-technicznych.

Autorami 25 artykułów byli pracownicy Wyższego Urzędu Górniczego i okręgowych urzędów górniczych.

W 2008 r. wzbogacono zawartość wydawanych miesięczników: numer 6/2008 poświęcony był w całości „Warsztatom Górniczym 2008”, natomiast w numerze 7/2008 wydrukowano „Raport w sprawie wydobywania kopalni pospolitych”.

Ponadto Wyższy Urząd Górniczy wydał, w ramach organizacji wyjazdowej sesji prawnej XXI Światowego Kongresu Górniczego, materiały konferencyjne „Legal aspects of mining activity”. W grudniu 2008 roku, ukazała się natomiast broszura „Ratownictwo górnicze w wybranych krajach Unii Europejskiej”.

10.4. Konferencje

W 2008 roku przedstawiciele urzędów górniczych aktywnie uczestniczyli w licznych konferencjach, sympozjach i seminariach naukowo-technicznych o tematyce górniczej. Ponadto Prezes Wyższego Urzędu Górniczego objął honorowym patronatem najistotniejsze z punktu widzenia organów nadzoru górniczego przedsięwzięcia:

- X Jubileuszową Konferencję: „Problemy Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Polskim Górnictwie” (organizowaną przez Wyższy

Urząd Górniczy, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa oraz Główny Instytut Górnictwa),

- IV Szkołę Mechanizacji i Automatyzacji Górnictwa (organizowaną przez Sekcję Mechanizacji Górnictwa Komitetu Górnictwa PAN),
- XXXVI Konferencję Naukowo-Techniczną „Automatyka, Telekomunikacja, Informatyka” – ATI'2008 (organizowaną przez Katedrę Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa Politechniki Śląskiej przy współudziale Centrum Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa EMAG w Katowicach oraz Sekcji Cybernetyki w Górnictwie Komitetu Górnictwa PAN),
- XII Warsztaty Górnicze z cyklu „Zagrożenia naturalne w górnictwie” (organizowane przez Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk),
- V Konferencję Naukowo-Techniczną GEOPETROL 2008 (organizowaną przez Instytut Nafty i Gazu),
- Konferencję naukowo-techniczną „Bezpieczeństwo robót strzałowych w górnictwie” (organizowaną przez Główny Instytut Górnictwa),
- XII Krajową Konferencję Elektryki Górniczej: „Bezpieczeństwo elektryczne w górnictwie” (organizowaną przez Katedrę Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa Politechniki Śląskiej w Gliwicach),
- XV Międzynarodową Konferencję Naukowo-Techniczną „Górnictwo Zagrożenia Naturalne 2008” (organizowaną przez Główny Instytut Górnictwa),
- IV Międzynarodową Konferencję „Bezpieczeństwo pracy urządzeń transportowych w górnictwie” (organizowaną przez Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o.),
- IX Międzynarodową Konferencję Naukowo-Techniczną KOMTECH 2008 „Nowoczesne, niezawodne i bezpieczne systemy mechanizacyjne dla górnictwa” (organizowaną przez Centrum Mechanizacji Górnictwa KOMAG),
- Konferencję naukową „Górnictwo Zrównoważonego Rozwoju 2008” (organizowaną przez Wydział Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej oraz Stowarzyszenie Wychowanków Wydziału Górnictwa i Geologii).

W 2008 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego zasiadał również w Komitecie Honorowym: konferencji naukowo-szkoleniowej: „Wybrane zagadnienia dotyczące stabilizacji i wentylacji wyrobisk podziemnych” (organizowanej przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa – Koło przy Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach oraz Minova Ekochem S.A.) oraz konferencji naukowo-technicznej: „Ochrona środowiska na terenach górniczych” (organi-

zowanej m.in. przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa – Główną Komisję Ochrony Środowiska i Miernictwa Górniczego).

10.5. Działalność Rzecznika Prasowego Prezesa WUG

W 2008 r. Rzecznik Prasowy Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego utrzymywał stały i bezpośredni kontakt z przedstawicielami mediów lokalnych i ogólnopolskich (Polską Agencją Prasową, prasą, redakcjami radiowymi i telewizyjnymi oraz mediami internetowymi). Rzecznik Prasowy na bieżąco informował dziennikarzy o niebezpiecz-

nych zdarzeniach i wypadkach, które miały miejsce w górnictwie oraz działalności WUG, okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE. Ponadto organizował briefingi i konferencje prasowe Prezesa WUG oraz kierownictwa Urzędu.

Prowadził codzienną korespondencję informacyjną z przedstawicielami mediów za pomocą poczty elektronicznej, pośredniczył w kontaktach mediów z przedstawicielami kierownictwa urzędów górniczych, co zaowocowało wieloma publikacjami prasowymi, relacjami radiowymi i telewizyjnymi.

Ponadto w 2008 r. Rzecznik Prasowy Prezesa WUG zajmował się bieżącym monitorowaniem wszystkich mediów, w tym portali internetowych o profilu gospodarczym i biznesowym. Uczestniczył w debatach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy organizowanych przez media.

11. Zarządzanie, organizacja i kontrola wewnętrzna w urzędach górniczych

11.1. Zatrudnienie w urzędach górniczych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym były zatrudnione 144 osoby, w tym:

- 3 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe,
- 16 osób zaliczonych do państwowego zasobu kadrowego,
- 124 członków korpusu służby cywilnej,
- 1 osoba nieobjęta mnożnikowym systemem wynagrodzenia, tj. doradca Prezesa.

W tym samym okresie w okręgowych urzędach górniczych i UGBKUE zatrudnionych było 376 osób, w tym:

- 34 osoby kierownictwa,
- 317 członków korpusu służby cywilnej,
- 25 osób obsługi.

W 2008 r. do pracy w Wyższym Urzędzie Górniczym przyjęto 8 osób, w tym:

- 1 osobę powołano na stanowisko dyrektora departamentu,
- 2 osoby powołano na stanowiska zastępców dyrektorów,
- 1 osoba została przyjęta na stanowisko doradcy Prezesa WUG,
- 1 osobę przeniesiono służbowo do pracy w WUG,
- w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru przyjęto 3 osoby.

Natomiast do pracy okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE przyjęto 28 osób, w tym:

- 1 osobę powołano na stanowisko dyrektora,
- 1 osobę powołano na stanowisko zastępcy dyrektora,
- 26 osób przyjęto w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

W 2008 r. z pracy w urzędach górniczych odeszło łącznie 39 osób, w tym 36 rozwiązało stosunek pracy. Z WUG odeszło 12 osób, w tym:

- 2 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe,
- 1 osoba zajmująca wysokie stanowisko państwowe,
- 1 osoba zatrudniona na stanowisku doradcy Prezesa,
- 8 członków korpusu służby cywilnej.

Z okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE odeszło 27 osób, w tym 5 osób zajmujących stanowiska dyrektora lub zastępcy dyrektora oraz 22 członków korpusu służby cywilnej.

11.2. Rozwój zawodowy

Pracownicy urzędów górniczych uczestniczyli łącznie w 212 szkoleniach, w tym w 97 szkoleniach powszechnych, 87 szkoleniach specjalistycznych oraz 28 szkoleniach centralnych organizowanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Łącznie w szkoleniach wzięty udział 2 133 osoby.

W 2008 r. pracownik Departamentu Prawnego WUG zakończył półroczny staż w Dyrekcji Generalnej ds. Handlu w Komisji Europejskiej w Brukseli.

Pracownicy urzędów górniczych odbywali następujące studia wyższe:

- 2 pracowników ukończyło studia uzupełniające magisterskie w Wyższej Szkole Humanistycznej „Humanista” w Sosnowcu i w Górnośląskiej Wyższej Szkole Handlowej im. W. Korfańskiego w Katowicach,
- 1 pracownik ukończył studia licencjackie na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach,
- 1 osoba kontynuowała naukę na uzupełniających studiach magisterskich w Górnośląskiej Wyższej Szkole Humanistycznej „Humanista” w Sosnowcu,
- 1 osoba kontynuowała naukę na studiach licencjackich w Wyższej Szkole Handlowej im. W. Korfańskiego w Katowicach.

W 2008 r. zorganizowano szkolenia dla osób kierownictwa komórek organizacyjnych WUG oraz okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE w zakresie:

- oceny efektywności pracy,
- zarządzania czasem,
- autoprezentacji i wystąpień publicznych,
- dialogu społecznego,
- kreowania wizerunku urzędu administracji rządowej,
- kształtowania wynagrodzeń w służbie publicznej,
- nowych technologii w teleinformatyce,
- udostępniania informacji publicznej i prawa prasowego,
- zarządzania satysfakcją klienta,
- zapobiegania zjawisku korupcji w administracji publicznej,
- zarządzania zasobami ludzkimi,
- zarządzania zespołami zadaniowymi w administracji publicznej,
- zasad techniki prawodawczej,
- obronności,
- ochrony informacji niejawnych.

W 2008 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym przeprowadzono szkolenia pracowników inspekcyjno-technicznych okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE w zakresie:

- przeprowadzania kontroli wyrobów w zakładach górniczych w aspekcie stosowania wymagań ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o systemie oceny zgodności,
- wymagań dyrektywy 94/9/WE ATEX dotyczących maszyn i urządzeń przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych w przestrzeniach zagrożonych wybuchem,
- postępowań administracyjnych prowadzonych przez organy nadzoru górniczego w sprawach przyczyn i okoliczności wypadków,
- ochrony przeciwporażeniowej w powierzchniowych sieciach niskiego i wysokiego napięcia z perspektywy zmieniających się przepisów prawa,
- stosowania środków strzałowych w górnictwie w aspekcie występujących zagrożeń,
- ochrony przeciwporażeniowej w dołowych sieciach niskiego i wysokiego napięcia,
- wybranych zagadnień ochrony środowiska w górnictwie,
- wymagań bezpieczeństwa dla maszyn i urządzeń stosowanych w zakładach górniczych poza przestrzeniami zagrożonymi wybuchem,
- nadzoru nad służbami mierniczo-geologicznymi w zakładach górniczych,
- prowadzenia obsługi prawnej w urzędach górniczych,
- czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- zagrożeń w ruchu odkrywkowych zakładów górniczych wydobywających kopaliny polifite.

Przeprowadzono również cykl szkoleń do kształcająco-seminaryjnych dla pracowników inspekcyjno-technicznych okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE zatrudnionych w specjalnościach energomechanicznej i górniczej.

Pracownicy urzędów górniczych uczestniczyli również w szkoleniach dotyczących prowadzenia akcji ratowniczej przez kierowników akcji na dole, z zakresu udzielania pierwszej pomocy, a także w szkoleniach o tematyce związanej z systemem zarządzania jakością.

W 2008 r. zorganizowano szkolenia z zakresu prowadzenia rozmów dochodzeniowych dla pracowników Wyższego Urzędu Górniczego oraz okręgowych urzędów górniczych w Gliwicach, Katowicach, Rybniku oraz we Wrocławiu.

Zorganizowano również kolejną edycję służby przygotowawczej dla nowo zatrudnionych pracowników urzędów górniczych, w której udział wzięło 28 osób.

Ponadto pracownicy urzędów brali udział w krajowych i zagranicznych konferencjach, sympozjach i seminariach (szczegółowe informacje na ten temat zawarto w pkt 9.2. i 10.4 sprawozdania).

11.3 Realizacja budżetu urzędów górniczych

Budżet Wyższego Urzędu Górniczego stanowi w 2008 r. część 60. budżetu państwa i został sklasyfikowany w dziale 750 – administracja publiczna obejmującym:

- rozdział 75001 – urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej,
- rozdział 75007 – jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej.

Wszystkie wydatki sklasyfikowane w wyżej wymienionych rozdziałach finansowane są wyłącznie z budżetu państwa. Wyższy Urząd Górniczy jest jedynym dysponentem środków budżetowych. Wykonuje również wszystkie sprawy związane z zatrudnieniem i wynagradzaniem wszystkich pracowników, gospodaruje środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz realizuje wszystkie wydatki majątkowe. Bieżące wydatki rzeczowe jednostek terenowych, tj. okręgowych urzędów górniczych, finansowane są w formie akredytywy budżetowej.

Wykonanie budżetu w 2008 r. w wielkościach zbiorczych oraz w poszczególnych rozdziałach i paragrafach przedstawiono w tabeli 11.3.1.

Dominującą pozycję w dochodach budżetowych (87%) stanowiły opłaty egzaminacyjne wnoszone przez osoby ubiegające się o stwierdzenie kwalifikacji określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz. U. nr 84, poz. 755 z późn. zm.). Opłata egzaminacyjna zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem wynosi 280 zł.

Największy udział w uzyskiwaniu dochodów budżetowych z tytułu opłat egzaminacyjnych miały następujące urzędy górnicze:

- OUG w Rybniku – 18,2%,
- OUG w Gliwicach – 15,6%,
- OUG Katowice – 14,4%.

Pozostałe dochody budżetowe to przede wszystkim wpływy z tytułu najmu lokali (§ 0750), wpływy ze sprzedaży składników majątkowych, w szczególności ze sprzedaży środków transportu (§ 0870), pozostałe odsetki (w tym: odsetki bankowe i odsetki od należności budżetowych niezapłaconych w terminie – § 0920), wpływy z róż-

Tab. 11.3.1. Dochody budżetowe w części 60. budżetu państwa (w tys. zł)

Podziałki klasyfikacji budżetowej	Ustawa budżetowa 2008 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2008 r.	Stosunek wykonania do budżetu po zmianach (%)
Część – 60 budżetu ogółem	1 438	1 438	1 668	116
Dział 750 – Administracja publiczna	1 438	1 438	1 668	116
§ 0690 – różne opłaty	1 312	1 312	1 460	111
§ 0750 – czynsze	122	122	121	99
§ 0870 – wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	1	1	22	2200
§ 0920 – pozostałe odsetki	2	2	6	300
§ 0970 – wpływy z różnych doch.	1	1	59	5900
§ 2380 – wpłata do budżetu części zysku przez gospodarstwo pomocn.	–	–	–	–

Tab. 11.3.2. Wydatki budżetowe w części 60. budżetu państwa (w tys. zł)

Podziałki klasyfikacji budżetowej	Ustawa budżetowa 2008 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2008 r.	Stosunek wykonania do budżetu po zmianach (%)
Część 60	54 443	56 522	55 468	98
świadczenia na rzecz osób fizycznych	228	228	222	97
wydatki bieżące	53 105	55 194	54 215	98
wydatki majątkowe	1 100	1 100	1 031	94
Dział 750	54 433	56.522	55 468	98
Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	23 294	25 653	24 960	97
Rozdział 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	31 139	30 869	30 508	99

nych dochodów (§ 0970). Całą kwotę dochodów budżetowych, tj. 1 668 311,70 zł, odprowadzono do budżetu. Dochody Wyższego Urzędu Górniczego zostały wykonane w 116%.

Wydatki budżetowe w części 60 budżetu państwa zostały przyporządkowane do działu 750 „Administracja publiczna”. Wykonanie wydatków wg rozdziałów ilustruje tabela 11.3.2.

Do planowanych wydatków budżetowych Wyższego Urzędu Górniczego określonych w ustawie budżetowej na 2008 r. w wysokości 54 433 tys. zł wprowadzono zmiany decyzjami centralnymi, jak i wewnętrznymi, co zwiększyło budżet Wyższego Urzędu Górniczego do wysokości 56 522 tys. zł. Zwiększenie ogólnej kwoty budżetu Wyższego Urzędu Górniczego o 2 089 tys. zł wynikało z decyzji Ministra Finansów w sprawie:

- przekazania środków rezerwy ogólnej budżetu państwa na sfinansowanie wydatków związanych z badaniem przyczyn i okoliczności wypadków w kopalni im. O. F. Zasiadki w Zagłębiu Donieckim na Ukrainie,
- sfinansowania dodatków specjalnych wraz z pochodnymi dla członków korpusu służby cywilnej,
- sfinansowania wydatków wynikających z procesu wartościowania stanowisk pracy wraz z pochodnymi,
- zwiększenia budżetu na naprawę szkody w budynku mieszkalnym w związku z wyrokiem sądowym w celu realizacji postanowień art. 96 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- zwiększenia budżetu na sfinansowanie dodatków służby cywilnej dla urzędników służby cywilnej oraz nagród jubileuszowych dla wiceprezesów WUG.

W budżecie Wyższego Urzędu Górniczego 79,5% środków finansowych przeznaczonych jest na wynagrodzenia łącznie z pochodnymi, a tylko 20,5% stanowią wydatki bieżące pozapłatowe związane z działalnością Wyższego Urzędu Górniczego i podległych mu jednostek.

W 2008 r. największy udział w wydatkach bieżących pozapłatowych miały (udział procentowy w stosunku do całego budżetu):

- zakup pozostałych usług – 3,9%,
- zakup materiałów i wyposażenia – 2,4%,
- krajowe podróże służbowe – 2,1%.

W Wyższym Urzędzie Górniczym w ramach zamówień publicznych w 2008 r. przeprowadzono 30 procedur przetargowych.

Przy Wyższym Urzędzie Górniczym funkcjonuje gospodarstwo pomocnicze – Zakład Obsługi Gospodarczej, do którego zadań należy:

- prowadzenie transportu samochodowego w WUG, łącznie z gospodarką remontowo-konserwacyjną taboru samochodowego,

- obsługa gospodarcza budynków będących w zarządzie WUG, znajdujących się w Katowicach, łącznie z lokalami użytkowymi (garaże, warsztat samochodowy, myjnia), polegająca na konserwacji i drobnych remontach pomieszczeń,
- obsługa dyspozytorni WUG,
- wydawanie miesięcznika „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”.

Działalność Zakładu Obsługi Gospodarczej finansowana jest ze środków budżetowych Wyższego Urzędu Górniczego (§ 4300 – zakup pozostałych usług). Natomiast działalność wydawnicza finansowana jest ze sprzedaży czasopisma oraz dobrowolnych wpłat i reklam.

Należy nadmienić, że wykonanie budżetu w części 60. przez Wyższy Urząd Górniczy jest poddawane corocznej kontroli przeprowadzanej przez Najwyższą Izbę Kontroli, na podstawie ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. Nr 85, poz. 937 z późn. zm.). Wyniki tej kontroli przedkładane są m.in. Komisji Gospodarki Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

11.4. System zarządzania jakością

W 2004 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym wprowadzono system zarządzania jakością (SZJ) według normy PN-EN ISO 9001:2001 w zakresie wykonywania zadań wynikających z ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. W 2008 r. prace w ramach funkcjonującego w WUG systemu zarządzania jakością dotyczyły:

- doskonalenia dokumentacji systemu – wprowadzono szereg zmian i uzupełnień w Księdze Jakości, procedurach SZJ, w kartach procesów oraz opracowano kolejną kartę procesu,
- przeprowadzania planowanych i pozaplanowanych wewnętrznych auditów jakości,
- podejmowania działań korygujących, zapobiegawczych i doskonalących,
- doskonalenia kompetencji wewnętrznych auditorów jakości i koordynatorów ds. SZJ poprzez szkolenia,
- prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej dla pracowników z zakresu SZJ,
- przygotowania Urzędu do pierwszego auditu nadzoru w ramach posiadanego certyfikatu systemu zarządzania jakością.

Ponadto system zarządzania jakością zgodny z normą PN-EN ISO 9001:2001 funkcjonuje od 1 marca 2006 r. w OUG w Rybniku oraz od 1 listopada 2007 r. w OUG w Krakowie.

W 2008 r. w OUG w Rybniku kontynuowano doskonalenie systemu zarządzania jakością. Przeprowadzono 11 wewnętrznych auditów, obejmujących wszystkie realizowane

Fot. 11.4.1. Wystąpienie Dyrektora OUG w Rybniku podczas gali Śląskiej Nagrody Jakości

w Urzędzie procesy. Przeprowadzono dwa przeglądy zarządzania. Ponadto dokonano samooceny Urzędu metodą CAF. Pozytywne wyniki samooceny były podstawą podjęcia decyzji o uczestnictwie w X Edycji Konkursu Śląskiej Nagrody Jakości. Działalność OUG w Rybniku poddana została ocenie ekspertów w dniu 10 kwietnia 2008 r., na podstawie której Kapituła Śląskiej Nagrody Jakości podjęła decyzję o nagrodzeniu Urzędu. Wręczenie nagrody miało miejsce podczas uroczystej gali X Edycji Konkursu Śląskiej Nagrody Jakości, która odbyła się w dniu 9 maja 2008 r. w Teatrze Śląskim im. St. Wyspiańskiego w Katowicach.

Prace nad doskonaleniem systemu ISO były prowadzone również w OUG w Krakowie. Wyniki auditu, przeprowadzonego w październiku 2008 r. przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji, potwierdziły, że funkcjonujący w Urzędzie system zarządzania jakością jest zgodny z wymaganiami normy.

W 2008 r. prowadzono przygotowania do wprowadzenia systemu zarządzania jakością w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Lublinie. Przeprowadzono szkolenia dla pracowników i zespołu wewnętrznych auditorów jakości, opracowano dokumentację systemu oraz przeprowadzono przegląd zarządzania i ocenę końcowej gotowości systemu do poddania procesowi certyfikacji. W wyniku auditu certyfikującego prze-

Fot. 11.4.2. Wręczenie certyfikatu systemu ISO Dyrektorowi OUG w Lublinie

Fot. 11.4.3. Laureaci Nagrody „Czarny Diament”

prowadzonego przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji Okręgowy Urząd Górniczy w Lublinie uzyskał w listopadzie 2008 r. certyfikat systemu zarządzania jakością wg normy PN-EN ISO 9001: 2001.

Wyrazem uznania dla całokształtu działań na rzecz polskiego górnictwa było uhonorowanie Wyższego Urzędu Górniczego i OUG w Rybniku nagrodą specjalną „Czarny Diament” przyznawaną przez Izbę Przemysłowo-Handlową Rybnickiego Okręgu Przemysłowego.

Urzędy górnicze zostały nagrodzone za całokształt działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników, optymalne zagospodarowanie złóż kopalin oraz ograniczenie uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko. Wręczenia statuetki dokonano w dniu 15 listopada 2008 r. podczas gali w Teatrze Ziemi Rybnickiej.

11.5. Sprawozdawczość wewnętrzna

W 2008 r. w urzędach górniczych opracowano szereg sprawozdań o charakterze wewnętrznym, dostarczających informacji istotnych z uwagi na sprawowanie przez urzędy górnicze nadzoru i kontroli nad ruchem zakładów górniczych. Do zagadnień ujmowanych w sprawozdaniach wewnętrznych należały m.in.:

- 1) zatrudnienie, wypadki, wydobywanie w nadzorowanych zakładach górniczych,
- 2) stwierdzone kwalifikacje,
- 3) działalność represyjna,
- 4) informacje o likwidacji zakładów górniczych,
- 5) dane charakteryzujące nadzorowane zakłady górnicze,

- 6) dane dotyczące zagrożeń naturalnych oraz ratownictwa,
- 7) ochrona środowiska na terenach objętych działalnością górnictwem,
- 8) wypadki, wykonane inspekcje, zatrzymane roboty,
- 9) zagrożenie zdrowia czynnikami środowiska pracy w zakładach górniczych,
- 10) inspekcje, kontrole oraz roboczo-dniówki wykonane przez pracowników inspekcji technicznych urzędów górniczych.

11.6. Kontrola wewnętrzna

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym WUG kontrolę wewnętrzną w urzędach górniczych sprawuje Samodzielny Wydział do spraw Kontroli, Samodzielny Wydział do Spraw Audytu Wewnętrznego i Kontroli Finansowej (zob. rozdział 11.7.) oraz komórki organizacyjne WUG.

Zasady prowadzenia kontroli wewnętrznej w resorcie środowiska zostały zawarte w „Procedurach przeprowadzania kontroli w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Środowiska oraz komórkach organizacyjnych Ministerstwa Środowiska”, zatwierdzonych przez Ministra Środowiska w dniu 22 maja 2007 r. Zasady i tryb przeprowadzania kontroli przez pracowników WUG zostały określone Zarządzeniem Nr 15 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 5 października 2007 r. w sprawie przeprowadzania kontroli oraz inspekcji przez pracowników Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 15, poz. 54).

W ramach kontroli wewnętrznej w 2008 roku Samodzielny Wydział do spraw Kontroli przy współudziale komórek WUG przeprowadził kontrole kompleksowe działalności okręgowych urzędów górniczych:

- w Gliwicach – w dniach od 14 do 30 kwietnia,
- w Lublinie – w dniach od 16 do 27 czerwca,
- we Wrocławiu – w dniach od 6 do 21 października.

Kontrole te przeprowadzono zgodnie ze zaktualizowanym we wrześniu 2008 r. „Zbiornym planem kontroli okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE w 2008 r.”

Ponadto Samodzielny Wydział do spraw Kontroli przeprowadził dwie nieplanowane kontrole doraźne działalności okręgowych urzędów górniczych w Gliwicach i we Wrocławiu, związane z rozpatrywaniem skarg wniesionych do WUG.

Zgodnie z planem komórki Wyższego Urzędu Górniczego przeprowadziły 40 kontroli problemowych działalności okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE, w tym:

- Departament Górnictwa – 10 kontroli,
- Departament Energomechaniczny – 7 kontroli,
- Departament Warunków Pracy – 7 kontroli,
- Departament Ochrony Środowiska i Gospodarki Złożem – 11 kontroli,
- Departament Prawny – 3 kontrole,
- Biuro Kadr, Szkolenia i Spraw Obronnych – 2 kontrole.

11.7. Audyt wewnętrzny i kontrola finansowa

11.7.1. Audyt wewnętrzny

W roku 2008 przeprowadzono 3 planowe zadania audytowe oraz jedno zadanie poza-planowe. Ponadto dokonano kontroli realizacji zaleceń z zadań audytowych zrealizowanych w 2007 roku.

Zrealizowano zadania dotyczące:

- zarządzania środkami transportu WUG,
- naprawiania szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego w przypadku braku przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego,
- opisów i wartościowania stanowisk pracy,
- inspekcji w zakładach górniczych.

11.7.2. Kontrola finansowa

W 2008 roku przeprowadzono 2 kontrole, w tym 1 kontrolę problemową i 1 kontrolę sprawdzającą, zgodnie z planem kontroli na 2008 r. Ww. kontrole dotyczyły:

- prawidłowości operacji kasowych za I kw. 2008 r. i ich udokumentowania,
- prawidłowości i terminowości rozliczenia usług telefonicznych pracowników OUG w Gliwicach, Krośnie, Warszawie, UGBKUE w II kwartale 2008 r.

Załącznik nr 1

Zagrożenia zawodowe i ich skutki

1. Zatrudnienie w warunkach zagrożenia zawodowego

Na środowisko pracy składają się czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i psychofizyczne występujące w miejscu pracy. Niektóre z nich stwarzają zagrożenie dla zdrowia pracowników. Z zagrożeniem tym mamy do czynienia w przypadku, gdy wartość stężenia lub natężenia szkodliwych czynników przekracza obowiązujące najwyższe dopuszczalne stężenie (NDS) i najwyższe dopuszczalne natężenie (NDN) oraz inne wartości graniczne zawarte w polskich normach i innych normach higienicznych.

Wyjątkowo agresywny charakter szkodliwych czynników środowiska pracy w górnictwie, powszechność ich występowania oraz ich współwystępowanie prowadzi do sytuacji, w której większość zatrudnionych w górnictwie pracuje w warunkach zagrożenia.

2. Choroby zawodowe

W 2008 roku w górnictwie stwierdzono 610 przypadków chorób zawodowych. Struktura zachorowalności na poszczególne jednostki chorobowe stwierdzone w 2008 roku jest następująca:

- pylice płuc (466 – 76,4%),
- trwałe ubytki słuchu (75 – 12,3%),
- zespół wibracyjny (34 – 5,6%),
- inne choroby zawodowe (33 – 5,4%).

Pierwsze dwie jednostki chorobowe (zawodowe uszkodzenie słuchu oraz pylice płuc) obejmują około 90% wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych w górnictwie. Pylice płuc wciąż stanowią poważny problem medyczny i społeczny, a stwierdzanie corocznie ponad 400 przypadków zachorowań (466 w 2008 roku) jest w najwyższym stopniu niepokojące.

Strukturę zapadalności na choroby zawodowe w górnictwie w zależności od jednostek chorobowych przedstawiono w tabeli 2.1.

Przyjmując około 10-letni okres ujawniania się choroby zawodowej, sytuacja obecna obrazuje stan narażenia zawodowego, jaki miał miejsce w końcu lat 1990. Efekty realizowanych obecnie działań profilaktycznych będą odnotowane dopiero po roku 2015. Przeprowadzana obecnie reforma górnictwa spowodowała zmniejszenie liczebności grup pracowniczych zagrożonych czynnikami szkodliwymi środowiska pracy. Równocześnie, szczególnie w górnictwie podziemnym, nastąpił poważny wzrost występowania dużych nagromadzeń niebezpiecznych i szkodliwych czynników (głównie zapylenia, hałasu i wibracji) w środowisku pracy.

Zachorowalność na choroby zawodowe w górnictwie jest nadal poważnym problemem higienicznym i społecznym. Problem ten dotyczy głównie górnictwa węglowego, gdzie notuje się 95% zachorowań. Przyczyna tego stanu wynika ze specyfiki środowiska pracy górnictwa węglowego, ale także jest następstwem nieskutecznej profilaktyki chorób zawodowych, której źródłem jest zbyt mała sprawność poszczególnych ogniw służb medycyny pracy.

Tab. 2.1. Struktura zapadalności na choroby zawodowe w górnictwie w latach 2004–2008 *

Rodzaje chorób	2004	2005	2006	2007	2008
Pylice płuc	448	397	428	489	466
Zaw. uszkodzenie słuchu	132	72	77	57	75
Zespół wibracyjny	31	36	23	31	34
Przewlekłe zap. oskrzeli	5	1	4	5	2
Inne choroby zawodowe	39	26	37	26	33
RAZEM	655	532	569	608	610

*) Dane według Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Załącznik nr 2

Wypadkowość w górnictwie w 2008 r.

1. Wypadkowość w górnictwie kopalni podstawowych i pospolitych

Analiza wypadkowości w górnictwie kopalni podstawowych w 2008 roku wskazuje na niewielki spadek wypadkowości ogólnej i ciężkiej w porównaniu do 2007 roku. W 2008 roku doszło do 3 337 wypadków ogółem (w 2007 r. – 3 343 wypadki) oraz do 22 wypadków ciężkich (27 w 2007 r.).

Nastąpił wzrost liczby wypadków śmiertelnych. W 2008 roku doszło do 30 wypadków śmiertelnych, tj. o 6 więcej niż rok wcześniej.

W górnictwie kopalni pospolitych w 2008 roku zaistniały 2 wypadki śmiertelne oraz 5 wypadków ciężkich. Natomiast w 2007 roku doszło do 5 wypadków śmiertelnych i 2 ciężkich.

Ponadto w tym sektorze górnictwa nastąpił spadek wypadkowości ogólnej. W roku 2008 odnotowano 31 wypadków wobec 37 w 2007 roku.

Dane liczbowe dotyczące wypadkowości w górnictwie przedstawiają tabele 1.1.–1.2. oraz rys. 1.1.

1.1. Górnictwo węgla kamiennego

W 2008 roku wskaźnik częstości wypadków śmiertelnych wśród załogi własnej kopalni na 1 mln ton wydobytego węgla wyniósł 0,23 i jest wyższy niż w 2007 roku o 0,05 (w 2007 roku wskaźnik wynosił 0,18). Sumaryczny wskaźnik częstości wypadków śmiertelnych na 1 mln ton wydobytego węgla w kopalniach węgla kamiennego dla załogi własnej i firm usługowych w 2008 roku wyniósł 0,29 (0,18 w roku 2007). Wzrost tego wskaźnika wynika z tego, że w 2008 r. zaistniało 5 wypadków śmiertelnych w firmach usługowych wykonujących roboty w kopalniach węgla kamiennego.

W roku sprawozdawczym w górnictwie węgla kamiennego zanotowano 24 wypadki śmiertelne (w 2007 r. – 16), a więc nastąpił wzrost wypadkowości śmiertelnej o 8 wypadków względem poziomu z 2007 r. Liczba wypadków ciężkich w kopalniach węgla kamiennego wzrosła

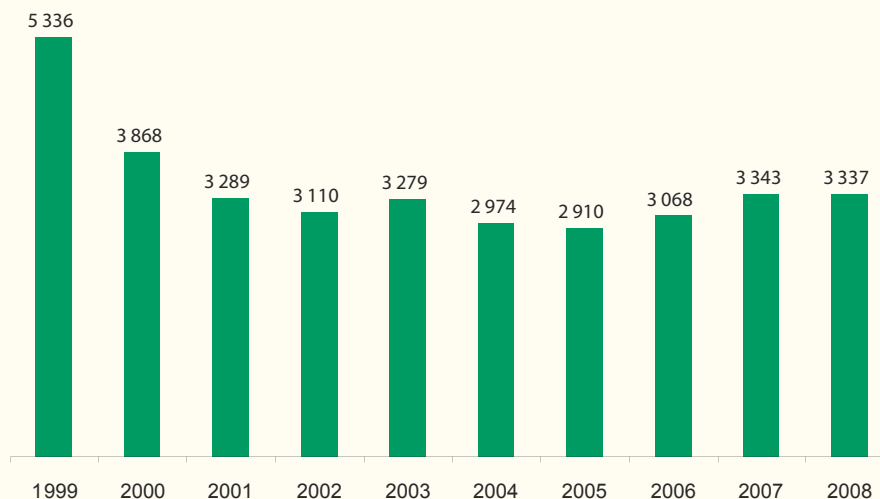
Tab.1.1. Wypadkowość w górnictwie kopalni podstawowych w 2008 r.

Rodzaj zakładów górniczych	Liczba wypadków		
	śmiertelnych	ciężkich	ogółem
Kop. węgla kamiennego	24	19	2 551
Kop. węgla brunatnego	0	1	58
Kop. rud miedzi	4	1	635
Kop. rud cynku i ołowiu	1	0	21
Kopalnie soli	0	0	29
Kopalnie odkrywkowe*	0	0	12
Kopalnie otworowe	0	0	3
Pozostałe	1	1	28
RAZEM	30	22	3 337

*) Z wyłączeniem kopalni węgla brunatnego

Tab. 1.2. Wypadkowość w górnictwie kopalni podstawowych w latach 2007–2008

Rodzaj wypadków	Ogółem		Kopalnie węgla kamiennego	
	2007	2008	2007	2008
Śmiertelne	24	30	16	24
Firmy usługowe	1	7	0	5
Ciężkie	27	22	18	19
Firmy usługowe	2	5	2	5
Ogółem	3 343	3 337	2 505	2 551
Zgony naturalne	8	18	6	13

Rys. 1.1. Liczba wypadków ogółem w górnictwie kopalni podstawowych

z 18 w roku 2007 do 19 wypadków w 2008 roku. Nastąpił wzrost wypadkowości ogólnej z 2 505 wypadków w 2007 r. do 2 551 w 2008 r.

1.2. Górnictwo węgla brunatnego

W górnictwie węgla brunatnego w 2007 i 2008 r. nie było wypadków śmiertelnych. Miały natomiast miejsce wypadki ciężkie: po jednym wypadku w 2007 i 2008 r. Nastąpił spadek wypadkowości ogólnej z 62 wypadków w 2007 r. do 58 w 2008 r.

1.3. Górnictwo rud miedzi

W górnictwie rud miedzi nastąpił spadek wypadkowości śmiertelnej i ciężkiej. W 2008 roku doszło do 4 wypadków śmiertelnych (wobec 7 wypadków śmiertelnych w 2007 roku). W 2007 r. miało miejsce 6 wypadków ciężkich, natomiast w 2008 r. doszło do 1 takiego wypadku.

1.4. Górnictwo rud cynku i ołowiu

W górnictwie rud cynku i ołowiu w 2008 roku zaistniał 1 wypadek śmiertelny i nie odnotowano wypadków ciężkich. Natomiast w 2007 roku zaistniał jeden wypadek śmiertelny i jeden ciężki. W 2008 roku ogółem zaistniało 28 wypadków ogółem wobec 50 wypadków odnotowanych rok wcześniej.

1.5. Górnictwo pozostałych kopalni

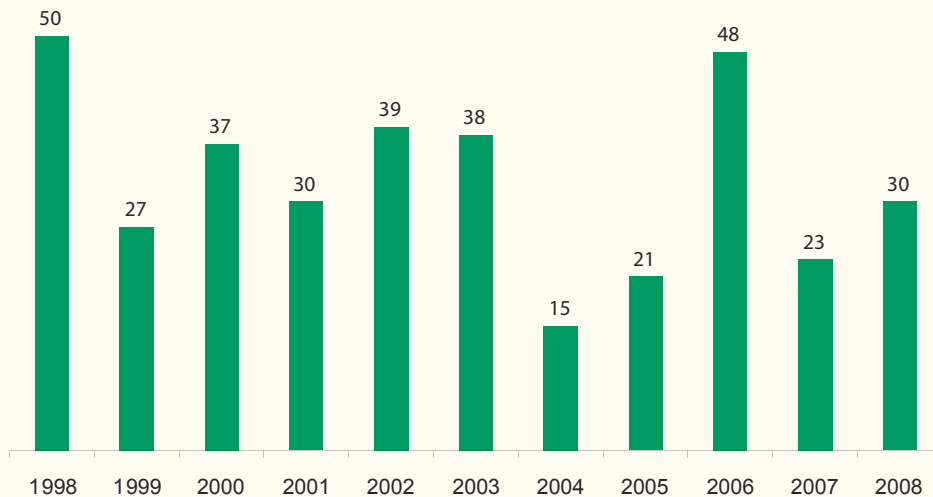
W górnictwie odkrywkowym (z wyłączeniem kopalni węgla brunatnego), górnictwie otworowym oraz przy robotach geologicznych w 2008 roku odnotowano jeden wypadek śmiertelny, natomiast w 2007 r. zaistniał jeden wypadek ciężki. W roku sprawozdawczym zaistniało 28 wypadków ogółem (50 w 2007 roku).

2. Niebezpieczne zdarzenia i wypadki zaistniałe wskutek zagrożeń naturalnych

2.1. Zagrożenie tąpnięciami

W 2008 roku miało miejsce pięć tąpnięć w kopalniach węgla kamiennego, które spowodowały 26 wypadków lekkich. Do zdarzeń tych doszło w następujących zakładach górniczych:

- 1) KWK „Staszic” w dniu 23.02.2008 r. podczas prowadzenia eksploatacji pokładu 501 ścianą I w polu wschodnim na poziomie 720 m wystąpiły wstrząsy o energiach $E = 8 \times 10^6$ J i $E = 2 \times 10^7$ J, które spowodowały tąpnięcie w pochylni odstawczej i przekopie ASEA przed frontem ściany. Z zagrożonego rejonu wycofano 30 pracowników.
- 2) KWK „Wujek” w dniu 16.04.2008 r., w trakcie eksploatacji ściany 2Jd w pokładzie 502 partia „J”, warstwa I na poziomie 765 m, wystąpił wstrząs o $E = 9 \times 10^7$ J, który spowodował tąpnięcie w chodniku 1Jd wtórnym ze skutkami w postaci deformacji obudowy i zsuwów jej elementów oraz wypiętrzenie spągu do 1,5 m na całej szerokości wyrobiska. Z zagrożonego rejonu wycofano 21 pracowników.
- 3) KWK „Bielszowice” w dniu 24.07.2008 r., w trakcie urabiania calizny węglowej kombajnem chodnikowym w chodniku 3z w pokładzie 510 (warstwa przyspągowa na poziomie 840 m), zaistniały dwa wstrząsy o energiach $E = 8 \times 10^5$ J i $E = 4 \times 10^4$ J oraz wstrząs o energii 3×10^4 J. Wstrząsy te spowodowały tąpnięcie, którego skutkami zostało objętych siedmiu pracowników. Pracownicy ci wyszli z wyrobiska o własnych siłach z użyciem aparatów regeneracyjnych ucieczkowych – wypadek zbiorowy (7 wypadków lekkich).

Rys. 1.2. Liczba wypadków śmiertelnych w górnictwie kopalni podstawowych

- 4) KWK „Mysłowice-Wesoła”, Ruch „Mysłowice” w dniu 11.09.2008 r., w nieobłożonej do drążenia upadowej 9d w pokładzie 510 warstwa 3 (przystropowa) na poziomie 500 m, wystąpił wstrząs o energii $E = 8 \times 10^5$ J, który spowodował tąpnięcie ze skutkami na odcinku około 68 m od przodka. Tąpnięcie nie spowodowało wypadku.
- 5) KWK „Halemba-Wirek” w dniu 21.11.2008 r., w trakcie robót związanych z przygotowaniem ściany 21/A do likwidacji w pokładzie 504 na poziomie 636 m wystąpił wstrząs górotworu o energii $E = 1 \times 10^7$ J, zlokalizowany 110 m na północny wschód od skrzyżowania ściany z chodnikiem wentylacyjnym, powodując tąpnięcie w wyniku którego wypadkom lekkim uległo 19 pracowników.

Ponadto doszło do odprężenia w KWK „Kazimierz-Juliusz” w dniu 14.02.2008 r., gdzie zaistniał wstrząs górotworu o energii $E = 1,0 \times 10^7$ J., który zlokalizowano w zrobach pokładu 510 w partii M-3, w rejonie wybranej ubierki 312 na poziomie 570 m w odległości około 36 m od chodnika 21 badawczego. Przyczyną wstrząsu było załamanie się warstw piaskowcowo-łupkowych zalegających nad pokładem 510. W momencie wystąpienia wstrząsu w rejonie nie przebywali pracownicy, a najbliższej zatrudniona załoga przy drążeniu chodników 12A i 15A została wycofana.

Ponadto 2008 r. w kopalniach rud miedzi doszło do dwóch tąpnięć, które spowodowały jeden wypadek śmiertelny i 18 wypadków lekkich. Tąpnięcia te miały następujący przebieg i skutki:

- 1) ZG „Rudna” w dniu 08.04.2008 r. w następstwie tąpnięcia, wywołanego wstrząsem o energii $E = 1,0 \times 10^7$ J, w czasie prowadzenia robót górniczych: wiercenia, kotwienia i ładowania przodków materiałem wybuchowym, nastąpiło dynamiczne przemieszczenie się do wyrobisk odłamków skalnych oraz

przemieszczenie maszyn w wyrobisku w wyniku podmuchu. Skutkiem tąpnięcia objętych zostało 6 pracowników w polu eksploatacyjnym X/1 oddziału G-5 na poziomie 950 m. W wyniku tąpnięcia zaistniał wypadek zbiorowy (1 śmiertelny, 5 wypadków lekkich).

- 2) ZG „Polkowice-Sieroszowice” w dniu 29.10.2008 r., w wyniku samoistnego wstrząsu górotworu o energii $E = 6,1 \times 10^7$ J, wystąpiło tąpnięcie powodując skutki w postaci wypiętrzenia spągów, wypchnięcia i obsypania ociosów oraz opadnięcia warstw stropowych w bloku D-1E pola D, na odcinku od komory K-11 do upadowej wentylacyjnej W22, oddziału G-54, na poziomie 1000 m. Tąpnięcie spowodowało wypadek zbiorowy (13 wypadków lekkich).

Zaistniały również trzy odprężenia spowodowane wysokoenergetycznymi wstrząsami, w wyniku których siedem osób uległo wypadkom lekkim. Odprężenia te miały miejsce w:

- 1) ZG „Lubin” w dniu 02.06.2008 r., w czasie wiercenia otworów strzałowych w rejonie komory K-35 na poziomie 740 m, wystąpił wstrząs samoistny o energii $E = 1,5 \times 10^7$ J, zlokalizowany w polu XI/9 na poziomie 850 m gdzie prowadzono eksploatację filarowo-komorową z ugięciem stropu, powodując lekkie obrażenia ciała zatrudnionych pracowników – wypadek zbiorowy (5 wypadków lekkich).
- 2) ZG „Rudna” w dniu 06.08.2008 r., w bloku A pola XVII/1, wystąpił samoistny wstrząs górotworu o $E = 4,3 \times 10^7$ J. W wyniku podmuchu oraz dynamicznie przemieszczającego się materiału skalnego operator ładowarki łk-4 uległ wypadkowi lekkiemu. Ponadto wstrząs spowodował skutki w postaci urobienia i obsypania ociosów w przedmiotowym rejonie.

- 3) ZG „Rudna” w dniu 06.09.2008 r., w wyrobisku pas P-55 chodn. T-149 na poziomie 1100 m oddział G-11, wystąpił wstrząs o $E = 2,3 \times 10^7 J$, powodując urobienie na głębokości do 0,5 m krawędzi calizny, w części frontu zawartej między chodnikiem W-149 a komorą K-20, od czół przodków do pasa przycaliznowego oraz obsypanie ociosów w części frontu zawartej między komorami K-20 i K-28. Odprężenie spowodowało jeden wypadek lekki.

Dla porównania, w 2007 roku w podziemnych zakładach górniczych zaistniały trzy łąpięcia w kopalniach węgla kamiennego, które spowodowały 10 wypadków lekkich oraz trzy łąpięcia w kopalniach rud miedzi, które spowodowały cztery wypadki śmiertelne, jeden ciężki i dziewięć wypadków lekkich.

Ponadto w 2007 roku w podziemnych zakładach górniczych zaistniało jedno odprężenie, spowodowane wysokoenergetycznymi wstrząsami w kopalniach węgla kamiennego, które nie spowodowało wypadku oraz trzy odprężenia w kopalniach rud miedzi, które spowodowały jeden wypadek ciężki i jeden wypadek lekki

2.2. Zagrożenie zawałami

W 2008 roku zaistniały dwa zawały w podziemnych zakładach górniczych, które spowodowały jeden wypadek śmiertelny. Zawały te miały miejsce w:

- 1) KWK „Mysłowice-Wesoła” w dniu 04.07.2008 r. w trakcie prac związanych z montażem sekcji obudowy FAZOS 17/37 w dziesięciometrowej wnęce, wykonanej z chodnika ścianowego 2s bis w pokładzie 510 warstwa 2 (środkowa) na poziomie 500 m, w celu uzyskania miejsca dla zabudowy stropnicy sekcji, podczas skracania stropnicy obudowy chodnika przy pomocy piły hydraulicznej, nastąpiło załamanie się stropnic obudowy chodnikowej, opad skał stropowych wnęki i chodnika ścianowego 2s bis, które przemieściły się do wyrobiska, przyniatając pracownika przebywającego we wnęce.
- 2) KWK „Bielszowice” w dniu 06.09.2008 r. w objeździe szybu PG-I na poz. 700 m, w wyniku utraty podporności obudowy 7-KS/KO-21 wyrobiska, nastąpił zawał na długości 8 m. Wysokość zawału wynosiła 6 m. Utrata podporności obudowy spowodowana była nadmierną jej korozją.

W 2007 roku zaistniał zawał w KWK „Staszic” w Katowicach, który spowodował wypadek zbiorowy – dwa wypadki śmiertelne i trzy wypadki lekkie.

2.3. Zagrożenie pożarowe

W 2008 roku doszło do 16 pożarów, w tym 6 endogenicznych i 5 egzogenicznych w kopalniach węgla kamiennego, 3 pożary w kopalni rud miedzi oraz dwa pożary w otworowych zakładach górniczych. W wyniku jednego z pożarów doszło do dziewiętnastu wypadków lekkich.

W kopalniach węgla kamiennego w 2008 roku doszło do następujących pożarów endogenicznych:

- 1) KWK „Mysłowice-Wesoła”: w dniu 13.01.2008 r., w wyniku samozapalenia się węgla, w otamowanej części chodnika IX wsch. i przecince ściany 558 w przystropowej części pokładu 510 na poziomie 665 m, doszło do zapalenia i wybuchu metanu. Podmuch oraz płomień palącego się metanu zapoczątkowały wybuch pyłu węglowego i pożar w rejonie przecinki badawczej ściany 558 z chodnikiem VIIIa wschodnim. Zdarzenie to spowodowało wypadek zbiorowy (2 wypadki śmiertelne, 1 lekki).
- 2) KWK „Borynia”: w dniu 28.01.2008 r., wskutek samozapalenia się węgla, w części przystropowej przecinki pomocniczej E-21 w rejonie tamy izolacyjnej TI-146 w pokładzie 405/11g, powstał pożar endogeniczny. Ze strefy zagrożenia wycofano 53 pracowników bez użycia aparatów regeneracyjnych ucieczkowych. W dniu 30.01.2008 r. zakończono akcję pożarową.
- 3) ZG „Sobieski”: w dniu 17.02.2008 r., wskutek samozapalenia się węgla, w rejonie skrzyżowania diagonali XVI z przecinką ściany nr 537 w pokładzie 207 na poziomie 500 m, powstał pożar endogeniczny. Ze strefy zagrożenia wycofano 20 pracowników bez użycia aparatów regeneracyjnych ucieczkowych. W dniu 22.02.2008 r. zakończono akcję pożarową.
- 4) ZG „Janina”: w dniu 09.03.2008 r., wskutek samozapalenia się węgla w zrobach ściany nr 217 w pokładzie 118 na poziomie 350 m powstał pożar endogeniczny. W zagrożonym rejonie nie było załogi. W dniu 11.03.2008 r. zakończono akcję pożarową.
- 5) ZG „Piekary”: w dniu 03.05.2008 r., wskutek samozapalenia się węgla w chodniku likwidacyjnym ściany 312 w pokładzie 510 warstwa I (dolna) na poziomie 438 m, powstał pożar endogeniczny. Ze strefy zagrożenia wycofano 6 pracowników bez użycia aparatów ucieczkowych. W dniu 13.05.2008 r. zakończono akcję pożarową.
- 6) KWK „Borynia”: w dniu 21.07.2008 r. wskutek samozagrzania się węgla w otamowanym chodniku C-32a, mającym kontakt ze zrobami zlikwidowanej ściany C-32 w rejonie tamy izolacyjnej TI-196 w pokładzie 409/1-2 na po-

ziomie 838 m, powstał pożar endogeniczny. W zagrożonym rejonie nie było załogi. W dniu 26.07.2008 r. zakończono akcję pożarową.

Ponadto w kopalniach węgla kamiennego doszło do następujących pożarów egzogenicznych:

- 1) KWK „Mysłowice-Wesoła”: w dniu 16.04.2008 r. na skutek zatarcia mechanizmu śrubowego sprężarki śrubowej typ S-75 UG, w chodniku VIII badawczym w pokładzie 501 na poz. 665 m, powstał pożar egzogeniczny. Ze strefy zagrożenia wycofano 55 pracowników bez użycia aparatów uciezkowych. Pożar aktywnie ugaszono gaśnicami proskowymi.
- 2) KWK „Szczygłowice”: w dniu 21.06.2008 r. w wyniku przewinięcia się taśmy, w rejonie napędu i stacji napinającej przenośnika Gwarek B-1000, w chodniku nr 30 w pokładzie 407/1 na poziomie 650 m, doszło do tarcia taśmy o konstrukcję napędu przenośnika i zalegający urobek w rejonie stacji napinającej, co spowodowało wystąpienie lekkich dymów z żarzącego się węgla i podwyższoną zawartość CO – 15 ppm. Po wyłączeniu napędu przenośnika i zlania wodą żarzącego się urobku ugaszono pożar. Ze strefy zagrożenia wycofano 15 pracowników bez użycia aparatów uciezkowych.
- 3) KWK „Pniówek”: w dniu 06.11.2008 r. w czasie wiercenia otworu wyprzedzającego, z drążonego chodnika N-5/N w pokładzie 403/1 na poziomie 705 m, nastąpiło zakleszczenie żerdzi. Po wyciągnięciu żerdzi z otworu wysypał się żarzący się węgiel oraz zaczęły wydostawać się dymy. Ze strefy zagrożenia wycofano 52 pracowników bez użycia aparatów regeneracyjnych uciezkowych. Rozpoczęto akcję ratowniczą polegającą na aktywnym gaszeniu pożaru poprzez skuwanie żarzącego się węgla z ociosów i stropu oraz polewaniu wodą ogniska pożaru przez zastępy ratownicze. W dniu 7.11.2008 r. zakończono prowadzenie akcji pożarowej.
- 4) KWK „Halemba-Wirek”: w dniu 21.11.2008 r. zapaleniu uległa stacja transformatorowa nr kopalniany 166, zabudowana w chodniku ścianowym 4 w pokładzie 416 na poziomie 830 m. W zagrożonym rejonie przebywało 29 pracowników. W trakcie wycofywania 5 z nich użyto aparatów uciezkowych. Wypadkom uległo 19 pracowników, z czego jeden, przebywający bezpośrednio przy stacji transformatorowej, został poparzony, a 18 uległo zatruciu dymem.
- 5) KWK „Bolesław Śmiały”: w dniu 17.12.2008 r. został zauważony pożar dachu budynku rozdzielni 6 kV GSZ-R1, o czym powiadomiona została Terenowa Służba Ratownicza Sp. z o.o., a następnie jednostki Państwowej Straży Pożarnej. Wyłączono spod napięcia urządzenia ww. rozdzielni i przystąpiono do

gaszenia pożaru. Prawdopodobną przyczyną pożaru było zaprószenie ognia powstałego w trakcie remontu pokryć dachowych budynku rozdzielni.

W 2008 r. doszło do trzech pożarów w kopalniach rud miedzi:

- 1) KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Lubin” w dniu 16.04.2008 r. w nieczynnym zbiorniku urobkowym, pomiędzy chodnikiem A-170 a przecinką P-31 na poz. 610 m, powstał pożar odpadów palnych spowodowany zaprószeniem ognia. Ze strefy zagrożenia wycofano 179 osób bez użycia aparatów uciezkowych. Po ugaszeniu pożaru akcja ratownicza została zakończona.
- 2) KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Polkowice-Sieroszowice” w dniu 18.11.2008 r. w przecince 7 z chodnika T-250/3, w miejscu parkingowym w komorze przeglądowo-naprawczej na poziomie 1000 m miał miejsce pożar spycharki gąsienicowej typu TD18NPH1, w wyniku którego wycofano 16 pracowników bez użycia aparatów regeneracyjnych uciezkowych. Pożar został aktywnie ugaszony przez ratowników.
- 3) KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Polkowice-Sieroszowice” w dniu 24.12.2008 r. w komorze k-2/pas p-39 blok DIE zaistniał pożar ładowarki typu LKP 0901. Z zagrożonego rejonu wycofano 25 osób bez użycia aparatów uciezkowych.

W otworowych zakładach górniczych doszło do następujących pożarów:

- 1) PGNiG S.A. w Warszawie, Oddział w Zielonej Górze: w dniu 05.06.2008 r. w wyniku awarii urządzenia ADPM, służącego do podgrzewania i załaczania podgrzewanych płynów do otworu wiertniczego, doszło do pożaru urządzenia. Przyczyną pożaru było rozszczelnienie się węzłownicy podgrzewacza urządzenia ADPM.
- 2) PGNiG S.A. w dniu 30.09.2008 r. w Warszawie, Oddział w Zielonej Górze, Kopalnia Gazu Ziarnego Radlin: w trakcie prac demontażowych zasuw roboczej wyposażenia głowicy eksploatacyjnej odwiertu, po rozszczelnieniu połączenia kotłowego zasuw, które znajdowało się pod ciśnieniem około 14,6 MPa i wycieku gazu w kierunku bodni, nastąpił natychmiastowy zapłon wyciekającego gazu. Ze strefy zagrożenia wycofano 5 pracowników. Akcję pożarową zakończono po ugaszeniu pożaru, schłodzeniu instalacji i uszczelnieniu miejsca wycieku gazu

Dla porównania, w 2007 roku w podziemnych zakładach górniczych zaistniało 13 pożarów (cztery endogeniczne i dziesięć egzogenicznych), które spowodowały 18 wypadków lekkich. W kopalniach węgla kamiennego zaistniało sześć pożarów, natomiast w kopalniach rud miedzi siedem pożarów.

2.4. Zagrożenie metanowe

W 2008 roku w kopalniach węgla kamiennego miały miejsce 3 zdarzenia związane z zagrożeniem metanowym, które spowodowały 8 wypadków śmiertelnych, 5 wypadków ciężkich i 13 wypadków lekkich. Do zdarzeń tych doszło w następujących zakładach górniczych:

- 1) KWK „Mysłowice-Wesoła” w dniu 13.01.2008 r. w wyniku samozapalenia się węgla, w otamowanej części chodnika IX wsch. i przecince ściany 558 w przystropowej części pokładu 510 na poziomie 665 m, doszło do zapalenia i wybuchu metanu. Podmuchał oraz płomień palącego się metanu zapoczątkowały wybuch pyłu węglowego i pożar w rejonie przecinki badawczej ściany 558 z chodnikiem VIIIa wschodnim. Zdarzenie to spowodowało wypadek zbiorowy (2 wypadki śmiertelne, 1 lekki).
- 2) KWK „Borynia” w dniu 04.06.2008 r., w rejonie ściany F-22 eksploatowanej z zawatem stropu w pokładzie 405/1łg na poziomie 838 m, nastąpiło zapalenie i wybuch metanu, w wyniku którego 23 pracowników uległo wypadkom (6 śmiertelnym, 5 ciężkim i 12 lekkim, w tym ZOK Sp. z o.o. – 2 wypadki śmiertelne, 1 ciężki, 1 lekki). W momencie zdarzenia w rejonie ściany przebywało 32 pracowników.
- 3) KWK „Sośnica-Makoszowy” w dniu 04.04.2008 r. w rejonie ściany 6C8w w pokładzie 408/4 o grubości 1,9 m do 4,1 m na poziomie 840 m, eksploatowanej z zawatem stropu, nastąpił nagły wypływ metanu do wyrobisk, powodując wzrost zawartości CH_4 powyżej 5% w rejonie ściany. Z wyznaczonej strefy zagrożenia wycofano 71 pracowników bez użycia aparatów regeneracyjnych.

Dla porównania, w 2007 roku w kopalniach węgla kamiennego miały miejsce 4 zdarzenia związane z zagrożeniem metanowym, które spowodowały 4 wypadki lekkie.

2.5. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego

W dniu 13.01.2008 r. zaistniał wybuch pyłu węglowego w KWK „Mysłowice-Wesoła” w wyniku samozapalenia się węgla oraz zapalenia i wybuchu metanu w otamowanej części chodnika IX wsch. i przecince ściany 558 w przystropowej

części pokładu 510 na poziomie 665 m. Podmuchał oraz płomień palącego się metanu zapoczątkowały wybuch pyłu węglowego i pożar w rejonie przecinki badawczej ściany 558 z chodnikiem VIIIa wschodnim. Zdarzenie to spowodowało wypadek zbiorowy (2 wypadki śmiertelne, 1 lekki).

3. Główne przyczyny wypadków śmiertelnych i ciężkich oraz innych niebezpiecznych zdarzeń

Do głównych przyczyn wypadków śmiertelnych i ciężkich oraz innych niebezpiecznych zdarzeń w 2008 r. należały:

- 1) Nieprawidłowa profilaktyka zagrożenia metanowego i pyłowego.
- 2) Nieprzestrzeganie regulaminów pracy kolei podziemnej, co polegało na:
 - wychylaniu się maszynistów lokomotyw poza obrys kabiny,
 - samowolnym poruszaniu się osób po drogach kolei podziemnej,
 - wyskakiwaniu z poruszającego się pociągu osobowego,
 - nieprawidłowym wykonywaniu prac manewrowych.
- 3) Przebywanie pod niezabezpieczonym stropem i ociosem oraz brak lub nieprawidłowy stan obudowy.
- 4) Niestosowanie środków ochrony indywidualnej (okularów ochronnych, szelek bezpieczeństwa, hełmów).
- 5) Niedozwolone przebywanie pracowników w zasięgu pracy maszyn.
- 6) Przechodzenie w miejscach niedozwolonych przez przenośniki będące w ruchu.
- 7) Wykonywanie pracy niezgodnie z projektami technicznymi i technologiami wykonywania robót.
- 8) Zatrudnianie pracowników bez wymaganych upoważnień i szkoleń.
- 9) Tolerowanie przez osoby dozoru ruchu stosowania przez pracowników niebezpiecznych metod pracy oraz brak nadzoru wykonywania robót.
- 10) Nieprawidłowy stan techniczny urządzeń i instalacji hydraulicznych oraz sprężonego powietrza.

Załącznik nr 3

Działalność komisji powołanych przez Prezesa WUG oraz Rady ds. Bezpieczeństwa w Górnictwie Węgla Kamiennego

Niniejszy rozdział stanowi omówienie działalności powoływanych przez Prezesa WUG specjalnych komisji do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych oraz tzw. „komisji wypadkowych” powoływanych przez Prezesa WUG do zbadania przyczyn i okoliczności wypadków w zakładach górniczych. Ponadto opisano działalność powołanej przez Prezesa WUG Rady ds. Bezpieczeństwa w Górnictwie Węglowym.

1. Komisje specjalne

Zgodnie z artykułem 107 ust. 8 pkt 3 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego powołuje specjalne komisje do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego.

W dokumencie „Strategia działania urzędów górniczych na lata 2006–2010. Cele i zadania na 2008 r.” zostało ujęte zadanie dotyczące weryfikacji organizacji oraz zasad działania komisji specjalnych powoływanych przez Prezesa WUG do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego zarządzeniami i decyzjami ogłoszonymi w Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego Nr 2 z dnia 22 lutego 2008 r. powołał:

- Komisję Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie zarządzeniem nr 1 z dnia 7 stycznia 2008 r.; skład osobowy Komisji ustalony został decyzją nr 5 z dnia 7 stycznia 2008 r. i zmieniony decyzjami: nr 28 z dnia 17 marca 2008 r., nr 45 z dnia 5 września 2008 r. i nr 49 z dnia 6 listopada 2008 r.;
- Komisję do spraw Ochrony Powierzchni zarządzeniem nr 2 z dnia 7 stycznia 2008 r.; skład osobowy Komisji ustalony został decyzją nr 6 z dnia 7 stycznia 2008 r.;
- Komisję do spraw Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych zarządzeniem nr 3 z dnia 7 stycznia 2008 r.; skład osobowy Komisji ustalony został decyzją nr 7 z dnia 7 stycznia 2008 r. i uzupełniony decyzją nr 16 z dnia 4 lutego 2008 r.;

- Komisję do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych zarządzeniem nr 4 z dnia 7 stycznia 2008 r.; skład osobowy Komisji ustalony został decyzją nr 8 z dnia 7 stycznia 2008 r.;
- Komisję do spraw Zagrożeń Wodnych i Gospodarki Odpadami zarządzeniem nr 5 z dnia 7 stycznia 2008 r.; skład osobowy Komisji ustalony został decyzją nr 9 z dnia 7 stycznia 2008 r.;
- Komisję do spraw Szkoleń w Górnictwie decyzją nr 4 z dnia 7 stycznia 2008 r.; skład osobowy Komisji ustalony został w ww. decyzji i uzupełniony decyzją nr 17 z dnia 4 lutego 2008 r.

Decyzjami nr 10–14 z dnia 7 stycznia 2008 r. Prezes WUG wyznaczył stałych przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego do udziału w pracach Komisji specjalnych. W przypadku Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych Prezes WUG dokonał zmiany stałych przedstawicieli WUG decyzją nr 39 z dnia 8 lipca 2008 r.

Stawki należności za udział w posiedzeniach Komisji oraz za przygotowanie koreferatu do wniosku o wydanie opinii zostały ustalone zarządzeniem nr 7 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 8 lutego 2008 r. Zarządzenie to nie obejmuje działalności Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie, której członkowie za udział w posiedzeniach nie pobierają wynagrodzenia.

1.1. Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie

Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie ma charakter interdyscyplinarny; grupuje przedstawicieli przedsiębiorców i pracodawców, związków zawodowych, uczelni, jednostek naukowo-badawczych, Głównego Inspektoratu Państwowej Inspekcji Pracy, Zarządu Głównego SITG. Podejmowane przez Komisję uchwały i wnioski przekładają się na konkretne inicjatywy i działania organów nadzoru górniczego. W uzasadnionych przypadkach stanowią podstawę wystąpień Prezesa WUG kierowanych do jednostek naukowo-badawczych, przedsiębiorców, organów administracji rządowej. Na posiedzeniach Komisji oprócz zadań określonych w regulaminie prowadzony jest dialog pomiędzy stroną społeczną – związkami zawodowymi a przedsiębiorcami i stroną rządową w sprawach dotyczących szeroko rozumianego bezpieczeństwa pracy w górnictwie.

Zakres prac Komisji obejmuje problematykę wszystkich rodzajów górnictwa (podziemne, odkrywkowe, otworowe). Głównym celem działalności Komisji jest stały postęp w eliminacji zagrożeń i poprawa stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie.

W 2008 r. odbyły się dwa posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie. W podjętych uchwałach Komisja, odnosząc się do stanu bezpieczeństwa w górnictwie, uznała za konieczne:

- wprowadzanie działań korygujących do systemów zarządzania bezpieczeństwem oraz tworzenia warunków mających na celu sukcesywne podnoszenie poziomu kultury bezpieczeństwa w środowisku pracy,
- rygorystyczne egzekwowanie w zakładach górniczych ustaleń projektów technicznych i technologii wykonywania robót,
- przeprowadzenie w zakładach górniczych, w szczególności rud miedzi, analizy skuteczności podjętych działań wynikających z oceny ryzyka zawodowego przy wykonywaniu pracy w ruchu kolei podziemnej,
- prowadzenie okresowej kontroli stanu zaawansowania wymiany zdekapitalizowanych pojazdów i samojezdnych maszyn górniczych w celu wyeliminowania źródła zagrożenia pożarowego,
- dokonanie analizy pracy zespołów powypadkowych w celu przygotowania działań profilaktycznych zmniejszających wpływ czynnika ludzkiego na przyczyny zaistniałych wypadków,
- prowadzenie kontroli zasad i organizacji przemieszczania się załóg do miejsc pracy i w drodze powrotnej,
- dalszy rozwój współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi w zakresie doskonalenia metod rozpoznawania, monitorowania i zwalczania zagrożeń naturalnych.

1.2. Komisja do spraw Ochrony Powierzchni

Komisja do spraw Ochrony Powierzchni odbyła w roku 2008 3 posiedzenia plenarne, w trakcie których opiniowała prawidłowość projektowanych przez przedsiębiorców rozwiązań technicznych. Zaopiniowano następujące dokumenty:

- Program ochrony zabudowy dzielnicy Nowy Bytom miasta Ruda Śląska oraz szybów głównych i obiektów zakładu górniczego KWK „Pokój” w aspekcie eksploatacji górniczej w pokładach: 502 wg, 502wd i 504, w latach 2008–2013;
- Zasady stosowania górniczej skali intensywności drgań GSI – GZW do oceny skutków oddziaływania wstrząsów indukowanych eksploatacją złóż węgla kamiennego w zakładach górniczych Kompanii Węglowej S.A. na obiekty budowlane i na ludzi;
- Program eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni na lata 2009 do 2011 i do roku 2014 KW S.A. Oddział KWK „Bobrek-Centrum”.

Powyższe dokumenty były kierowane pod obrady Komisji na wniosek organów nadzoru górniczego, w szczególności z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa użytkowania obiektów powierzchniowych, zwłaszcza w związku z współwystępującym oddziaływaniem wpływów ciągłych i dynamicznych wywołanych wstrząsami.

1.3. Komisja ds. Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych

W 2008 r. odbyło się 6 posiedzeń Komisji, podczas których rozpoznano i zaopiniowano 8 wniosków dotyczących prowadzenia robót górniczych w kopalniach węgla kamiennego.

Komisja na wniosek dyrektorów okręgowych urzędów górniczych wypracowała opinie w sprawie:

- Projektu technicznego eksploatacji pokładu 408/4 ścianą 6C8w KWK „Sońnica-Makoszowy” (2 wnioski);
- Kryteriów umożliwiających przeprowadzenie bezpiecznego przewietrzania otamowanych wyrobisk w rejonie przecinki badawczej ściany 558 w pokł. 510 D wschód na poz. 665 m oraz wybór wariantu przewietrzania i penetracji wyrobisk objętych polem pożarowym w KHW S.A. KWK „Mysłowice-Wesoła”;
- zamierzeń KHW S.A. KWK „Mysłowice-Wesoła” w rejonie projektowanej ściany 558 w pokładzie 510D wschód, w okresie do czasu uzyskania i wdrożenia wniosków Komisji powołanej przez Prezesa WUG dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego zaistniałych w dniu 13.01.2008 r.;
- projektu technicznego eksploatacji ściany Cw-4’ w pokładzie 358/1 w JSW S.A. KWK „Budryk”, w części dotyczącej sposobu przewietrzania, zwalczania zagrożeń naturalnych wraz z technologią pracy;
- projektu technicznego likwidacji ściany Cw-1 w pokładzie 364/2 w JSW S.A. KWK „Budryk”, w części dotyczącej sposobu przewietrzania, zwalczania zagrożeń naturalnych wraz z technologią pracy;
- prawidłowości rozwiązań ujętych w „Planie akcji otwarcia, przewietrzania i penetracji otamowanego rejonu ściany F-22 w pokładzie 405/1łg w KWK »Borynia« z uwzględnieniem opracowanych uprzednio kryteriów, umożliwiających bezpieczne otwarcie i przewietrzenie przedmiotowego rejonu wentylacyjnego”, opracowanym przez JSW S.A. KWK „Borynia” oraz uzgodnionym z CSRG S.A. w Bytomiu;

- możliwości i warunków prowadzenia eksploatacji pokładu 510D wschód w KHW S.A. KWK „Mysłowice-Wesoła” w oparciu o projekt techniczny ściany.

1.4. Komisja ds. Tępań, Obudowy i Kierowania Śtropem w Podziemnych Zakładach Górniczych

W 2008 r. odbyło się 8 posiedzeń plenarnych Komisji, podczas których rozpatrzono i zaopiniowano 18 wniosków, w tym 11 kompleksowych projektów (lub aneksów do projektów) eksploatacji pokładów, 6 projektów szczegółowych prowadzenia robót górniczych oraz 1 wniosek w sprawie stosowania w nowych obudowach zmechanizowanych dwuteleskopowych stojaków z zabudowanym w tłoku pierwszego stopnia zaworem zwrotnym, niespełniającym wymagań normy PN EN-1804-2.

1.5. Komisja do spraw Zagrożeń Wodnych i Gospodarki Odpadami

Komisja odbyła w 2008 r. jedno posiedzenie plenarne, podczas którego zaopiniowano aneks do projektu technicznego likwidacji górniczych wyciągów szybowych wraz z szybami oraz dokumentacją techniczną szybu wentylacyjnego „Głowacki” i szybu „Kościuszko” w aspekcie występującego zagrożenia wodnego w KWK „Rydułtowy-Anna”.

1.6. Komisja do spraw Szkoleń w Górnictwie

W 2008 roku Komisja do Spraw Szkoleń odbyła 2 posiedzenia. W pracach Komisji uczestniczyli przedstawiciele przedsiębiorców, wyższych uczelni oraz Wyższego Urzędu Górniczego.

W 2008 r. Komisja zaopiniowała na wniosek organów nadzoru górniczego:

- propozycję zmian w ustawie – Prawo geologiczne i górnicze w zakresie zagadnień dotyczących szkolenia pracowników zakładu górniczego,
- ramowy program szkolenia osób kierownictwa i dozoru ruchu w zakresie przewietrzania i zwalczania zagrożeń: pyłowego, pożarowego, metanowego, wyrzutami gazów i skał,
- stanowisko Dolnośląskiej Komisji ds. Górnictwa działającej przy Okręgowym Inspektoracie Pracy we Wrocławiu w zakresie możliwości uzyskania kwalifikacji górnika,
- projekt szkolenia praktycznego operatorów samojezdnych maszyn górniczych w KGHM Polska Miedź S.A.,
- program szkoleń dla pracowników nowo przyjętych i celowości ich prowadzenia przez Kompanijny Ośrodek Szkolenia Sp. z o.o. w Knurowie,

- program przeszkolenia pracowników podmiotów gospodarczych wykonujących roboty w ruchu zakładu górniczego przez Kompanijny Ośrodek Szkolenia Sp. z o.o. w Knurowie.

2. Komisje powypadkowe

W 2008 r. Prezes WUG powołał komisje do zbadania przyczyn i okoliczności następujących zdarzeń:

- pożaru i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 13 stycznia 2008 r. KWK „Mysłowice-Wesoła”,
- zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 4 czerwca 2008 r. w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Borynia” w Jastrzębiu Zdroju,
- awarii górniczego wyciągu szybowego, zaistniałej 10 sierpnia 2008 r. w Kompanii Węglowej S.A. Oddział KWK „Bielszowice” w Rudzie Śląskiej,
- uszkodzenia obudowy szybu wentylacyjnego V oraz katastrofy budowlanej, zaistniałej w dniu 4 września 2008 r. w KWK „Szczygłowice”.

Powołana decyzją Prezesa WUG nr 15 z dnia 14 stycznia 2008 r. Komisja dla zbadania przyczyn i okoliczności pożaru i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 13 stycznia 2008 r. w Katowickim Holdingu Węglowym S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Mysłowice-Wesoła” w Mysłowicach, zakończyła pracę w dniu 31 października 2008 r. W sprawozdaniu z prac Komisji stwierdza się, że główną przyczyną wypadku było m.in. zaniechanie odpowiedniej profilaktyki pożarowej i zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, niewłaściwe monitorowanie zagrożenia oraz błędy w sztuce górniczej.

Komisja sformułowała szereg wniosków w odniesieniu do KHW S.A. KWK „Mysłowice-Wesoła”, przedsiębiorców wydobywających węgiel kamienny, jednostek naukowo-badawczych oraz propozycje dotyczące zmian w przepisach prawa.

Pozostałe z ww. komisji nie zakończyły prac w roku 2008. W związku z tym ich działalność zostanie opisana w sprawozdaniu z działalności urzędów górniczych za 2009 r.

Ponadto w dniu 31 marca 2008 r. zakończyła prace Komisja powołana decyzją nr 43 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 14 grudnia 2007 r. dla zbadania przyczyn i okoliczności tępienia i wypadku zbiorowego zaistniałych w dniu 13 grudnia 2007 r. w KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Rudna” w Polkowicach. Komisja pracowała w czterech zespołach roboczych, mających na celu wyjaśnienie okoliczności i przyczyn zdarzenia. Ekspertsi ustalili, że bezpośrednią

przyczyną tąpnięcia był silny wstrząs górotworu o energii $5,1 \times 10^7$ J wywołany najprawdopodobniej uaktywnieniem się wygasającego uskoku o zrzucie od 0 do 1,4 m, co w połączeniu z nagłym pęknięciem i przemieszczaniem się silnie zdeformowanych, wskutek dotychczasowej eksploatacji, sztywnych warstw stropu zasadniczego po powierzchni uskoku, wywołało dynamiczne obciążenie znajdujących się w niekorzystnym stanie naprężenia calizn i filarów oraz spowodowało wypiętrzenie spągu. Przyczyną wypadku zbiorowego było oddziaływanie na pracowników, zatrudnionych w polu XVII/1 oddziału G-22, brył skalnych dynamicznie wypchniętych z ociosów wyrobisk.

Ponadto Komisja przedstawiła wnioski w odniesieniu do O/ZG „Rudna” oraz do KGHM Polska Miedź S.A., dotyczące doskonalenia profilaktyki zagrożenia tąpnięciami oraz systemów tączności i lokalizacji pracowników. Wyszła również propozycję zmiany obowiązujących przepisów.

3. Rada ds. Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie Węgla Kamiennego

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego Decyzją Nr 42 z dnia 27 listopada 2007 r. powołał Radę do Spraw Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie Węgla Kamiennego. W skład Rady weszli przedstawiciele przedsiębiorców, jednostek naukowo-badawczych, jednostki ratownictwa górniczego oraz Wyższego Urzędu Górniczego. Zadaniem Rady jako organu doradczego i opiniodawczego Prezesa WUG było inicjowanie działań zmierzających do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa w zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny, w szczególności:

- 1) analizowanie bieżącego stanu zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych, na podstawie informacji prezentowanych przez przedsiębiorców oraz organy nadzoru górniczego;
- 2) analizowanie szczególnych przypadków przyczyn i okoliczności wypadków i innych zdarzeń w zakładach górniczych;
- 3) analizowanie funkcjonowania ratownictwa górniczego oraz pracy podmiotów wykonujących czynności w ruchu zakładów górniczych;
- 4) ocena przygotowania zawodowego i szkolenia osób zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych;
- 5) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących bezpieczeństwa pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego, a także ratownictwa górniczego w zakładach górniczych;

6) formułowanie propozycji podejmowania działań naukowo-badawczych, technicznych, inwestycyjnych oraz legislacyjnych w zakresie bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych.

W 2008 r. odbyły się cztery posiedzenia Rady:

- 1) w dniu 13.03.2008 r., na którym omówiono przedstawione przez Prezesa Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. opracowanie „Sposób prowadzenia akcji ratowniczych i prac profilaktycznych z wykorzystaniem gazów inertrych”;
- 2) w dniu 22.04.2008 r., na którym omówiono przedstawione przez Prezesa WUG zagadnienia dotyczące konieczności ustalania jednolitych zasad wykonywania przeglądów maszyn i urządzeń w podziemnych zakładach górniczych; ponadto przedstawiono zagadnienie stosowania maszyn i urządzeń w podziemnych zakładach górniczych;
- 3) w dniu 21.05.2008 r., na którym omówiono zagadnienia dotyczące możliwości wykorzystania istniejących źródeł kopalnych nośników energii, ograniczenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery, lokowania dwutlenku węgla w górotworze, gospodarczego wykorzystania metanu oraz podziemnego zgazowania węgla;
- 4) w dniu 18.09.2008 r., na którym omówiono funkcjonowanie ratownictwa górniczego oraz rolę Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w aspekcie projektowanych regulacji prawnych w ustawie – Prawo geologiczne i górnicze w oparciu o stanowiska: Przewodniczącego Związku Zawodowego Ratowników Górniczych w Polsce, Prezesa Zarządu Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. oraz prezesów zarządów Kompanii Węglowej S.A., Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. i Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A.

W okresie działalności Rady do Spraw Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie Węgla Kamiennego Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał trzy decyzje regulujące jej działalność:

- decyzję Nr 42 z dnia 27 listopada 2007 r., którą powołał Radę,
- decyzję Nr 48 z dnia 20 października 2008 r., którą zmienił skład osobowy Rady,
- decyzję Nr 59 z dnia 18 grudnia 2008 r. zwołując Radę.

W okresie swojej działalności Rada nie podjęła uchwał, natomiast wnioski i stwierdzenia zapisane zostały w protokołach z posiedzeń, które były każdorazowo zatwierdzane przez Przewodniczącą Rady i zaaprobowane przez jej członków.

Załącznik nr 4

Akty normatywne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego

Lp.	Akt	Podstawa prawna	Miejsce ogłoszenia
ZARZĄDZENIA			
1.	zarządzenie nr 1 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 12
2.	zarządzenie nr 2 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Ochrony Powierzchni	art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 13
3.	zarządzenie nr 3 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych	art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 14
4.	zarządzenie nr 4 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych	art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 15
5.	zarządzenie nr 5 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Zagrożeń Wodnych i Gospodarki Odpadami	art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 16
6.	zarządzenie nr 6 z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie podróży służbowych poza granicami kraju pracowników urzędów górniczych	art. 107 ust. 9 oraz art. 108 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 3, poz. 29
7.	zarządzenie nr 7 z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie należności za udział w pracach niektórych Komisji powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	art. 103 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 32
8.	zarządzenie nr 8 z dnia 18 marca 2008 r. uchylające zarządzenie w sprawie honorowego wyróżnienia – statuetki „Srebrny Skarbnik”	art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 39
9.	zarządzenie nr 9 z dnia 7 maja 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie procedur kontroli finansowej w urzędach górniczych	art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 56
10.	zarządzenie nr 10 z dnia 13 maja 2008 r. w sprawie korzystania ze służbowych kart płatniczych przez pracowników Wyższego Urzędu Górniczego	art. 107 ust. 9 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 57
11.	zarządzenie nr 11 z dnia 12 czerwca 2008 r. w sprawie wydatków publicznych związanych z pracami niektórych organów opiniotwórczych i doradczych Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	art. 103 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 62

12.	zarządzenie nr 12 z dnia 20 czerwca 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie dokonywania przez urzędy górnicze wydatków publicznych nieobjętych przepisami o zamówieniach publicznych	art. 107 ust. 9 oraz art. 108 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 63
13.	zarządzenie nr 13 z dnia 7 lipca 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie sposobu gromadzenia, archiwizowania oraz udostępniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych przez Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej	art. 107 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 64
14.	zarządzenie nr 14 z dnia 7 lipca 2008 r. w sprawie stanowisk w urzędach górniczych oraz działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej, z którymi może łączyć się dostęp do informacji niejawnych	art. 107 ust. 1 i 9 oraz art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 65
15.	zarządzenie nr 15 z dnia 18 sierpnia 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia Regulaminu pracy okręgowych urzędów górniczych oraz Zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwaniem roboczym w okręgowych urzędach górniczych	art. 104 ² § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 12, poz. 75
16.	zarządzenie nr 16 z dnia 18 sierpnia 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia Regulaminu pracy Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz Zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwaniem roboczym w Urzędzie Górniczym do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych	art. 104 ² § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej	Dz. Urz. WUG Nr 12, poz. 76
17.	zarządzenie nr 17 z dnia 22 września 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie procedur kontroli finansowej w urzędach górniczych	art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 88
18.	zarządzenie nr 18 z dnia 22 września 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie instrukcji kasowej	art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 89
19.	zarządzenie nr 19 z dnia 22 września 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie korzystania ze służbowych kart płatniczych przez pracowników Wyższego Urzędu Górniczego	art. 107 ust. 9 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 90
20.	zarządzenie nr 20 z dnia 28 października 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych pracowników Wyższego Urzędu Górniczego, okręgowych urzędów górniczych, Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz działającego przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładu Obsługi Gospodarczej	art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 2 i art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 15, poz. 95
21.	zarządzenie nr 21 z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie korzystania z samochodów osobowych w urzędach górniczych	art. 107 ust. 9 oraz art. 108 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG Nr 15, poz. 96

22.	zarządzenie nr 22 z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie powołania Komisji do spraw opiniowania stanu zagrożenia wodnego i zawałowego oraz podjęcia niezbędnych działań profilaktycznych dla zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. w Wieliczce	art. 107 ust. 8 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze	Dz. Urz. WUG z 2009 r. Nr 1, poz. 1
DECYZJE			
23.	decyzja nr 1 z dnia 3 stycznia 2008 r. w sprawie powołania Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach	art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej	Dz. Urz. WUG Nr 1, poz. 9
24.	decyzja nr 2 z dnia 3 stycznia 2008 r. w sprawie powołania Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku	art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej	Dz. Urz. WUG Nr 1, poz. 10
25.	decyzja nr 3 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie powołania Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowego Urzędu Górniczego w Krośnie	art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej	Dz. Urz. WUG Nr 1, poz. 11
26.	decyzja nr 4 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Szkoleń w Górnictwie	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (M. P. Nr 62, poz. 710)	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 17
27.	decyzja nr 5 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie ustalenia składu Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 1 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie (Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 12)	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 18
28.	decyzja nr 6 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Ochrony Powierzchni	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 2 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Ochrony Powierzchni (Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 13)	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 19
29.	decyzja nr 7 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 3 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych (Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 14)	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 20
30.	decyzja nr 8 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 4 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych (Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 15)	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 21
31.	decyzja nr 9 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Zagrożeń Wodnych i Gospodarki Odpadami	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 5 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Zagrożeń Wodnych i Gospodarki Odpadami	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 22
32.	decyzja nr 10 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie wyznaczenia stałego przedstawiciela Wyższego Urzędu Górniczego w Komisji do spraw Ochrony Powierzchni	§ 8 ust. 5 zarządzenia nr 2 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Ochrony Powierzchni	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 23

33.	decyzja nr 11 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie wyznaczenia stałych przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego w Komisji do spraw Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych	§ 8 ust. 5 zarządzenia nr 3 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 24
34.	decyzja nr 12 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie wyznaczenia stałych przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego w Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych	§ 8 ust. 6 zarządzenia nr 4 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 25
35.	decyzja nr 13 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie wyznaczenia stałego przedstawiciela Wyższego Urzędu Górniczego w Komisji do spraw Zagrożeń Wodnych i Gospodarki Odpadami	§ 8 ust. 5 zarządzenia nr 5 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Zagrożeń Wodnych i Gospodarki Odpadami	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 26
36.	decyzja nr 14 z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie wyznaczenia stałego przedstawiciela Wyższego Urzędu Górniczego w Komisji do spraw Szkoleń w Górnictwie	§ 9 ust. 4 decyzji nr 4 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Szkoleń w Górnictwie	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 27
37.	decyzja nr 15 z dnia 14 stycznia 2008 r. w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności pożaru i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 13 stycznia 2008 r. w Katowickim Holdingu Węglowym S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Mysłowice-Wesoła” w Mysłowicach	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 2, poz. 28
38.	decyzja nr 16 z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie uzupełnienia składu Komisji do spraw Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 3 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Atmosfery Kopalnianej i Zagrożeń Aerologicznych w Podziemnych Zakładach Górniczych	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 33
39.	decyzja nr 17 z dnia 4 lutego 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie Komisji do spraw Szkoleń w Górnictwie	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 34
40.	decyzja nr 18 z dnia 8 lutego 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności pożaru i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 13 stycznia 2008 r. w Katowickim Holdingu Węglowym S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Mysłowice-Wesoła” w Mysłowicach	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 35
41.	decyzja nr 19 z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie powołania Zespołu specjalistów do udziału w analizie materiałów dotyczących przyczyn i okoliczności wypadków zaistniałych w dniach 18 listopada 2007 r. oraz 1 i 2 grudnia 2007 r. w Kopalni im. O.F. Zasiadki w Zagłębiu Donieckim na Ukrainie	artykuł 2 punkt 8 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy gospodarczej, sporządzonej w Kijowie dnia 4 marca 2005 r. (M. P. z 2006 r. Nr 59, poz. 628)	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 36
42.	decyzja nr 20 z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie ustalenia składu Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w urzędach górniczych	§ 3 ust. 1 zarządzenia nr 20 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w urzędach górniczych (Dz. Urz. WUG z 2006 r. Nr 1, poz. 10)	Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 37

43.	decyzja nr 21 z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie utworzenia Zespołu do opracowania projektu przepisów ustawy – Prawo geologiczne i górnicze w zakresie kwalifikacji i uprawnień w dziedzinie górnictwa	§ 2 ust. 5 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 40
44.	decyzja nr 22 z dnia 22 lutego 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności tąpnięcia i wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 13 grudnia 2007 r. w KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Zakłady Górnicze „Rudna” w Polkowicach	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 41
45.	decyzja nr 23 z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie rozdziału zadań pomiędzy Wiceprezesami Wyższego Urzędu Górniczego	§ 9 ust. 2 regulaminu organizacyjnego Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 12 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 24 września 2007 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 12, poz. 46)	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 42
46.	decyzja nr 24 z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Redakcyjnego miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”	§ 3 i § 7 zarządzenia nr 8 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie Kolegium Redakcyjnego miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie” (Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 29)	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 43
47.	decyzja nr 25 z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych	art. 68 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz § 23 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz. U. Nr 84, poz. 755, z 2004 r. Nr 101, poz. 1035 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1474)	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 44
48.	decyzja nr 26 z dnia 17 marca 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego	art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz § 23 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 45

49.	decyzja nr 27 z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego	art. 75a ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 261, poz. 2186 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1475)	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 46
50.	decyzja nr 28 z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie zmiany składu Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	§ 3 ust. 1 i ust. 2 zarządzenia nr 1 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 47
51.	decyzja nr 29 z dnia 17 marca 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.) oraz art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 48
52.	decyzja nr 30 z dnia 18 marca 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności tąpnięcia i wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 13 grudnia 2007 r. w KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Zakłady Górnicze „Rudna” w Polkowicach	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 49
53.	decyzja nr 31 z dnia 16 kwietnia 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie utworzenia Zespołu do opracowania projektu przepisów ustawy - Prawo geologiczne i górnicze w zakresie kwalifikacji i uprawnień w dziedzinie górnictwa	§ 2 ust. 5 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 50
54.	decyzja nr 32 z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie utworzenia Zespołu do opracowania Regulaminu wynagradzania w okręgowych urzędach górniczych i Urzędzie Górniczym do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych	§ 2 ust. 5 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 7, poz. 51
55.	decyzja nr 33 z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie zmiany składu Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności pożaru i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 13 stycznia 2008 r. w Katowickim Holdingu Węglowym S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Mysłowice-Wesoła” w Mysłowicach	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 58
56.	decyzja nr 34 z dnia 7 maja 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 59
57.	decyzja nr 35 z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie utworzenia Zespołu do spraw organizacji sesji wyjazdowej na temat prawnych aspektów działalności górniczej w ramach XXI Światowego Kongresu Górniczego	§ 2 ust. 5 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 66

58.	decyzja nr 36 z dnia 5 czerwca 2008 r. w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 4 czerwca 2008 r. w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Borynia” w Jastrzębiu Zdroju	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 67
59.	decyzja nr 37 z dnia 6 czerwca 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 4 czerwca 2008 r. w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Borynia” w Jastrzębiu Zdroju	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 68
60.	decyzja nr 38 z dnia 27 czerwca 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności pożaru i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 13 stycznia 2008 r. w Katowickim Holdingu Węglowym S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Mysłowice-Wesoła” w Mysłowicach	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 69
61.	decyzja nr 39 z dnia 8 lipca 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie wyznaczenia stałych przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego w Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych	§ 8 ust. 6 zarządzenia nr 4 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Podziemnych Zakładach Górniczych	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 70
62.	decyzja nr 40 z dnia 8 lipca 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 4 czerwca 2008 r. w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Borynia” w Jastrzębiu Zdroju	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 71
63.	decyzja nr 41 z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 73
64.	decyzja nr 42 z dnia 11 sierpnia 2008 r. w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności awarii górniczego wyciągu szybowego, zaistniałej w dniu 10 sierpnia 2008 r. w Kompanii Węglowej S.A. Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Bielszowice” w Rudzie Śląskiej	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 12, poz. 79
65.	decyzja nr 43 z dnia 2 września 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 4 czerwca 2008 r. w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Borynia” w Jastrzębiu Zdroju	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 13, poz. 80

66.	decyzja nr 44 z dnia 4 września 2008 r. w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności uszkodzenia obudowy szybu wentylacyjnego V oraz katastrofy budowlanej – zniszczenia obiektów budowlanych zakładu górniczego w rejonie tego szybu, zaistniałych w dniu 4 września 2008 r. w Kompanii Węglowej S.A., Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Szczygłowice” w Knurowie	art. 76 ust. 1 pkt 1, art. 77 i art. 80 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), art. 107 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz § 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 13, poz. 81
67.	decyzja nr 45 z dnia 5 września 2008 r. w sprawie zmiany składu Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	§ 3 ust. 1 i ust. 2 zarządzenia nr 1 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	Dz. Urz. WUG Nr 13, poz. 82
68.	decyzja nr 46 z dnia 11 września 2008 r. w sprawie zmiany składu Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności uszkodzenia obudowy szybu wentylacyjnego V oraz katastrofy budowlanej – zniszczenia obiektów budowlanych zakładu górniczego w rejonie tego szybu, zaistniałych w dniu 4 września 2008 r. w Kompanii Węglowej S.A., Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Szczygłowice” w Knurowie	art. 76 ust. 1 pkt 1, art. 77 i art. 80 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, art. 107 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz § 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 92
69.	decyzja nr 47 z dnia 25 września 2008 r. w sprawie Komitetu organizacji uroczystości „Dnia Górnika”	§ 2 ust. 5 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 93
70.	decyzja nr 48 z dnia 20 października 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie Rady do Spraw Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie Węgla Kamiennego	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 94
71.	decyzja nr 49 z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie Zastępcy Przewodniczącego Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	§ 3 ust. 1 i ust. 2 zarządzenia nr 1 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie	Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 97
72.	decyzja nr 50 z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie zmiany składu Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności zapalenia i wybuchu metanu oraz wypadku zbiorowego, zaistniałych w dniu 4 czerwca 2008 r. w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Borynia” w Jastrzębiu Zdroju	§ 4 statutu Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu	Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 98
73.	decyzja nr 51 z dnia 7 listopada 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 99

Załącznik nr 5

Akty normatywne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego

Lp.	Akt	Podstawa prawna	Miejsce ogłoszenia
ZARZĄDZENIA			
1.	zarządzenie nr 1 z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego działającego przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładu Obsługi Gospodarczej	art. 21 ust. 4 pkt 1 lit. g i ust. 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 4, poz. 30
2.	zarządzenie nr 2 z dnia 17 marca 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia Regulaminu pracy Wyższego Urzędu Górniczego oraz Zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwiami roboczymi w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 104 ² § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), art. 20 i 21 ust. 4 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 52
3.	zarządzenie nr 3 z dnia 14 sierpnia 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia Regulaminu pracy Wyższego Urzędu Górniczego oraz Zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwiami roboczymi w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 104 ² § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, art. 20 i 21 ust. 4 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej	Dz. Urz. WUG Nr 12, poz. 77
4.	zarządzenie nr 4 z dnia 14 sierpnia 2008 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia Regulaminu pracy działającego przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładu Obsługi Gospodarczej oraz Zasad gospodarki środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwiami roboczymi w tym Zakładzie	art. 104 ² § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy oraz art. 20 i 21 ust. 4 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych	Dz. Urz. WUG Nr 12, poz. 78
5.	zarządzenie nr 5 z dnia 24 października 2008 r. w sprawie wyznaczenia dnia, o który nastąpi obniżenie wymiaru czasu pracy pracowników Wyższego Urzędu Górniczego w listopadzie 2008 r.	art. 20 i 21 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej	Dz. Urz. WUG Nr 14, poz. 91
6.	zarządzenie nr 6 z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie systemu zarządzania jakością w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych	Dz. Urz. WUG Nr 17, poz. 104
7.	zarządzenie nr 7 z dnia 31 grudnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia w budynku Wyższego Urzędu Górniczego „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”	art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych	

DECYZJE			
8.	decyzja nr 1 z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie zmiany składu Zespołu wartościującego stanowiska pracy w służbie cywilnej w Wyższym Urzędzie Górniczym	§ 5 ust. 2, § 8 ust. 1 i § 21 ust. 1 i 2 zarządzenie Nr 81 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 2007 r. w sprawie zasad dokonywania opisów i wartościowania stanowisk w służbie cywilnej (M. P. Nr 48, poz. 566 oraz z 2008 r. Nr 15, poz. 163)	Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 53
9.	decyzja nr 2 z dnia 17 marca 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.) oraz art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.)	Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 54
10.	decyzja nr 3 z dnia 14 kwietnia 2008 r. w sprawie utworzenia Zespołu do opracowania Regulaminu wynagradzania w Wyższym Urzędzie Górniczym	art. 21 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych	Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 55
11.	decyzja nr 4 z dnia 7 maja 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości	Dz. Urz. WUG Nr 9, poz. 60
12.	decyzja nr 5 z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 74
13.	decyzja nr 6 z dnia 12 listopada 2008 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej	art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz art. 44 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych	Dz. Urz. WUG Nr 16, poz. 103

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY
UL. PONIATOWSKIEGO 31
40-956 KATOWICE
www.wug.gov.pl